

Regels voor de bescherming van de nationale veiligheid door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten en wijziging van enkele wetten (Wet bescherming nationale veiligheid door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten) [KetenID 27070]

VOORSTEL VAN WET

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het voor de bescherming van de nationale veiligheid nodig is regels te stellen over de uitoefening van bevoegdheden van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, de verzameling en verdere verwerking van gegevens door de diensten, de samenwerking van de diensten met anderen en het stelsel van toetsing, toezicht en klachtbehandeling, en in verband daarmee de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017 en de Tijdelijke wet onderzoeken AIVD en MIVD naar landen met een offensief cyberprogramma, bulkdatasets en overige specifieke voorzieningen te vervangen

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

aanbieder van een communicatiedienst: de natuurlijke persoon of rechtspersoon die in de uitoefening van een beroep of bedrijf aan de gebruikers van zijn dienst de mogelijkheid biedt te communiceren met behulp van een geautomatiseerd werk, of die gegevens verwerkt of opslaat voor een zodanige dienst of de gebruikers van die dienst;

aanbieder van een onlineplatform: de natuurlijke persoon of rechtspersoon die in de uitoefening van een beroep of bedrijf een hostingdienst aanbiedt die, op verzoek van een gebruiker van deze dienst, informatie opslaat en verspreidt bij het publiek, tenzij die activiteit een klein of een louter bijkomend kenmerk van een andere dienst of een kleine functionaliteit van de hoofddienst uitmaakt en om objectieve en technische redenen niet kan worden gebruikt zonder die andere dienst, en de integratie van het kenmerk of de functionaliteit in de andere dienst geen manier is om de toepasbaarheid van deze wet te omzeilen;

afdeling klachtbehandeling: de afdeling klachtbehandeling, bedoeld in artikel 160, tweede lid, onder c;

afdeling toetsing: de afdeling toetsing, bedoeld in artikel 160, tweede lid, onder a;

afdeling toezicht: de afdeling toezicht, bedoeld in artikel 160, tweede lid, onder b;

algemene bevoegdheden: de bevoegdheden, bedoeld in paragraaf 5.2;

bijzondere bevoegdheden: de bevoegdheden, bedoeld in paragraaf 5.3;

bulkgegevens: een verzameling persoonsgegevens die betrekking heeft op een zeer groot aantal personen waarvan het merendeel van de personen geen onderwerp van onderzoek van een dienst is en dat ook niet zal worden;

college van toetsing en toezicht of *college*: het college, bedoeld in artikel 160, eerste lid;

coördinator: de functionaris, bedoeld in artikel 5;

dienst: de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst of de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst;

dossier: een dossier als bedoeld in artikel 101, tweede lid;

gebruiker van een communicatiedienst: de natuurlijke persoon of rechtspersoon die met de aanbieder van een communicatiedienst een overeenkomst is aangegaan met betrekking tot het gebruik van die dienst of die feitelijk gebruik maakt van een zodanige dienst;

gebruiker van het onlineplatform: een natuurlijke persoon of rechtspersoon die met de aanbieder van het onlineplatform een overeenkomst is aangegaan met betrekking tot het gebruik van dat platform of die feitelijk gebruik maakt van het onlineplatform, in het bijzonder om informatie te verkrijgen of om informatie toegankelijk te maken;

gegevens: persoonsgegevens en andere gegevens;

gegevensverwerking of verwerking van gegevens: elke handeling of elk geheel van handelingen met betrekking tot gegevens, waaronder in ieder geval het verzamelen, vastleggen, ordenen, bewaren, bijwerken, wijzigen, opvragen, raadplegen, gebruiken, verstrekken door doorzending, verspreiding of een andere vorm van terbeschikkingstelling, samenbrengen, met elkaar in verband brengen, en het afschermen, uitwissen of vernietigen van gegevens;

geïntegreerde aanwijzing: de aanwijzing, bedoeld in artikel 7, eerste lid;

gezamenlijk onderzoek: een inlichtingenonderzoek dat door de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst en de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst wordt verricht en als zodanig is aangewezen op grond van artikel 7, eerste lid, onder b;

hostingdienst: een dienst die bestaat uit de opslag van de door een gebruiker van het onlineplatform verstrekte informatie, op diens verzoek;

inlichtingenonderzoek: onderzoek voor de invulling van de taken, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onder a en b, en artikel 3, tweede lid, onder a en b;

mandaat: de bevoegdheid om in naam van Onze betrokken Minister of het hoofd van de dienst besluiten te nemen als bedoeld in artikel 27, eerste lid, respectievelijk artikel 31, tweede lid;

notificatie: het uitbrengen van een verslag als bedoeld in artikel 59, vierde lid, aan een persoon als bedoeld in artikel 59, eerste lid;

nummer: een nummer als bedoeld in artikel 1.1 van de Telecommunicatiewet;

Onze betrokken Minister:

1°. voor de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst: Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties;

2°. voor de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst: Onze Minister van Defensie;

3°. voor de coördinator: Onze Minister-President;

operationele bevoegdheden: de bevoegdheden, bedoeld in paragraaf 5.2 en paragraaf 5.3;

persoonsgegevens: gegevens die betrekking hebben op een identificeerbare of geïdentificeerde, individuele natuurlijke persoon;

risicotoepassing: een algoritme of enige andere automatiseringstoepassing als bedoeld in artikel 33;

technisch kenmerk: ieder kenmerk, niet zijnde een nummer, dat gebruikt wordt bij het overbrengen van communicatie of de verbinding tussen geautomatiseerde werken;

ten behoeve van een dienst werkzame ambtenaren: de ambtenaren die zijn aangewezen op grond van artikel 126, eerste lid of vierde lid, artikel 127, eerste of derde lid, artikel 128, eerste of vierde lid, of artikel 129, eerste lid;

verdere verwerking van gegevens of verdere gegevensverwerking: gegevensverwerking anders dan verzameling van gegevens.

Hoofdstuk 2. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten

Paragraaf 2.1. De inlichtingen- en veiligheidsdiensten

Artikel 2. Taken Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst

1. Er is een Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst.
2. De Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst heeft in het belang van de nationale veiligheid tot taak:
 - a. het verrichten van onderzoek met betrekking tot organisaties en personen die door de doelen die zij nastreven, of door hun activiteiten aanleiding geven tot het ernstige vermoeden dat zij een gevaar vormen voor het voortbestaan van de democratische rechtsorde, of voor de veiligheid of voor andere gewichtige belangen van de staat;
 - b. het verrichten van onderzoek naar andere landen;
 - c. het bevorderen van maatregelen voor de bescherming van het voortbestaan van de democratische rechtsorde en van de veiligheid en andere gewichtige belangen van de staat, waaronder in ieder geval begrepen maatregelen ter beveiliging van:
 - 1°. gegevens waarvan de geheimhouding door de nationale veiligheid wordt geboden; en
 - 2°. die onderdelen van de overheidsdienst en andere entiteiten die naar het oordeel van Onze ter zake verantwoordelijke Ministers van vitaal belang zijn voor de instandhouding van het maatschappelijk leven;
 - d. het verrichten van veiligheidsonderzoeken als bedoeld in de Wet veiligheidsonderzoeken;
 - e. het opstellen van dreigings- en risicoanalyses op verzoek van Onze Minister van Justitie en Veiligheid voor de beveiliging van de personen, bedoeld in de artikelen 4, derde lid, onder b, en 42, eerste lid, onder c, van de Politiewet 2012 en de bewaking en de beveiliging van de objecten en de diensten die zijn aangewezen op grond van artikel 16 van die wet;
 - f. het verrichten van naslag over door de dienst verder verwerkte gegevens over personen of instanties als bedoeld in artikel 118, eerste lid.

Artikel 3. Taken Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst

1. Er is een Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst.
2. De Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst heeft in het belang van de nationale veiligheid tot taak:
 - a. 1° het verrichten van onderzoek naar het potentieel en de strijdkrachten van andere mogendheden, voor een juiste opbouw en een doeltreffend gebruik van de krijgsmacht;
 - 2° het verrichten van onderzoek naar factoren die van invloed zijn of kunnen zijn op de handhaving en bevordering van de internationale rechtsorde voor zover de krijgsmacht daarbij is betrokken of naar verwachting betrokken kan worden;
 - 3° het verrichten van onderzoek dat nodig is voor het treffen van maatregelen voor de voorkoming van activiteiten die ten doel hebben de veiligheid of paraatheid van de krijgsmacht te schaden;
 - 4° het verrichten van onderzoek dat nodig is voor de bevordering van een juist verloop van mobilisatie en concentratie der strijdkrachten;

5° het verrichten van onderzoek dat nodig is voor een ongestoorde voorbereiding en inzet van de krijgsmacht als bedoeld onder 2°.

b. het verrichten van onderzoek naar andere landen, ten aanzien van onderwerpen met een militaire relevantie;

c. het bevorderen van maatregelen voor de bescherming van de veiligheid of paraatheid van de krijgsmacht, een juist verloop van mobilisatie en concentratie der strijdkrachten en een ongestoorde voorbereiding en inzet van de krijgsmacht, waaronder begrepen maatregelen voor de beveiliging van gegevens betreffende de krijgsmacht waarvan de geheimhouding is geboden;

d. het verrichten van veiligheidsonderzoeken als bedoeld in de Wet veiligheidsonderzoeken;

e. het opstellen van dreigingsanalyses op verzoek van Onze Minister van Justitie en Veiligheid voor de beveiliging van de personen, bedoeld in de artikelen 4, derde lid, onder b, en 42, eerste lid, onder c, van de Politiewet 2012 en de bewaking en de beveiliging van de objecten en de diensten die zijn aangewezen op grond van artikel 16 van die wet, voor zover het betreft personen, objecten en diensten met een militaire relevantie;

f. het verrichten van naslag over door de dienst verder verwerkte gegevens over personen of instanties als bedoeld in artikel 118, eerste lid.

Artikel 4. Verslaglegging taakuitvoering diensten

1. Onze betrokken Ministers brengen jaarlijks voor 1 mei gelijktijdig aan beide kamers der Staten-Generaal een openbaar verslag uit over de wijze waarop de onder hem ressorterende dienst zijn taken in het vorige kalenderjaar heeft verricht. In het verslag wordt in ieder geval een volledig overzicht gegeven van de aandachtsgebieden waarop de dienst zijn activiteiten in het afgelopen jaar heeft gericht.

2. Onze betrokken Ministers brengen jaarlijks voor 15 december gelijktijdig aan beide kamers der Staten-Generaal een openbaar jaarplan uit voor de onder hem ressorterende dienst, inhoudende een volledig overzicht op hoofdlijnen van de aandachtsgebieden waarop de dienst zijn activiteiten in het aankomende kalenderjaar in ieder geval zal richten.

Paragraaf 2.2. De coördinatie van de taakuitvoering door de diensten

Artikel 5. De coördinator

1. Er is een coördinator van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten.

2. De coördinator wordt op gemeenschappelijke voordracht van Onze betrokken Ministers bij koninklijk besluit benoemd.

3. De coördinator heeft tot taak om overeenkomstig de aanwijzingen van Onze Minister-President, in overeenstemming met Onze overige betrokken Ministers, de uitvoering van de taken van de diensten te coördineren.

4. De coördinator stelt Onze overige betrokken Ministers in kennis van al hetgeen noodzakelijk is voor de uitvoering van de taken van de diensten.

5. De coördinator beschikt ter ondersteuning van zijn werkzaamheden over een secretariaat.

6. De hoofden van de diensten en vertegenwoordigers van Onze Ministers die het mede aangaat verlenen de coördinator alle medewerking en inlichtingen die noodzakelijk zijn voor de uitoefening van zijn taak.

7. Op de verwerking van gegevens door de coördinator zijn hoofdstuk 3, paragraaf 6.6 en hoofdstuk 8 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 6. Commissie Veiligheids- en Inlichtingendiensten Nederland

1. Er is een Commissie Veiligheids- en Inlichtingendiensten Nederland.

2. De commissie bestaat uit door Onze Minister die het aangaat aangewezen ambtelijke vertegenwoordigers dan wel hun aangewezen plaatsvervangers van het ministerie van Algemene Zaken, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, van Defensie, van Buitenlandse Zaken en van Justitie en Veiligheid. Vertegenwoordigers van andere ministeries kunnen voor deelname worden uitgenodigd, indien dit voor de door hen te behartigen belangen noodzakelijk is.

3. De commissie staat onder voorzitterschap van de coördinator.

4. De commissie heeft in ieder geval tot taak:

- a. het jaarlijks inventariseren van de inlichtingenbehoefte van Onze betrokken Ministers en Onze Ministers van Buitenlandse Zaken en van Justitie en Veiligheid in relatie tot de inlichtingenonderzoeken en het wegen en prioriteren van de vastgestelde behoefte aan inlichtingen;
 - b. het voor de besluitvorming door Onze betrokken Ministers gezamenlijk opstellen van een voorstel voor een geïntegreerde aanwijzing of aanpassing daarvan, op basis van de door de diensten beschreven dreigingen en de onder a bedoelde inventarisatie van de inlichtingenbehoeftes;
 - c. het op regelmatige basis, ten minste eenmaal per zes maanden, voeren van overleg over de voortgang in de uitvoering van de geïntegreerde aanwijzing en het doen van voorstellen tot aanpassing van de inlichtingenbehoefte en de prioritering.
5. Bij besluit van Onze betrokken Ministers gezamenlijk kunnen andere taken aan de commissie worden opgedragen. Het besluit wordt in de Staatscourant geplaatst.

Artikel 7. Geïntegreerde aanwijzing

1. Onze betrokken Ministers gezamenlijk stellen de geïntegreerde aanwijzing voor de uitvoering van inlichtingenonderzoeken vast. De geïntegreerde aanwijzing bevat de onderzoeken die de diensten verrichten, uitgewerkt naar thema en prioriteit:
- a. de inlichtingenonderzoeken die de AIVD respectievelijk de MIVD verrichten;
 - b. de gezamenlijke onderzoeken die de diensten verrichten.
2. De geïntegreerde aanwijzing heeft een looptijd van vier jaar. Onze betrokken Ministers beoordelen jaarlijks aan de hand van voorstellen van de Commissie Veiligheids- en Inlichtingendiensten Nederland of de geïntegreerde aanwijzing aanpassing behoeft.
3. Vaststelling of aanpassing van de geïntegreerde aanwijzing is alleen mogelijk na overleg met Onze Minister van Buitenlandse Zaken en Onze Minister van Justitie en Veiligheid. Onze betrokken Ministers kunnen voorafgaand aan de vaststelling of aanpassing van de geïntegreerde aanwijzing ook overleg plegen met Onze andere Ministers indien dit, gelet op de belangen die zij behartigen, voor deze vaststelling of aanpassing noodzakelijk is.
4. De geïntegreerde aanwijzing wordt met toelichting in de Staatscourant geplaatst. Vermelding van de gegevens als bedoeld in artikel 24, eerste lid, blijft daarbij achterwege. Deze gegevens kunnen ter vertrouwelijke kennisneming aan een of beide kamers der Staten-Generaal worden medegedeeld.
5. Onze betrokken Minister kan in aanvulling op de geïntegreerde aanwijzing besluiten tot een inlichtingenonderzoek voor de onder hem ressorterende dienst, in het geval van:
- a. een onvoorziene of onmiddellijke dreiging tegen de nationale veiligheid, waarbij een aanpassing van de geïntegreerde aanwijzing met inachtneming van artikel 6 en het derde lid redelijkerwijs niet kan worden geleverd;
 - b. een voorgenomen inzet van overheidspersoneel ten behoeve van een missie.
6. Van een besluit op grond van het vijfde lid wordt terstond mededeling gedaan aan de coördinator en het college van toetsing en toezicht.

Artikel 8. Verslaglegging uitvoering geïntegreerde aanwijzing

1. Onze betrokken Ministers doen ten minste eenmaal per zes maanden vertrouwelijk mededeling van de voortgang van de uitvoering van de geïntegreerde aanwijzing en de voorstellen tot aanpassing van de inlichtingenbehoefte en de prioritering aan een of beide kamers der Staten-Generaal.
2. Onverminderd de verplichting, bedoeld in het eerste lid, informeren Onze betrokken Ministers uit eigen beweging een of beide kamers der Staten-Generaal, indien daartoe aanleiding bestaat.
- Artikel 24 is van overeenkomstige toepassing.

Paragraaf 2.3. Bijzondere bepalingen over medewerkers van de diensten

Artikel 9. Verhouding opsporing strafbare feiten

1. De ambtenaren van de diensten bezitten geen bevoegdheid tot het opsporen van strafbare feiten.

2. De ten behoeve van een dienst werkzame ambtenaren oefenen bij het verrichten van de daar bedoelde werkzaamheden geen bevoegdheden tot het opsporen van strafbare feiten uit.

Artikel 10. Beperkingen ambtenaren van een dienst

1. Het is de ambtenaar van een dienst verboden, anders dan in de uitoefening van zijn functie, te reizen naar of te verblijven in:
 - a. een land waar feitelijk een gewapend conflict bestaat;
 - b. door Onze betrokken Ministers gezamenlijk bij ministeriële regeling aangewezen landen waarin het verblijf door een ambtenaar van een dienst een bijzonder risico voor de nationale veiligheid kan opleveren.
2. Onze betrokken Minister kan ontheffing van het reis- en verblijfsverbod verlenen, als dringende persoonlijke of andere belangen van de ambtenaar dat vereisen en de veiligheid of andere gewichtige belangen van de staat zich daartegen niet verzetten.
3. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing voor de coördinator, de voor de coördinator werkzame personen en de ten behoeve van een dienst werkzame ambtenaren.

Artikel 11. Zorgplicht medewerkers

1. De hoofden van de diensten dragen zorg voor het treffen van de noodzakelijke voorzieningen van personele, organisatorische en technische aard voor de veiligheid van de ambtenaren van de diensten en de gebouwen waarin zij werken.
2. Aan de ambtenaren, bedoeld in het eerste lid, kan met het oog op hun persoonlijke veiligheid door het hoofd van de desbetreffende dienst worden toegestaan zich te bedienen van een aangenomen identiteit en hoedanigheid. Artikel 69, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.
3. Indien dit noodzakelijk is voor de voorzieningen, bedoeld in het eerste lid, kunnen de hoofden van de diensten voorschriften vaststellen waaraan de ambtenaren van de diensten zich verplicht moeten houden. Deze voorschriften kunnen mede bestaan uit de verplichting tot het verstrekken van persoonsgegevens, waaronder gegevens over gezondheid.
4. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing voor de ten behoeve van een dienst werkzame ambtenaren.

Paragraaf 2.4. Organisatie, werkwijze en beheer van de diensten

Artikel 12. Nadere regels organisatie, werkwijze en beheer van de diensten

Bij regeling van Onze betrokken Minister kunnen over de organisatie, de werkwijze en het beheer van een dienst nadere regels worden gesteld.

Artikel 13. Zorgplicht technische, personele en organisatorische maatregelen

1. De hoofden van de diensten dragen zorg voor het treffen van voorzieningen van personele, organisatorische en technische aard die noodzakelijk zijn voor de verwerking van gegevens in overeenstemming met wat bij of krachtens deze wet is bepaald.
2. Tot de voorzieningen, bedoeld in het eerste lid, behoren in ieder geval:
 - a. voorzieningen voor de bevordering van de juistheid en de volledigheid van de gegevens die worden verwerkt en voor de bevordering van de kwaliteit van de gegevensverwerking, waaronder begrepen de daarbij toegepaste automatisering, bedoeld in paragraaf 3.5;
 - b. voorzieningen van technische en organisatorische aard voor de beveiliging van de gegevensverwerking tegen verlies of aantasting van gegevens en tegen onbevoegde gegevensverwerking;
 - c. voorzieningen van technische en organisatorische aard ter beheersing van risico's voor de diensten;
 - d. de aanwijzing van personen die bij uitsluiting van anderen bevoegd zijn tot de bij de aanwijzing vermelde werkzaamheden in het kader van de verwerking van gegevens.

Artikel 14. Compliance- en auditfunctie

1. De diensten beschikken over een onafhankelijke en effectieve compliancefunctie. Deze functie ziet in ieder geval op permanente en systematische wijze toe op een zorgvuldige en beheerste

uitoefening van de werkzaamheden van de diensten en de naleving van wettelijke regels en van de door de dienst vastgestelde interne regels.

2. De diensten beschikken over een onafhankelijke en effectieve auditfunctie. Deze functie controleert in ieder geval de opzet, het bestaan en de werking van de compliancefunctie.

3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de organisatie, de werkwijze, het beheer en de uitoefening van de compliance- en auditfunctie.

Hoofdstuk 3. Algemene normen

Paragraaf 3.1. Algemene normen voor de uitoefening van bevoegdheden

Artikel 15. Algemene zorgvuldigheidsnorm

De uitvoering van deze wet en de Wet veiligheidsonderzoeken vindt plaats in overeenstemming met de wet en op behoorlijke en zorgvuldige wijze.

Artikel 16. Noodzakelijkheid, proportionaliteit en subsidiariteit

1. De diensten oefenen bevoegdheden alleen uit voor een bepaald doel en alleen voor zover dat noodzakelijk is voor de taakuitvoering of de ondersteuning daarvan.

2. De diensten oefenen deze bevoegdheden alleen uit als dit evenredig is aan het met de uitoefening beoogde doel.

3. De diensten maken alleen gebruik van die bevoegdheid, die gelet op de omstandigheden van het geval, waaronder de ernst van de bedreiging van de door een dienst te beschermen belangen, in vergelijking met andere beschikbare bevoegdheden voor de betrokkene het minste nadeel oplevert.

4. De uitoefening van een bevoegdheid wordt onmiddellijk beëindigd, als:

- a. met de uitoefening van een minder ingrijpende bevoegdheid kan worden volstaan;
- b. het doel waartoe de bevoegdheid wordt uitgeoefend is bereikt.

Artikel 17. Aantekening houden

1. De diensten houden voor een effectieve verantwoording over de rechtmatigheid van de uitvoering van deze wet en de Wet veiligheidsonderzoeken, aantekening van:

- a. de uitoefening van operationele bevoegdheden;
- b. de verdere verwerking van bulkgegevens;
- c. de verwijdering van gegevens op grond van artikel 100, eerste lid;
- d. de verstrekking van persoonsgegevens op grond van de artikelen 115, 116, 117, 118, 119, 120 en 122;
- e. het gebruik van risicotoepassingen.

2. Voorts houden de diensten aantekening van de toepassing van artikel 11.

3. Bij algemene maatregel van bestuur wordt bepaald van welke onderdelen van of handelingen bij de uitvoering van de in het eerste en tweede lid genoemde bevoegdheden aantekening wordt gehouden.

4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels gesteld worden over de wijze waarop aantekening wordt gehouden.

Artikel 18. Toepasselijkheid Algemene wet bestuursrecht

1. De Algemene wet bestuursrecht is niet van toepassing op de voorbereiding, totstandkoming en tenuitvoerlegging van besluiten op grond van:

- a. artikel 7;
- b. artikel 10, tweede lid;
- c. artikel 11, tweede en derde lid;
- d. artikel 13, tweede lid, onder c;
- e. artikel 26, tweede lid;
- f. paragraaf 3.5 en hoofdstukken 4, 5, 6 en 7, in het kader van de uitvoering van de taken, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onder a, b, c, e en f, en artikel 3, tweede lid, onder a, b, c, e en f.

2. Op de in het eerste lid bedoelde besluiten is ook niet het bestuursrecht in de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba van toepassing, waaronder in ieder geval het recht dat voorziet in

de verplichting tot bekendmaking van besluiten en in de mogelijkheid van bezwaar en beroep daartegen.

3. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing op besluiten op grond van artikel 93.

Paragraaf 3.2. Algemene normen gegevensverwerking

Artikel 19. Bevoegdheid tot gegevensverwerking

De diensten zijn bevoegd tot het verwerken van gegevens met inachtneming van de eisen die daaraan bij of krachtens deze wet of de Wet veiligheidsonderzoeken zijn gesteld.

Artikel 20. Algemene waarborgen gegevensverwerking

1. De verwerking van gegevens vindt alleen plaats voor een bepaald doel en alleen voor zover dat noodzakelijk is voor de uitvoering van deze wet of de Wet veiligheidsonderzoeken.
2. De gegevens die in het kader van de taakuitvoering van de diensten verder worden verwerkt, zijn voorzien van een aanduiding over de mate van betrouwbaarheid of een verwijzing naar het document of de bron waaraan de gegevens zijn ontleend.

Artikel 21. De kring van personen

1. De verwerking van persoonsgegevens door een dienst voor de uitvoering van de aan deze dienst opgedragen taken kan betrekking hebben op personen:
 - a. die toestemming hebben verleend voor een veiligheidsonderzoek;
 - b. die in dusdanige nabijheid tot een persoon als bedoeld onder a staan, dat hun gegevens betrokken moeten worden bij een veiligheidsonderzoek;
 - c. over wie dat noodzakelijk is in het kader van het onderzoek betreffende andere landen;
 - d. over wie door een andere inlichtingen- of veiligheidsdienst gegevens zijn ingewonnen;
 - e. van wie gegevens noodzakelijk zijn voor de ondersteuning van de taakuitvoering door een dienst;
 - f. die werkzaam zijn of zijn geweest voor een dienst;
 - g. over wie dat noodzakelijk is in het kader van het opstellen van een dreigings- of risicoanalyse, bedoeld in artikel 117;
 - h. over wie dat noodzakelijk is in het kader van het doen van een mededeling als bedoeld in artikel 118;
 - i. die hebben ingestemd met de uitoefening van een bijzondere bevoegdheid jegens hen op grond van artikel 39, vierde lid.
2. De verwerking van persoonsgegevens door de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst kan verder alleen betrekking hebben op personen:
 - a. die aanleiding geven tot het ernstige vermoeden dat zij een gevaar vormen voor de democratische rechtsorde, of voor de veiligheid of voor andere gewichtige belangen van de staat;
 - b. over wie dat noodzakelijk is in het kader van het onderzoek naar personen als bedoeld onder a.
3. De verwerking van persoonsgegevens door de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst kan voorts alleen betrekking hebben op personen:
 - a. die aanleiding geven tot het ernstige vermoeden dat zij een gevaar vormen voor de veiligheid of de paraatheid van de krijgsmacht;
 - b. over wie dat noodzakelijk is in het kader van het onderzoek naar personen als bedoeld onder a;
 - c. over wie dat noodzakelijk is in het kader van een onderzoek als bedoeld in artikel 3, tweede lid, onder a, onder 2°;
 - d. over wie dat noodzakelijk is in het kader van het opstellen van een analyse door de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst, in opdracht van onze minister van Defensie, van potentiële dreigingen tegen een bij de krijgsmacht werkzaam persoon of een object bij de krijgsmacht in gebruik, die niet op grond van de artikelen 4, derde lid, onder b, en 42, eerste lid, onder c, respectievelijk artikel 16 van de Politiewet 2012 is aangewezen.
4. Onverminderd de verwerking van persoonsgegevens, bedoeld in het eerste, tweede en derde lid, zijn de diensten bevoegd tot verwerking van gegevens over andere personen, als die gegevens een logisch en onlosmakelijk onderdeel vormen van de door de diensten te verwerven of verworven gegevensbestanden.

Artikel 22. Bijzondere persoonsgegevens

De verwerking van persoonsgegevens wegens iemands godsdienst of levensovertuiging, ras, lidmaatschap van een vakvereniging, gezondheid en seksuele leven vindt alleen plaats in aanvulling op de verwerking van andere gegevens en alleen voor zover dat voor het doel van de gegevensverwerking onvermijdelijk is.

Paragraaf 3.3. Geheimhouding

Artikel 23. Zorgplicht geheimhouding en veiligheid

De hoofden van de diensten dragen zorg voor:

- a. de geheimhouding van daarvoor in aanmerking komende gegevens;
- b. de geheimhouding van daarvoor in aanmerking komende bronnen waaruit gegevens afkomstig zijn;
- c. de veiligheid van de personen met wier medewerking gegevens operationele bevoegdheden worden uitgeoefend.

Artikel 24. Geen geheime informatie in openbare documenten

1. In jaarverslagen, jaarplannen, rapportages, en elke andere schriftelijke bevinding die op grond van deze wet of de Wet veiligheidsonderzoeken openbaar worden uitgebracht, blijft vermelding achterwege van in ieder geval de gegevens die zicht geven op:

- a. door de dienst aangewende middelen in concrete aangelegenheden;
- b. door de dienst aangewende geheime bronnen;
- c. het actuele kennisniveau van de dienst.

2. Onze betrokken Minister kan deze gegevens vertrouwelijk meedelen aan een of beide kamers der Staten-Generaal.

3. Voorts informeren Onze betrokken Ministers uit eigen beweging een of beide kamers der Staten-Generaal over de uitvoering van deze wet en de Wet veiligheidsonderzoeken, als daarvoor aanleiding bestaat. Het eerste en tweede lid zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 25. Geheimhoudingsplicht

1. Onverminderd de artikelen 98 tot en met 98c van het Wetboek van Strafrecht of de artikelen 104 tot en met 104c van het Wetboek van Strafrecht BES, is een ieder die betrokken is bij de uitvoering van deze wet en de Wet veiligheidsonderzoeken en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, verplicht tot geheimhouding daarvan, tenzij bekendmaking verplicht is op grond van een wettelijk voorschrift. De verplichting tot geheimhouding duurt voort nadat diens betrokkenheid bij de uitvoering van deze wet en de Wet veiligheidsonderzoeken is geëindigd.

2. Artikel 272, tweede lid, van het Wetboek van Strafrecht of artikel 285, tweede lid, van het Wetboek van Strafrecht BES is niet van toepassing bij handelen of nalaten in strijd met de in het eerste lid omschreven verplichting.

Artikel 26. Uitzondering geheimhoudingsplicht

1. De verplichting tot geheimhouding van een ambtenaar die betrokken is bij de uitvoering van deze wet en de Wet veiligheidsonderzoeken, geldt niet:

- a. tegenover hem aan wie de ambtenaar middellijk of onmiddellijk ondergeschikt is; of
- b. als hij door een boven hem gestelde van die verplichting is ontslagen.

2. De ambtenaar die krachtens een wettelijk voorschrift verplicht wordt als getuige of deskundige op te treden, legt alleen een verklaring af over datgene waartoe zijn verplichting tot geheimhouding zich uitstrekt, voor zover Onze betrokken Minister en Onze Minister van Justitie en Veiligheid gezamenlijk hem daarvoor schriftelijk van die verplichting hebben ontheven.

3. Voor ambtenaren die in hun functie kennis hebben gekregen van gegevens die krachtens artikel 115, eerste lid, onder a, b of c, door een dienst zijn verstrekt, wordt voor de toepassing van het tweede lid "Onze betrokken Minister" gelezen als "Onze Minister onder wie de dienst ressorteert die de gegevens heeft verstrekt".

4. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing in het geval dat de betrokkenheid van de ambtenaar bij de uitvoering van deze wet en de Wet veiligheidsonderzoeken is geëindigd.

Paragraaf 3.4. Mandaat

Artikel 27. Mandaatverlening Onze betrokken Ministers

1. Onze betrokken Minister kan aan het hoofd van de onder hem ressorterende dienst mandaat verlenen het nemen van besluiten op grond van het bij of krachtens deze wet geregelde.
2. Geen mandaat wordt verleend tot het nemen van besluiten op grond van:
 - a. artikel 7;
 - b. artikel 55, eerste lid, en artikel 56, eerste lid;
 - c. artikel 141, tweede lid;
 - d. hoofdstuk 11.
3. Voorts wordt geen mandaat verleend tot het nemen van besluiten voor de voorbereiding van:
 - a. een verzoek als bedoeld in artikel 43, eerste lid, of artikel 217, eerste lid;
 - b. het instellen van beroep, bedoeld in artikel 207, eerste lid;
 - c. een verzoek om een voorlopige voorziening op grond van artikel 213, eerste lid.
4. Een door het hoofd van de dienst binnen de grenzen van het mandaat genomen besluit geldt als een besluit van Onze betrokken Minister.
5. Onze betrokken Minister blijft bevoegd de gemandateerde bevoegdheid uit te oefenen.

Artikel 28. Uitwerking mandaatverlening

1. Onze betrokken Minister kan een algemeen mandaat of een mandaat voor een bepaald geval verlenen.
2. Het mandaat wordt schriftelijk verleend. Het besluit tot mandaatverlening wordt bekendgemaakt, of van de mandaatverlening wordt terstond mededeling gedaan aan het college van toetsing en toezicht.

Artikel 29. Instructies en inlichtingen mandaat

1. Onze betrokken Minister kan het hoofd van de dienst per geval of in het algemeen instructies geven voor de gemandateerde toestemmingsverlening.
2. Het hoofd van de dienst verschaft Onze betrokken Minister uit eigen beweging of op diens verzoek inlichtingen over de in mandaat verleende toestemming en hetgeen waarvoor toestemming is verleend.

Artikel 30. Wijziging en intrekking van mandaatverlening

Onze betrokken Minister kan het mandaat altijd schriftelijk wijzigen of intrekken. De wijziging of intrekking wordt bekendgemaakt, of van de wijziging of intrekking wordt terstond mededeling gedaan aan het college van toetsing en toezicht.

Artikel 31. Ondermandaat en mandaatverlening diensthoofd

1. Onze betrokken Minister kan toestaan dat ondermandaat wordt verleend.
2. Voor zover bij of krachtens deze wet een bevoegdheid tot het nemen van besluiten is toegekend aan het hoofd van de dienst, kan deze mandaat verlenen, mits de gemandateerde werkzaam is onder verantwoordelijkheid van het hoofd van de dienst.
3. Op ondermandaat en het in het tweede lid bedoelde mandaat zijn de artikelen 24, derde en vierde lid, en 28 tot en met 30 van overeenkomstige toepassing.
4. Aan Onze betrokken Minister wordt een afschrift van het besluit tot ondermandaatverlening gezonden.

Paragraaf 3.5. Automatisering

Artikel 32. Bevoegdheid tot automatisering

1. De diensten zijn bevoegd de uitvoering van deze wet en de Wet veiligheidsonderzoeken te automatiseren, met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens deze paragraaf.

2. De hoofden van de diensten dragen er zorg voor dat automatisering ten opzichte van het hiermee gediende belang geen onevenredige gevolgen heeft voor betrokkenen of de samenleving.

Artikel 33. Risicotoepassingen

1. Een automatiseringstoepassing is een risicotoepassing indien de resultaten van de toepassing voorafgaand aan het gebruik niet kenbaar zijn.
2. In afwijking van het eerste lid is een automatiseringstoepassing geen risicotoepassing indien het gebruik van de toepassing in het maatschappelijk verkeer gebruikelijk is.
3. Een automatiseringstoepassing is tevens in ieder geval een risicotoepassing indien:
 - a. de toepassing gericht is op het op afstand onderzoeken van biometrische kenmerken;
 - b. de toepassing gericht is op de identificatie van personen en organisaties die in aanmerking komen voor onderzoek door de dienst.
4. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kan aanvullend van automatiseringstoepassingen, of categorieën daarvan, worden bepaald dat zij risicotoepassingen zijn.

Artikel 34. Risicobeheersing

1. Onverminderd artikel 32, tweede lid, nemen de diensten ter voorkoming van onbedoelde gevolgen van risicotoepassingen ten minste de in dit artikel bedoelde maatregelen.
2. De diensten nemen risicotoepassingen niet in gebruik voordat:
 - a. de betrouwbaarheid van de toepassing is onderzocht;
 - b. de toepassing is voorzien van afdoende instructies voor gebruikers ten aanzien van het gebruik en de betrouwbaarheid van de toepassing; en
 - c. de minister schriftelijk toestemming heeft verleend voor de ingebruikname van de toepassing.
3. De diensten leggen een risicotoepassing, ten aanzien waarvan de in het tweede lid, onder c, bedoelde toestemming is verleend, ter herbeoordeling aan de minister voor indien omstandigheden daartoe aanleiding geven.
4. De resultaten van toepassingen als bedoeld in artikel 33, derde lid, worden door een mens beoordeeld voordat uitsluitend of mede naar aanleiding van deze resultaten toestemming voor de uitoefening van een bijzondere bevoegdheid wordt verzocht.
5. Dit artikel is niet van toepassing op het gebruik van een risicotoepassing in het kader de activiteiten, bedoeld in artikel 38, tweede lid, onder b.

Artikel 35. Spoedprocedure gebruik risicotoepassingen

1. Als een geval van een zwaarwegende noodzaak onverwijld gebruik van een risicotoepassing dringend vordert en toepassing van artikel 34 niet toelaat, is de dienst bevoegd van die bepaling af te wijken. Het gebruik van die risicotoepassing vindt dan niet plaats voordat Onze betrokken Minister, op verzoek van het hoofd van de dienst, daarvoor toestemming heeft verleend.
2. De toestemming en het verzoek daarvoor kan mondeling geschieden. Een mondeling gedaan verzoek wordt zo snel mogelijk op schrift gesteld, waarna Onze betrokken Minister de toestemming zo spoedig mogelijk schriftelijk bekrachtigt.
3. Geen toestemming wordt verzocht voor de uitoefening van bijzondere bevoegdheden jegens natuurlijke personen uitsluitend naar aanleiding van resultaten van het gebruik van een risicotoepassing met toepassing van het eerste lid.

Artikel 36. Gedeeltelijk verbod volledige automatisering

1. De diensten starten geen inlichtingenonderzoek naar personen of organisaties uitsluitend op basis van geautomatiseerde resultaten.
2. De diensten bevorderen of treffen geen maatregelen op grond van artikel 97 jegens een natuurlijke persoon uitsluitend op basis van geautomatiseerde resultaten.
3. De diensten doen op basis van uitsluitend geautomatiseerde resultaten geen mededelingen als bedoeld in:
 - a. artikel 118, eerste lid, voor zover de mededeling nadelige gevolgen voor de betrokkene kan hebben;
 - b. artikel 119, eerste lid;

- c. artikel 120, eerste lid;
- d. artikel 122.

Artikel 37. Nadere regels automatisering

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over automatisering.

Hoofdstuk 4. Voorwaarden voor de uitoefening van operationele bevoegdheden

Paragraaf 4.1. Algemene voorwaarden

Artikel 38. Doelbinding bijzondere bevoegdheden

1. Bijzondere bevoegdheden worden alleen uitgeoefend voor zover dat noodzakelijk is voor de uitvoering van inlichtingenonderzoeken.
2. Een bijzondere bevoegdheid kan, in afwijking van het eerste lid, ook worden uitgeoefend voor de ondersteuning van de taakuitvoering van de diensten, voor zover dat noodzakelijk is om:
 - a. de uitoefening van operationele bevoegdheden mogelijk te maken;
 - b. capaciteiten die diensten nodig hebben voor de taakuitvoering te ontwikkelen en te onderhouden;
 - c. veiligheidsmaatregelen te treffen voor een persoon die werkzaam is bij of voor de dienst in verband met de vervulling door deze persoon van een aan hem op te dragen of opgedragen taak;
 - d. te beoordelen of het noodzakelijk is maatregelen als bedoeld onder c te treffen;
 - e. te beoordelen of de personen met wier medewerking gegevens worden verzameld betrouwbaar zijn.
3. Een bijzondere bevoegdheid kan, in afwijking van het eerste lid, ook worden uitgeoefend in het kader van ondersteuning als bedoeld in artikel 143.

Paragraaf 4.2. Toestemming inzet bijzondere bevoegdheden

Artikel 39. Vereiste van toestemming

1. Bijzondere bevoegdheden worden niet uitgeoefend dan nadat hiervoor op verzoek van het hoofd van de dienst toestemming is verleend door Onze betrokken Minister, tenzij bij of krachtens deze wet anders is bepaald.
2. Het verzoek om toestemming wordt schriftelijk gedaan en de toestemming wordt schriftelijk verleend. In spoedeisende gevallen kunnen de toestemming en het verzoek daarvoor mondeling geschieden. Een mondeling gedaan verzoek wordt zo snel mogelijk op schrift gesteld, waarna Onze betrokken Minister de toestemming zo spoedig mogelijk schriftelijk bekrachtigt.
3. Geen toestemming is vereist voor de uitoefening van bijzondere bevoegdheden jegens personen die daarmee schriftelijk instemmen. De instemming kan altijd worden ingetrokken. De instemming vermeldt ten minste:
 - a. de bijzondere bevoegdheden die de instemming betreft;
 - b. de periode waarvoor de instemming geldt; en
 - c. of de betreffende bijzondere bevoegdheden binnen deze periode meermaals kunnen worden uitgeoefend.
4. Geen toestemming is vereist voor de uitoefening van bijzondere bevoegdheden jegens de persoon, bedoeld in artikel 38, tweede lid, onder c, in de uitvoering van het tweede lid, onder c en d, van dat artikel.

Artikel 40. Toestemmingduur

De toestemming wordt verleend voor een periode van maximaal zes maanden en kan steeds op een daartoe strekkend verzoek worden verlengd voor een periode van maximaal zes maanden.

Artikel 41. Inhoud van het toestemmingsverzoek

Een verzoek om toestemming en een verzoek om verlenging van een toestemming, bevat ten minste:

- a. een aanduiding van de bevoegdheid of bevoegdheden waarvoor toestemming wordt gevraagd;
- b. de periode waarvoor toestemming wordt gevraagd;
- c. voor zover van toepassing, gegevens over de identiteit van de persoon of de organisatie ten aanzien van wie respectievelijk waarvan de uitoefening van de bevoegdheid wordt verzocht;
- d. voor zover van toepassing, een omschrijving van het onderwerp waarvoor de uitoefening van de bevoegdheid wordt verzocht;
- e. indien van toepassing, dat bij de uitoefening van de bevoegdheid een woning wordt binnengetrokken zonder toestemming van een bewoner, en het adres van die woning;
- f. een aanduiding van het onderzoek waarvoor de bevoegdheid dient te worden uitgeoefend;
- g. voor zover van toepassing, de vermelding van:
 - 1° de werkzaamheid van de betrokken persoon als journalist;
 - 2° de werkzaamheid van de betrokken persoon als advocaat;
 - 3° de hoedanigheid van de betrokken persoon als een lid van een van de kamers der Staten-Generaal;
 - 4° de hoedanigheid van de betrokken persoon als een lid van een van de afdelingen van het college van toetsing en toezicht;
 - 5° de werkzaamheid van de betrokken persoon bij het secretariaat van het college van toetsing en toezicht;
- h. een omschrijving van het met de uitoefening van de bevoegdheid beoogde doel;
- i. de reden waarom uitoefening van de bevoegdheid noodzakelijk wordt geacht;
- j. voor zover het een verzoek om verlenging van de toestemming betreft, een aanduiding van de op grond van de toestemming behaalde resultaten;
- k. de reden waarom de uitoefening van de bevoegdheid evenredig aan het daarmee beoogde doel wordt geacht;
- l. de reden waarom niet met de uitoefening van een minder ingrijpende bevoegdheid kan worden volstaan om het beoogde doel te bereiken.

Paragraaf 4.3. Rechterlijke toestemming

Artikel 42. Uitoefening operationele bevoegdheden jegens bijzondere categorieën personen

1. De diensten oefenen operationele bevoegdheden alleen met toestemming van de rechtbank Den Haag uit jegens:
 - a. een advocaat voor zover daarbij gegevens kunnen worden verzameld die betrekking hebben op de vertrouwelijke communicatie tussen een advocaat en diens cliënt;
 - b. een journalist voor zover daarbij gegevens kunnen worden verzameld die betrekking hebben op de bron van een journalist, zijnde een persoon die vertrouwelijk gegevens voor de openbaarmaking aan een journalist heeft verstrekt;
 - c. een lid van een van de kamers der Staten-Generaal;
 - d. een lid van een van de afdelingen van het college van toetsing en toezicht of een persoon werkzaam op het secretariaat van het college van toetsing en toezicht.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op de uitoefening van algemene bevoegdheden in de uitvoering van de taken, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onder d, e, en f, en artikel 3, tweede lid, onder d, e, en f.

Artikel 43. Procedure rechterlijke toestemming

1. De toestemming, bedoeld in artikel 42, wordt schriftelijk verleend op verzoek van Onze betrokken Minister. Artikel 41 is van overeenkomstige toepassing. Als de rechtbank Den Haag de toestemming niet verleent, deelt zij dit schriftelijk en gemotiveerd aan Onze betrokken Minister mee.
2. Op een daartoe strekkend verzoek van de rechtbank wordt, binnen een daarbij te stellen termijn, door Onze betrokken Minister relevante geachte inlichtingen, mondeling of schriftelijk, voor de vertrouwelijke kennisneming verstrekt.

3. De toestemming wordt verleend voor een periode van maximaal drie maanden en kan steeds op verzoek van Onze betrokken Minister voor een periode van maximaal drie maanden worden verlengd.
4. De rechtbank beslist zo spoedig mogelijk, en in ieder geval uiterlijk twee weken na ontvangst van het verzoek.

Artikel 44. Spoedprocedure rechterlijke toestemming

1. Als onverwijld spoed toepassing van artikel 43, eerste en derde lid, niet toelaat, kan Onze betrokken Minister, in afwijking van de artikelen 41 en 43, de rechtbank Den Haag mondeling verzoeken om toestemming te verlenen. De rechtbank Den Haag kan mondeling toestemming verlenen. Een mondeling gedaan verzoek wordt zo snel mogelijk op schrift gesteld, waarna de rechtbank Den Haag de toestemming zo spoedig mogelijk schriftelijk bekrachtigt.
2. In aanvulling op artikel 41 wordt in het verzoek de onverwijld spoed gemotiveerd.

Artikel 45. Niet-openbaarmaking toestemming

1. De toepassing van de artikelen 43 en 44 vindt plaats achter gesloten deuren. Een ieder die betrokken is bij de behandeling van het verzoek is verplicht tot geheimhouding.
2. De rechtbank Den Haag maakt de beslissing niet openbaar.

Paragraaf 4.4. Toestemming binnentreden woningen

Artikel 46. Toestemming binnentreden woningen

1. De diensten treden niet binnen in woningen zonder de toestemming van een bewoner, tenzij dat voor de taakuitvoering noodzakelijk is of voor het treffen van maatregelen als bedoeld in artikel 38, tweede lid, onder c.
2. De diensten treden niet binnen in woningen zonder de toestemming van een bewoner dan nadat hiervoor toestemming is verleend door Onze betrokken Minister. Paragraaf 4.2 is van overeenkomstige toepassing.
3. Het binnentreden in woningen zonder toestemming van een bewoner is alleen toegestaan door personen die daarvoor door het diensthoofd zijn aangewezen.
4. De artikelen 1, eerste, tweede en derde lid, en artikel 2, eerste lid, laatste zin, van de Algemene wet op het binnentreden zijn niet van toepassing. Onze betrokken Minister is bevoegd tot het geven van een machtiging als bedoeld in artikel 2 van de Algemene wet op het binnentreden.
5. In afwijking van artikel 6, tweede lid, van de Algemene wet op het binnentreden blijft de machtiging ten hoogste van kracht tot en met de veertiende dag na die waarop zij is gegeven.

Paragraaf 4.5. Toetsing van de rechtmatigheid van toestemming voor uitoefening bevoegdheden

Artikel 47. Reikwijdte van de toets

De afdeling toetsing toetst de rechtmatigheid van verzoeken om toestemming voor de uitoefening van de bevoegdheden bedoeld in:

- a. artikel 71, eerste lid, voor zover bij de uitoefening technische hulpmiddelen worden toegepast binnen een woning of buiten een woning met het oogmerk stelselmatig waarnemingen te doen in een woning;
- b. artikel 73, eerste lid, onder a, als de te doorzoeken plaats een woning is;
- c. artikel 74, eerste lid, en derde lid, tweede zin;
- d. artikel 75, eerste lid;
- e. artikel 78, eerste lid;
- f. artikel 79, eerste lid, voor zover het zesde lid van dat artikel niet van toepassing is;
- g. artikel 81, eerste en tweede lid;
- h. artikel 82, eerste en derde lid;
- i. artikel 84, eerste lid;
- j. artikel 87, eerste lid;
- k. artikel 89, eerste lid;

- l. artikel 94, eerste lid;
- m. artikel 95, eerste lid.

Artikel 48. Toetsprocedure

1. Voordat een verzoek om toestemming voor de uitoefening van een in artikel 47 bedoelde bevoegdheid aan Onze betrokken Minister wordt voorgelegd, legt het hoofd van de dienst dit verzoek voor de toetsing voor aan de afdeling toetsing.
2. Door of namens Onze betrokken Ministers en de hoofden van de diensten worden op verzoek schriftelijk of mondeling aan de afdeling toetsing alle inlichtingen verstrekt en alle overige medewerking verleend die voor de uitoefening van haar taak redelijkerwijs noodzakelijk is.
3. De afdeling legt aan haar oordeel alleen de in het verzoek opgenomen gegevens en de op grond van het tweede lid verstrekte inlichtingen ten grondslag.
4. Het oordeel wordt zo spoedig mogelijk uitgebracht, en in ieder geval uiterlijk twee weken na ontvangst van het verzoek. Bij toepassing van het tweede lid wordt deze termijn opgeschort tot en met de dag waarop de gevraagde inlichtingen zijn verstrekt.
5. Het verzoek om toestemming wordt niet voorgelegd aan Onze betrokken Minister dan nadat de afdeling toetsing heeft geoordeeld dat dit verzoek rechtmatig is.

Artikel 49. Toetsprocedure bij mandaatverlening

1. Als voor de uitoefening van een in artikel 47 genoemde bevoegdheid op grond van paragraaf 3.5 mandaat of ondermandaat is verleend, wordt het verzoek om toestemming voor de uitoefening van die bevoegdheid en het besluit tot verlening van de toestemming door of namens het hoofd van de dienst voor de toetsing voorgelegd aan de afdeling toetsing.
2. Artikel 48, tweede, derde en vierde lid, zijn van overeenkomstige toepassing.
3. De uitoefening van de bevoegdheid vangt niet eerder aan dan nadat de afdeling toetsing heeft geoordeeld dat de toestemming rechtmatig is verleend.

Artikel 50. Samenstelling behandeling

1. De zaken die aan de afdeling toetsing worden voorgelegd voor de toetsing worden in behandeling genomen door één lid.
2. Als een zaak naar het oordeel van dat lid ongeschikt is voor behandeling in enkelvoudige samenstelling, verwijst deze de zaak door naar een meervoudige samenstelling. Het lid kan ook in andere gevallen een zaak naar een meervoudige samenstelling verwijzen.
3. Als een zaak naar het oordeel van de meervoudige samenstelling geschikt is voor verdere behandeling door één lid, kan zij deze verwijzen naar een enkelvoudige samenstelling.
4. Verwijzing kan geschieden in elke stand van de zaak. Een verwezen zaak wordt voortgezet in de stand waarin zij zich bevindt.

Artikel 51. Reparatie van het verzoek om toestemming of de toestemming

1. De afdeling toetsing kan, voorafgaand aan het uitbrengen van een oordeel, op verzoek of uit eigen beweging Onze betrokken Minister, of namens deze het hoofd van de dienst, in de gelegenheid stellen een gebrek in het verzoek om toestemming of besluit tot verlening van toestemming te herstellen.
2. Door of namens Onze betrokken Minister wordt de afdeling toetsing zo spoedig mogelijk medegedeeld of gebruik gemaakt wordt van de gelegenheid om het gebrek te herstellen.
3. Als door of namens Onze betrokken Minister wordt overgegaan tot herstel van het gebrek, deelt deze de afdeling toetsing zo spoedig mogelijk schriftelijk mede op welke wijze het gebrek is hersteld. De in artikel 48, vierde lid, eerste zin, bedoelde termijn wordt opgeschort tot en met de dag waarop deze mededeling is ontvangen.
4. Na de in het tweede of derde lid bedoelde mededeling, hervat de afdeling toetsing de behandeling.

Artikel 52. Het oordeel

1. Het oordeel van de afdeling toetsing is bindend.

2. Als de afdeling toetsing van oordeel is dat het verzoek om toestemming of namens Onze betrokken Minister verleende toestemming voor de uitoefening van een in artikel 47 genoemde bevoegdheid niet rechtmatig is, deelt zij haar oordeel gemotiveerd aan Onze betrokken Minister of het hoofd van de dienst mee. Onze betrokken Minister is dan niet bevoegd tot verlening van de toestemming. De reeds namens Onze betrokken Minister verleende toestemming vervalt van rechtswege.

3. De afdeling toetsing doet gelijktijdig van een oordeel mededeling aan de afdeling toezicht. In het oordeel kan de afdeling toetsing wijzen op mogelijk voor het toezicht relevante aandachtspunten in verband met de uitvoering van de bevoegdheid waarvoor de toestemming is verleend.

Artikel 53. Gedeeltelijke onrechtmatigheid

1. Indien toestemming is gegeven of wordt gevraagd voor de uitoefening van meerdere bijzondere bevoegdheden, of voor de uitoefening van bijzondere bevoegdheden jegens meerdere personen, organisaties of landen, kan de afdeling toetsing oordelen dat het verzoek om toestemming of namens Onze betrokken Minister verleende toestemming op een of meer van deze onderdelen niet rechtmatig is. Dit oordeel is bindend.

2. Artikel 52, tweede lid, eerste zin, en derde lid, zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 54. Spoedprocedure

1. Als onverwijld spoed toepassing van de artikelen 48 en 49 niet toelaat, kan door of namens Onze betrokken Minister reeds toestemming worden verleend en kan daarna onmiddellijk tot de uitoefening van de bevoegdheid worden overgegaan. Onze betrokken Minister legt het verzoek tot toestemming zo snel mogelijk voor de toetsing voor aan de afdeling toetsing. Als voor de uitoefening van de bevoegdheid op grond van paragraaf 3.5 mandaat of ondermandaat is verleend, wordt de toestemming door of namens het hoofd van dienst zo snel mogelijk voorgelegd aan de afdeling toetsing.

2. Bij het voorleggen van de toestemming aan de afdeling toetsing wordt deze afdeling gemotiveerd geïnformeerd over de toepassing van het eerste lid, eerste zin. De afdeling toetsing betreft de toepassing van het eerste lid, eerste zin, in haar beoordeling van de rechtmatigheid van de verleende toestemming.

3. Als de afdeling toetsing van oordeel is dat de toestemming in het geheel, of op onderdelen, niet rechtmatig is verleend, deelt zij haar oordeel gemotiveerd aan Onze betrokken Minister mee. De door of namens Onze betrokken Minister verleende toestemming, of de niet rechtmatig geoordeelde onderdelen daarvan, vervallen van rechtswege. De reeds met de uitoefening van de bevoegdheid verzamelde gegevens worden terstond vernietigd.

4. Als de afdeling toetsing van oordeel is dat ten onrechte toepassing is gegeven aan het eerste lid, eerste zin, maar van oordeel is dat de toestemming rechtmatig is verleend, bepaalt zij ook welke gevolgen daaraan verbonden dienen te worden voor de gegevens die zijn verzameld voorafgaand aan het oordeel van de afdeling toetsing. Zij deelt haar oordeel gemotiveerd aan Onze betrokken Minister of het hoofd van de dienst mee.

Paragraaf 4.6. Onderzoek naar organisaties met offensieve doelen en activiteiten

Artikel 55. Aanwijzing van organisaties met offensieve doelen en activiteiten

1. Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Onze Minister van Defensie gezamenlijk kunnen op verzoek van het hoofd van een dienst een organisatie aanwijzen die toebehoort aan een land dat doelen nastreeft of activiteiten verricht gericht tegen Nederland of Nederlandse belangen, of waarvan aannemelijk is dat die in opdracht van dat land handelt.

2. Organisaties worden alleen aangewezen op grond van het eerste lid als de organisatie erop gericht is bij te dragen aan de verwezenlijking van de doelen of activiteiten, bedoeld in het eerste lid, en als de bijdrage die de organisatie levert de uitoefening van bijzondere bevoegdheden jegens de organisatie rechtvaardigt. Een organisatie die ten minste wordt geacht hieraan te voldoen, is een algemene inlichtingen- of veiligheidsdienst.

3. Aan een organisatie als bedoeld in het eerste en tweede lid, wordt gelijkgesteld:

- a. een rechtspersoon, groep of entiteit die is opgenomen in deel B van bijlage I bij het Besluit (GBVB) 2026/455 van de Raad van 26 februari 2026 betreffende beperkende maatregelen ter bestrijding van het terrorisme, tot intrekking van de artikelen 2, 3 en 3 bis van Gemeenschappelijk Standpunt 2001/931/GBVB betreffende de toepassing van specifieke maatregelen ter bestrijding van het terrorisme en tot intrekking van Besluit (GBVB) 2025/1577 en Besluit (GBVB) 2026/421 (PbEU L 445);
 - b. een rechtspersoon, groep of entiteit die is opgenomen in bijlage I bij Verordening (EG) nr. 881/2002 van de Raad van de Europese Unie van 27 mei 2002 tot vaststelling van bepaalde specifieke beperkingen tegen sommige personen en entiteiten die banden hebben met Usama bin Laden, het Al-Qa'ida-netwerk en de Taliban, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 467/2001 van de Raad tot instelling van een verbod op de uitvoer van bepaalde goederen en diensten naar Afghanistan, tot versterking van het verbod op vluchten en verlenging van de bevrozing van tegoeden en andere financiële middelen ten aanzien van de Taliban van Afghanistan (PbEG L 139);
 - c. de organisaties, genoemd in het opschrift van Verordening (EU) 2016/1686 van de Raad van 20 september 2016 tot vaststelling van bijkomende beperkende maatregelen tegen ISIS (Da'esh) en Al Qaida en daarmee verbonden natuurlijke en rechtspersonen, entiteiten of lichamen (PbEU L 255);
 - d. een rechtspersoon, entiteit of lichaam dat is opgenomen in deel B van bijlage I bij Verordening (EU) 2016/1686 van de Raad van 20 september 2016 tot vaststelling van bijkomende beperkende maatregelen tegen ISIS (Da'esh) en Al Qaida en daarmee verbonden natuurlijke en rechtspersonen, entiteiten of lichamen (PbEU L 255);
 - e. een groep, onderneming of entiteit die is opgenomen in deel B van de bijlage bij het Besluit (GBVB) 2016/1693 van de Raad van 20 september 2016 betreffende beperkende maatregelen tegen ISIS (Da'esh) en Al Qaida en daarmee verbonden personen, groepen, ondernemingen en entiteiten en tot intrekking van Gemeenschappelijk Standpunt 2002/402/GBVB (PbEU L 255);
 - f. een rechtspersoon, groep, entiteit of lichaam dat is opgenomen in deel B van bijlage I bij Verordening (EU) 2024/386 van de Raad van 19 januari 2024 tot vaststelling van beperkende maatregelen tegen degenen die gewelddadige acties door Hamas en de Palestijnse Islamitische Jihad steunen, faciliteren of mogelijk maken (PbEU L 386);
 - g. een rechtspersoon, groep, entiteit of lichaam dat is opgenomen in deel B van de bijlage bij Besluit (GBVB) 2024/385 van de Raad van 19 januari 2024 tot vaststelling van beperkende maatregelen tegen degenen die gewelddadige acties door Hamas en de Palestijnse Islamitische Jihad steunen, faciliteren of mogelijk maken (PbEU L 385).
4. Indien een instrument van de Europese Unie, genoemd in het derde lid, wordt ingetrokken en gelijktijdig kennelijk vervangen wordt door een ander instrument, dan treedt dit vervangende instrument in de plaats van het ingetrokken instrument.
5. De aanwijzing bevat ten minste:
- a. een aanduiding van de aangewezen organisatie;
 - b. een motivering dat de aangewezen organisatie een organisatie is in de zin van het tweede lid, of daaraan krachtens het derde lid gelijk is gesteld;
 - c. voor zover de aangewezen organisatie niet in het tweede lid, tweede zin, is genoemd of op grond van het derde lid gelijk is gesteld, een motivering dat de bijdrage die de aangewezen organisatie levert de uitoefening van bijzondere bevoegdheden rechtvaardigt;
 - d. de duur waarvoor de aanwijzing geldt.
6. De aanwijzing geldt voor een periode van maximaal één jaar en kan steeds voor een periode van maximaal één jaar worden verlengd.
7. De aanwijzing, en de verlenging daarvan, wordt schriftelijk gedaan.
8. Van de aanwijzing, en van de verlenging daarvan, wordt een afschrift aan de afdeling toezicht gezonden.

Artikel 56. Aanwijzing van militaire organisaties met offensieve doelen en activiteiten

1. Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Onze Minister van Defensie gezamenlijk kunnen op verzoek van het hoofd van een dienst een militaire organisatie aanwijzen

die toebehoort aan een land dat doelen nastreeft of activiteiten verricht gericht tegen Nederland of Nederlandse belangen, of waarvan aannemelijk is dat die in opdracht van dat land handelt.

2. Een militaire organisatie als bedoeld in het eerste lid, is:

- a. een krijgsmacht;
- b. een ministerie van defensie;
- c. een militaire inlichtingen- of veiligheidsdienst;
- d. een organisatie die wezenlijke werkzaamheden verricht voor de ontwikkeling, vervaardiging, opslag, verwerving, proliferatie of verplaatsing van militaire middelen of de voorbereiding daarvan; of
- e. een samenwerkingsverband van hierboven onder a tot en met d bedoelde organisaties.

3. Aan een militaire organisatie als bedoeld in het eerste lid wordt gelijkgesteld een paramilitaire organisatie of groepering die in staat is duurzame gewapende strijd te leveren.

4. De aanwijzing bevat ten minste:

- a. een aanduiding van de aangewezen organisatie;
- b. een motivering dat de aangewezen organisatie een militaire organisatie is in de zin van het tweede lid, of daaraan krachtens het derde lid gelijk is gesteld;
- c. de duur waarvoor de aanwijzing geldt.

5. Artikel 55, zesde tot en met achtste lid, zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 57. Toetsing rechtmatigheid aanwijzing

1. Onze betrokken Ministers leggen een aanwijzing als bedoeld in artikel 55, eerste lid, en 56, eerste lid, voor de toetsing voor aan de afdeling toetsing. Onze betrokken Ministers verstrekken op verzoek aan de afdeling toetsing alle inlichtingen en verlenen haar alle overige medewerking die voor een uitoefening van haar taak redelijkerwijs noodzakelijk is.

2. Het oordeel van de afdeling toetsing is bindend. De uitoefening van de bevoegdheden, bedoeld in artikel 58, vangt niet eerder aan dan nadat de afdeling toetsing ter zake haar oordeel heeft uitgebracht dat de aanwijzing heeft plaatsgevonden in overeenstemming met artikel 55, tweede tot en met zevende lid, of artikel 56, tweede tot en met vijfde lid.

3. Het oordeel wordt zo spoedig mogelijk uitgebracht, en in ieder geval uiterlijk binnen vier weken.

4. De afdeling toetsing betreft bij haar oordeel alleen de mogelijke uitoefening van de in artikel 47 genoemde bevoegdheden.

5. Als de afdeling toetsing van oordeel is dat de aanwijzing niet in overeenstemming met de wet is gedaan, deelt zij haar oordeel gemotiveerd aan Onze betrokken Ministers mee. In dat geval vervalt de aanwijzing de dag na de laatste dag van de in artikel 207, derde lid, bedoelde termijn van rechtswege.

Artikel 58. Uitoefening bevoegdheden in onderzoek naar aangewezen organisaties

1. In afwijking van artikel 39 verleent het hoofd van de dienst namens Onze betrokken Minister de toestemming voor de uitoefening van bijzondere bevoegdheden, anders dan die bedoeld in de artikelen 74, 81 en 82, jegens een op grond van artikel 55, eerste lid, of 56, eerste lid, aangewezen organisatie.

2. In afwijking van artikel 40 wordt de toestemming verleend voor een periode van maximaal één jaar en kan deze steeds worden verlengd voor een periode van maximaal één jaar.

3. In afwijking van artikel 31, tweede lid, verleent het hoofd van de dienst geen mandaat voor het verlenen van toestemming genoemd in het eerste lid voor de uitoefening van de bevoegdheden genoemd in artikel 47.

4. Als de toestemming ziet op de uitoefening van een bevoegdheid genoemd in artikel 47 jegens een natuurlijke persoon, dan bevat het verzoek om toestemming in aanvulling op artikel 41 een toereikende beschrijving van de betrokkenheid van de natuurlijke persoon bij de aangewezen organisatie.

5. Artikel 47 is niet van toepassing op de uitoefening van bijzondere bevoegdheden, genoemd in het eerste lid.

Paragraaf 4.7. Notificatie

Artikel 59. Notificatie

1. Onze betrokken Minister onderzoekt vijf jaar na de beëindiging van de uitoefening van een in het tweede lid genoemde bijzondere bevoegdheid of de persoon ten aanzien van wie één van deze bijzondere bevoegdheden is uitgeoefend, daarover genotificeerd kan worden. Als dit mogelijk is, vindt notificatie zo spoedig mogelijk plaats.
2. De bijzondere bevoegdheden, bedoeld in het eerste lid, zijn:
 - a. artikel 75, eerste lid;
 - b. artikel 79, eerste lid.
3. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner op grond van artikel 67, tweede lid, met dien verstande dat het onderzoek, bedoeld in het eerste lid, vijf jaar na het binnentreden in de woning wordt uitgevoerd.
4. Notificatie vindt plaats met een schriftelijk verslag en omvat alleen:
 - a. gegevens over de identiteit van de betrokken persoon;
 - b. een aanduiding van de bevoegdheid, bedoeld in het eerste of tweede lid, die ten aanzien van de betrokken persoon is uitgeoefend;
 - c. de persoon of instantie die voor de uitoefening van de bevoegdheid toestemming heeft verleend;
 - d. de periode waarbinnen de bevoegdheidsuitoefening heeft plaatsgevonden en, als de uitoefening van de bevoegdheid betrekking had op het binnentreden van een woning zonder toestemming van de bewoner, een aanduiding van de woning waarin is binnengetreden.
5. Voor zover de bevoegdheidsuitoefening het binnentreden van een woning zonder toestemming van de bewoner betreft, blijft artikel 11, tweede lid, van de Algemene wet op het binnentreden buiten toepassing.
6. De verplichting tot het onderzoek, bedoeld in het eerste lid, vervalt, als het uitbrengen van een verslag naar redelijke verwachting ertoe leidt, dat:
 - a. bronnen van een dienst, waaronder begrepen buitenlandse inlichtingen- en veiligheidsdiensten of militaire inlichtingen- en veiligheidsdiensten, worden onthuld;
 - b. betrekkingen met andere landen of met internationale organisaties ernstig worden geschaad;
 - c. een specifieke toepassing van een methode van een dienst of de identiteit van degene die de betrokken dienst behulpzaam is geweest bij de toepassing van de methode worden onthuld.
7. Notificatie wordt uitgesteld, als de bijzondere bevoegdheid is uitgeoefend in het kader van een onderzoek, waarbij verstrekking van gegevens aan de betrokken persoon, als deze op het moment van onderzoek een aanvraag als bedoeld in artikel 149 zou hebben ingediend, op grond van artikel 154 zou moeten worden geweigerd. Na de vaststelling dat een weigeringsgrond van artikel 154 in het betreffende onderzoek toepasselijk zijn, onderzoekt Onze betrokken Minister steeds na vijf jaar, of zoveel eerder als Onze betrokken Minister daarvoor aanleiding ziet, opnieuw of notificatie mogelijk is.
8. De verplichting tot notificatie vervalt op het moment dat is vastgesteld dat notificatie redelijkerwijs niet mogelijk is.
9. Als notificatie niet mogelijk is, wordt de afdeling toezicht hiervan op de hoogte gesteld. De mededeling aan de commissie gaat vergezeld van de motivering waarom notificatie niet kan plaatsvinden.

Hoofdstuk 5. Operationele bevoegdheden

Paragraaf 5.1. Informatiebronnen

Artikel 60. Informatiebronnen van de diensten

1. De diensten zijn, met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens deze wet, bevoegd tot het verzamelen van gegevens:
 - a. met uitoefening van algemene bevoegdheden;
 - b. met uitoefening van bijzondere bevoegdheden;
 - c. in het kader van de samenwerking op grond van hoofdstuk 7;
 - d. die door ambtenaren van de diensten zijn verstrekt op grond van artikel 11, derde lid.
2. Onze betrokken Minister kan op een daartoe strekkend verzoek van het hoofd van de dienst toestemming verlenen om gegevens te verzamelen uit een andere informatiebron dan die genoemd

in het eerste lid. In het verzoek wordt gemotiveerd aangegeven waarom van de desbetreffende informatiebron gebruik dient te worden gemaakt.

Paragraaf 5.2. Algemene bevoegdheden

Artikel 61. Ter beschikking gestelde informatiebronnen

De diensten zijn bevoegd tot het verzamelen van gegevens uit informatiebronnen waarvoor aan de dienst een recht op kennisneming is verleend.

Artikel 62. Voor een ieder toegankelijke informatiebronnen

De diensten zijn bevoegd tot het verzamelen van gegevens uit voor een ieder toegankelijke informatiebronnen.

Artikel 63. Informanten

1. De diensten zijn bevoegd tot het verzamelen van gegevens met een verzoek aan bestuursorganen, ambtenaren en voorts een ieder die geacht wordt de benodigde gegevens te kunnen verstrekken.
2. Als het verzoek wordt gericht tot een verantwoordelijke voor een gegevensverwerking, is de daarmee belaste ambtenaar verplicht zich ten opzichte van de verantwoordelijke voor een gegevensverwerking te legitimeren aan de hand van een daarvoor door het betrokken hoofd van een dienst verstrekt legitimatiebewijs.
3. Aan het verzoek kan ook worden voldaan door het verlenen van rechtstreeks geautomatiseerde toegang aan de dienst tot de desbetreffende gegevens of door het verstrekken van geautomatiseerde gegevensbestanden. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld over de te treffen technische en organisatorische maatregelen voor rechtstreeks geautomatiseerde toegang.
4. Bij of krachtens de wet geldende voorschriften voor de verantwoordelijke voor een gegevensverwerking over de verstrekking van de verzochte gegevens zijn niet van toepassing op verstrekkingen gedaan op grond van een verzoek als bedoeld in het eerste lid.

Artikel 64. Kortstondig observeren en volgen

1. De diensten zijn bevoegd tot:
 - a. het kortstondig observeren en in het kader daarvan verwerken van gegevens betreffende gedragingen van natuurlijke personen of gegevens betreffende zaken;
 - b. het kortstondig volgen en in het kader daarvan verwerken van gegevens betreffende natuurlijke personen of zaken.
2. Bij de uitoefening van deze bevoegdheid worden geen technische hulpmiddelen geplaatst.
3. Bij de uitoefening van deze bevoegdheid wordt niet binnengetrepen in een woning zonder toestemming van de bewoner.

Artikel 65. Bevragen bulkgegevens

1. De diensten zijn bevoegd tot het bevragen van bulkgegevens anders dan bijzondere bulkgegevens.
2. Bevraging vindt plaats aan de hand van kenmerken die zien op het doel van de bevraging.
3. Bevraging vindt alleen plaats voor doeleinden waarvoor door Onze betrokken minister daarvoor schriftelijk toestemming is gegeven. Deze toestemming wordt gegeven voor een periode van maximaal één jaar en kan steeds worden verlengd met een periode van maximaal één jaar. De toestemming vermeldt welke bulkgegevens kunnen worden bevraagd.

Artikel 66. Technisch onderzoek aan bijzondere bulkgegevens

1. De diensten zijn, voor zover de aard van de gegevens zich daarvoor leent, bevoegd tot het onderzoeken van bijzondere bulkgegevens voor zover dit gericht is op:
 - a. de optimalisatie van de uitoefening van de bevoegdheid, bedoeld in artikel 82, eerste lid;
 - b. het vaststellen van de kenmerken en de aard van de telecommunicatie;

- c. het vaststellen van de identiteit van de persoon of organisatie behorende bij de telecommunicatie.
- 2. Het hoofd van de dienst wijst voor de dienst werkzame personen aan die bij uitsluiting van anderen de verzamelde gegevens voor de in het eerste lid bedoelde activiteiten mogen onderzoeken.

Artikel 67. Toegang tot plaatsen

- 1. De diensten hebben toegang tot elke plaats, voor zover dat noodzakelijk is voor de uitvoering van deze wet of de Wet veiligheidsonderzoeken.
- 2. De diensten zijn bevoegd tot het betreden van besloten plaatsen zonder toestemming van de rechthebbende.
- 3. De uitoefening van de bevoegdheid, bedoeld in het tweede lid, is alleen toegestaan door personen die daarvoor door het hoofd van een dienst zijn aangewezen.

Artikel 68. Technische hulpmiddelen

- 1. De diensten zijn bevoegd bij de uitoefening van hun bevoegdheden gebruik te maken van technische hulpmiddelen.
- 2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld over technische hulpmiddelen en het gebruik daarvan.

Artikel 69. Aangenomen identiteit of hoedanigheid

- 1. De diensten zijn bevoegd voor of ten behoeve van de dienst werkzame personen en personen als bedoeld in artikel 72 gebruik te laten maken van een aangenomen identiteit of hoedanigheid.
- 2. Onze betrokken Minister kan daarvoor in aanmerking komende bestuursorganen schriftelijk opdragen die medewerking te verlenen die noodzakelijk is om die persoon van een aan te nemen identiteit te voorzien.
- 3. De voor het bestuursorgaan geldende wettelijke voorschriften die in de weg staan aan het verrichten van de verzochte werkzaamheden blijven buiten toepassing.

Artikel 70. Ontsleutelen van gegevens

De diensten zijn bevoegd tot het ongedaan maken van de versleuteling van gegevens.

Paragraaf 5.3. Bijzondere bevoegdheden

Artikel 71. Observeren en volgen

- 1. De diensten zijn bevoegd tot:
 - a. het anders dan kortstondig observeren en in het kader daarvan verwerken van gegevens over gedragingen van natuurlijke personen of gegevens over zaken;
 - b. het anders dan kortstondig volgen en in het kader daarvan verwerken van gegevens over natuurlijke personen of zaken.
- 2. Als bij de uitoefening van deze bevoegdheid technische hulpmiddelen worden toegepast binnen een woning, dan bevat het verzoek om toestemming in aanvulling op artikel 41:
 - a. het adres van de woning waarbinnen het technische hulpmiddel dient te worden toegepast;
 - b. een omschrijving van het soort technisch hulpmiddel dat wordt toegepast.
- 3. Het tweede lid is van overeenkomstige toepassing als technische hulpmiddelen buiten een woning worden toegepast met het oogmerk stelselmatig waarnemingen te doen in een woning.

Artikel 72. Agenten

- 1. De diensten zijn bevoegd tot de inzet van natuurlijke personen die onder verantwoordelijkheid en onder instructie van een dienst zijn belast met het gericht gegevens verzamelen over personen en organisaties die voor de taakuitvoering van de dienst van belang kunnen zijn. De bij of krachtens de wet geldende voorschriften die in de weg staan aan de verstrekking van gegevens zijn niet van toepassing.
- 2. De natuurlijke persoon kan ook worden belast met het verrichten van handelingen die tot gevolg kunnen hebben dat medewerking wordt verleend aan het plegen van een strafbaar feit, of een

strafbaar feit wordt gepleegd. Die instructie wordt alleen gegeven als de taakuitvoering van de dienst of de veiligheid van de betrokken natuurlijke persoon daarvoor noodzaakt.

3. De natuurlijke persoon mag bij de uitvoering van de instructie door zijn optreden een persoon niet brengen tot ander handelen betreffende het beramen of plegen van strafbare feiten, dan waarop diens opzet reeds tevoren was gericht.

4. Bij de instructie wordt aan de desbetreffende persoon aangegeven:

a. onder welke omstandigheden deze voor de uitvoering van de instructie handelingen mag verrichten die tot gevolg kunnen hebben dat medewerking wordt verleend aan het plegen van een strafbaar feit, of een strafbaar feit wordt gepleegd;

b. de wijze waarop aan de instructie uitvoering dient te worden gegeven, waaronder begrepen de aard van de handelingen die daarbij zullen mogen worden verricht, voor zover deze bij het geven van de instructie zijn te voorzien.

5. De instructie wordt schriftelijk vastgelegd.

6. In afwijking van artikel 40 wordt de toestemming voor de inzet van een natuurlijke persoon als bedoeld in het eerste lid verleend voor een periode van maximaal een jaar en kan deze steeds op een daartoe strekkend verzoek worden verlengd voor een periode van maximaal een jaar.

7. De uitoefening van de bevoegdheid, bedoeld in het eerste lid, doet geen overeenkomst als bedoeld in artikel 7:610, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek tot stand komen.

Artikel 73. Doorzoeken besloten plaatsen en gesloten voorwerpen, onderzoek voorwerp

1. De diensten zijn bevoegd tot het:

a. doorzoeken van besloten plaatsen;

b. doorzoeken van gesloten voorwerpen;

c. verrichten van onderzoeken aan een voorwerp gericht op de vaststelling van de identiteit van een persoon.

2. Een aangetroffen voorwerp kan voor een beperkte tijd worden meegenomen, voor zover onderzoek van het desbetreffende voorwerp ter plaatse van de doorzoeking onmogelijk is. De voorwerpen worden zo spoedig mogelijk teruggeplaatst, tenzij de taakuitoefening van de dienst zich daartegen verzet of met terugplaatsing geen redelijk belang wordt gediend.

Artikel 74. DNA-onderzoek

1. De diensten zijn, met het oog op vergelijking van DNA-profielen, bevoegd tot het verrichten van DNA-onderzoek op basis van celmateriaal op voorwerpen voor:

a. het vaststellen van de identiteit van een persoon;

b. de verificatie van de identiteit van een persoon.

2. Het verzoek om toestemming voor uitoefening van deze bevoegdheid bevat in aanvulling op artikel 41 een nauwkeurige omschrijving van het celmateriaal, waaronder begrepen het voorwerp met daarop mogelijk celmateriaal, waaraan het onderzoek wordt verricht en de wijze waarop dit is verkregen.

3. Het DNA-onderzoek wordt binnen drie maanden nadat het celmateriaal, waaronder begrepen het voorwerp met daarop mogelijk celmateriaal, is vergaard, uitgevoerd. Als binnen deze termijn geen DNA-onderzoek kan plaatsvinden wordt het celmateriaal, waaronder begrepen het voorwerp met daarop mogelijk celmateriaal, terstond vernietigd, tenzij Onze betrokken Minister de termijn, op een daartoe strekkend verzoek van het hoofd van de dienst voor een periode van maximaal drie maanden heeft verlengd. In afwijking van artikel 41, onder j, wordt in het verzoek tot verlenging aangegeven waarom het DNA-onderzoek niet binnen de termijn van drie maanden heeft kunnen plaatsvinden.

4. Het vergaarde celmateriaal, waaronder begrepen het voorwerp met daarop mogelijk celmateriaal, wordt binnen drie maanden na het DNA-onderzoek vernietigd. Van de vernietiging wordt een verslag gemaakt. Van vernietiging van het voorwerp wordt afgezien, als dit op grond van artikel 73, tweede lid, kan worden teruggeplaatst.

5. De resultaten van een DNA-onderzoek worden alleen worden verwerkt voor het onderzoek ten behoeve waarvan de toestemming is verleend. Verdere verwerking voor andere onderzoeksdoeleinden is alleen toegestaan, als daarvoor toestemming is verkregen van Onze betrokken Minister. Het verzoek om toestemming bevat in aanvulling op artikel 41:

- a. een nauwkeurige omschrijving van de beoogde verdere verwerking;
 - b. voor zover het de verstrekking van de resultaten van het DNA-onderzoek aan een derde betreft, welke derde het betreft.
6. Het door of voor de dienst vervaardigde DNA-profiel wordt voor maximaal vijf jaren bewaard en daarna terstond vernietigd. Op een daartoe strekkend verzoek van het hoofd van de dienst aan Onze betrokken Minister kan de bewaartermijn steeds voor maximaal vijf jaren worden verlengd met dien verstande dat de bewaartermijn in totaliteit de dertig jaar niet overschrijdt.
7. Bij algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld voor het verrichten van DNA-onderzoek, het verwerken van DNA-profielen, waaronder begrepen de inrichting, het beheer en de toegang tot deze gegevens, en de omgang met celmateriaal, waaronder begrepen voorwerpen met daarop mogelijk celmateriaal. De bij algemene maatregel van bestuur te stellen regels hebben ook betrekking op medewerkers van de dienst die bij de uitvoering van het DNA-onderzoek fysiek in aanraking kunnen komen met voorwerpen met daarop mogelijk celmateriaal en het veiliggestelde celmateriaal.
8. De voordracht voor een krachtens het zevende lid vast te stellen algemene maatregel van bestuur wordt niet eerder gedaan dan vier weken nadat het ontwerp aan beide kamers van de Staten-Generaal is overgelegd.

Artikel 75. Openen van geadresseerde zendingen

1. De diensten zijn bevoegd tot het openen van brieven en andere geadresseerde zendingen, zonder toestemming van de afzender of de geadresseerde.
2. Het verzoek om toestemming voor de uitoefening van deze bevoegdheid bevat in aanvulling op artikel 41 de naam en het adres van de instelling van post of vervoer, die de brieven of andere geadresseerde zendingen dient uit te leveren.
3. Toestemming wordt verleend:
 - a. per brief of andere geadresseerde zending, als deze al in het bezit van de dienst is;
 - b. voor brieven of andere geadresseerde zendingen die gedurende de toestemmingsduur, bedoeld in artikel 40 aan een in de toestemming vermelde instelling van post of vervoer zijn of worden toevertrouwd.
4. De instelling van post of vervoer, bedoeld in het derde lid, onder b, is gehouden de brieven en andere geadresseerde zendingen, waarop de toestemming betrekking heeft, tegen ontvangstbewijs uit te leveren aan een door het hoofd van de dienst daarvoor aangewezen ambtenaar van de dienst.
5. De ambtenaar is gehouden zich jegens de instelling van post of vervoer te legitimeren aan de hand van een door het hoofd van de dienst verstrekt legitimatiebewijs.
6. De diensten dragen zorg dat een door een instelling van post of vervoer uitgeleverde brief of andere geadresseerde zending na onderzoek daarvan, zo snel mogelijk aan de desbetreffende instelling voor de verzending terug wordt gegeven.

Artikel 76. Binnendringen in een geautomatiseerd werk

1. De diensten zijn bevoegd tot het, al dan niet door tussenkomst van het geautomatiseerd werk van een derde, binnendringen in een geautomatiseerd werk.
2. Tot deze bevoegdheid behoort ook de bevoegdheid tot het doorbreken van enige beveiliging.
3. Het hoofd van de dienst wijst voor de dienst werkzame personen aan die bij uitsluiting van anderen zijn belast met de feitelijke uitvoering van deze bevoegdheid.
4. Indien van toepassing, wordt, na beëindiging van de uitoefening van deze bevoegdheid het daarbij gebruikte technische hulpmiddel verwijderd, voor zover dit redelijkerwijs mogelijk is.
5. Een toestemming voor het binnendringen in een geautomatiseerd werk van een persoon of organisatie omvat ook de bevoegdheid om binnen te dringen in een ander geautomatiseerd werk van, of in gebruik genomen door, die persoon of organisatie voor zover dat in de plaats treedt van of een aanvulling is op het geautomatiseerde werk, waarvoor oorspronkelijk de toestemming is verleend.

Artikel 77. Positioneren en treffen van voorbereidingen in een binnengedrongen geautomatiseerd werk

1. De diensten zijn ten aanzien van een geautomatiseerd werk waartoe op grond van artikel 76 toegang is verkregen bevoegd tot:
 - a. het verrichten van de noodzakelijke werkzaamheden om de verkregen toegang te bestendigen;
 - b. het onderzoeken van het geautomatiseerde werk ten behoeve van de motivering van een verzoek om toestemming als bedoeld in artikel 78, derde lid;
 - c. het treffen van voorbereidingen die noodzakelijk zijn om de uitoefening van de bevoegdheid, bedoeld in artikel 78, eerste lid, mogelijk te maken.
2. Artikel 76, derde tot en met vijfde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 78. Uitwinning van een binnengedrongen geautomatiseerd werk

1. De diensten zijn ten aanzien van een geautomatiseerde werk waartoe op grond van artikel 76 toegang is verkregen bevoegd tot:
 - a. het overnemen van de gegevens verwerkt in het betreffende geautomatiseerde werk;
 - b. het aanbrengen van voorzieningen in verband met de toepassing van de bevoegdheid, bedoeld in de artikelen 70, 71, eerste lid, en 79, eerste lid.
2. In een geautomatiseerd werk van een derde worden geen voorzieningen aangebracht in verband met de toepassing van de bevoegdheid, bedoeld in de artikelen 71, eerste lid, 79, eerste lid, en 80.
3. Het verzoek om toestemming voor de uitoefening van de bevoegdheid, bedoeld in het eerste lid, onder b, bevat in aanvulling op artikel 41 welke bevoegdheden als bedoeld in het eerste lid, onder b, worden toegepast.
4. Artikel 76, derde tot en met vijfde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 79. Gerichte interceptie

1. De diensten zijn bevoegd tot het gericht aftappen, ontvangen, opnemen en af luisteren van elke vorm van gesprek, telecommunicatie of gegevensoverdracht met een geautomatiseerd werk, ongeacht waar een en ander plaatsvindt.
2. Het verzoek om toestemming voor de uitoefening van deze bevoegdheid bevat in aanvulling op artikel 41, voor zover van toepassing, het nummer of het technisch kenmerk.
3. Als bij het verzoek om toestemming het nummer of het technisch kenmerk nog niet bekend is, wordt de toestemming alleen verleend onder de voorwaarde dat:
 - a. de bevoegdheid alleen mag worden uitgeoefend, zodra het desbetreffende nummer of het technisch kenmerk bekend is;
 - b. de gegevens, wanneer bekend, zo spoedig mogelijk worden aangevuld.
4. Indien bij het verzoek om toestemming de gegevens, bedoeld in het tweede lid, onder b, nog niet bekend zijn, wordt de toestemming slechts verleend onder de voorwaarde de desbetreffende gegevens zo spoedig mogelijk aan te vullen.
5. Een toestemming voor het aftappen, ontvangen, opnemen of af luisteren van de telecommunicatie of gegevensoverdracht van een persoon of organisatie aan de hand van een nummer of technisch kenmerk, omvat ook de bevoegdheid om de telecommunicatie of gegevensoverdracht van die persoon of organisatie af te tappen, te ontvangen, op te nemen of af te luisteren aan de hand van na de toestemmingverlening bekend geworden andere nummers of technische kenmerken van, of in gebruik genomen door, de desbetreffende persoon of organisatie.
6. Als de uitoefening van de bevoegdheid gericht is op het ontvangen en opnemen van telecommunicatie die betrekking heeft op militair verkeer, wordt, tenzij de medewerking van een aanbieder van een communicatiedienst is vereist, in afwijking van artikel 39, eerste lid, de toestemming verleend door het hoofd van de dienst. Niet-militair verkeer dat in dit kader wordt ontvangen of opgenomen wordt terstond vernietigd.

Artikel 80. Onderzoek aan communicatienetwerken

- De diensten zijn bevoegd tot het onderzoeken van een communicatienetwerk, met als doel:
- a. de eigenschappen van het communicatienetwerk vast te stellen;
 - b. de eigenschappen en technische kenmerken van geautomatiseerde werken die op het communicatienetwerk zijn aangesloten vast te stellen;

c. het nummer of technisch kenmerk, bedoeld in artikel 79, tweede lid, te achterhalen.

Artikel 81. Verkennen voor bulkinterceptie

1. De diensten zijn met het oog op uitoefening van de bevoegdheid, bedoeld in artikel 82, eerste lid, bevoegd tot het verzamelen van bulkgegevens door middel van het aftappen, ontvangen, opnemen en afluisteren van elke vorm van telecommunicatie of gegevensoverdracht met een geautomatiseerd werk ongeacht waar een en ander zich plaatsvindt, alleen met het doel vast te stellen op welke gegevensstromen een verzoek om toestemming voor de uitoefening van de bevoegdheid, bedoeld in artikel 82, eerste lid, betrekking dient te hebben. De gegevens worden niet verwerkt voor andere doeleinden.
2. In afwijking van artikel 40 wordt de toestemming voor de uitoefening van deze bevoegdheid verleend voor een periode van maximaal een jaar en kan steeds op een daartoe strekkend verzoek worden verlengd voor een periode van maximaal een jaar.
3. Het hoofd van de dienst wijst voor de dienst werkzame personen aan die bij uitsluiting van anderen kennis mogen nemen van de op grond van de bevoegdheid, bedoeld in het eerste lid, verzamelde gegevens voor het aldaar vermelde doel.
4. In afwijking van artikel 105, eerste lid, worden gegevens die niet bijdragen aan het doel, bedoeld in het eerste lid, na een periode van maximaal zes maanden vernietigd.

Artikel 82. Bulkinterceptie

1. De diensten zijn bevoegd tot het verzamelen van bulkgegevens middels het aftappen, ontvangen, opnemen en afluisteren van elke vorm van telecommunicatie of gegevensoverdracht met een geautomatiseerd werk ongeacht waar een en ander plaatsvindt.
2. In afwijking van artikel 40 wordt de toestemming voor de uitoefening van de bevoegdheid, bedoeld in het eerste lid, verleend voor een periode van maximaal een jaar en kan steeds op een daartoe strekkend verzoek worden verlengd voor een periode van maximaal een jaar.
3. Het verzoek om toestemming bevat, in aanvulling op artikel 41:
 - a. een omschrijving van de gegevensstromen ten aanzien waarvan de bevoegdheid dient te worden toegepast;
 - b. de categorieën van kenmerken aan de hand waarvan de verzamelde bulkgegevens bevestigd zullen worden.

Artikel 83. Onderzoek aan bijzondere bulkgegevens

1. De diensten zijn bevoegd tot het onderzoeken van bijzondere bulkgegevens voor zover dit gericht is op:
 - a. het vaststellen en verifiëren van kenmerken in relatie tot personen, organisaties en respectievelijk onderwerpen die door de diensten worden onderzocht;
 - b. de identificatie van personen of organisaties die in het kader van lopende onderzoeken van de dienst in aanmerking komen voor onderzoek door de dienst.
2. Het hoofd van de dienst wijst voor de dienst werkzame personen aan die bij uitsluiting van anderen gegevens mogen verwerken voor de in het eerste lid genoemde doeleinden.

Artikel 84. Bevragen van bijzondere bulkgegevens

1. De diensten zijn bevoegd tot het bevragen van bijzondere bulkgegevens.
2. Bevraging vindt plaats aan de hand van kenmerken die zien op het doel van de bevraging. Een kenmerk is voor bevraging voorzien van een motivering. Onze betrokken Minister kan voor kenmerken met onderlinge samenhang bepalen dat motivering van individuele kenmerken achterwege kan blijven.

Artikel 85. Vordering gegevens voor interceptie en volgen

1. De diensten zijn bevoegd gegevens te vorderen van een aanbieder van een communicatiedienst, voor zover het gegevens betreft die noodzakelijk zijn om toepassing te kunnen geven aan artikel 79, eerste lid, voor zover op deze aanbieder niet al op grond van artikel 13.2 van de Telecommunicatiewet een verplichting tot medewerking rust, of de artikelen 64, eerste lid, 71, eerste lid, 80, 81, eerste lid, en 82, eerste lid.

2. Bij algemene maatregel van bestuur worden de categorieën van gegevens bepaald, waarop de vordering betrekking kan hebben.
3. De aanbieder van een communicatiedienst op wie niet al op grond van artikel 13.2 van de Telecommunicatiewet een verplichting tot medewerking rust, is verplicht aan de vordering te voldoen. De gevorderde gegevens worden, voor zover bij of krachtens algemene maatregel van bestuur of bij de vordering niet anders is bepaald, terstond verstrekt.

Artikel 86. Vordering medewerking interceptie en volgen

1. De diensten zijn bevoegd medewerking te vorderen van een aanbieder van een communicatiedienst aan de uitvoering van de bevoegdheid, bedoeld in artikel 79, eerste lid, voor zover op de aanbieder niet al op grond van artikel 13.2 van de Telecommunicatiewet een verplichting tot medewerking rust, of de artikelen 64, eerste lid, 71, eerste lid, 80, 81, eerste lid, en 82, eerste lid.
2. Het verzoek om toestemming voor de uitoefening van de bevoegdheid, bedoeld in het eerste lid, bevat in aanvulling op artikel 41:
 - a. gegevens over de aanbieder van een communicatiedienst van wie de medewerking dient te gevorderd;
 - b. een nauwkeurige omschrijving van de medewerking die van de aanbieder dient te worden gevorderd.
 - c. In afwijking van artikel 40 wordt de toestemming verleend voor een periode van maximaal een jaar, als de medewerking is vereist voor de uitoefening van de bevoegdheid, bedoeld in de artikelen 81, eerste lid, en 82, eerste lid. De toestemming kan steeds op een daartoe strekkend verzoek worden verlengd voor een periode van maximaal een jaar.
3. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de vordering van medewerking en de wijze waarop gevolg wordt gegeven aan de vordering.
4. De bevoegdheid wordt niet eerder uitgeoefend dan nadat hierover met de aanbieder van een communicatiedienst overleg is gevoerd, tenzij de toestemming ongewijzigd wordt verlengd.
5. De aanbieder van een communicatiedienst is verplicht aan de vordering te voldoen.
6. De aanbieder van een communicatiedienst is gehouden om de door hem getroffen voorzieningen van technische aard als onderdeel van de aan hem opgedragen medewerking in stand te houden voor een periode van een jaar na afloop van de periode waarvoor de toestemming is verleend. Onze betrokken Minister kan de aanbieder van deze verplichting ontheffing verlenen.

Artikel 87. Vordering communicatie en andere opgeslagen gegevens

1. De diensten zijn bevoegd gegevens te vorderen van:
 - a. een aanbieder van een communicatiedienst, voor zover het de gegevens betreft die betrekking hebben op de telecommunicatie van een gebruiker van een communicatiedienst die door de aanbieder als onderdeel van de door hem verleende communicatiedienst voor een gebruiker van een communicatiedienst is opgeslagen;
 - b. een aanbieder van een onlineplatform, voor zover het de gegevens betreft van een gebruiker van het onlineplatform die door deze aanbieder als onderdeel van de door hem verleende dienst is opgeslagen;
 - c. een persoon of instantie die in het kader van de uitoefening van een beroep of bedrijf de opslag verzorgt van door derden via geautomatiseerde werken verwerkte gegevens en waartoe voor die derde rechtstreeks geautomatiseerde toegang bestaat, voor zover het die opgeslagen gegevens betreft.
2. Het verzoek om toestemming voor uitoefening van deze bevoegdheid bevat in aanvulling op artikel 41:
 - a. het nummer of een andere aanduiding waarmee de gebruiker van een communicatiedienst of onlineplatform of de derde als bedoeld in het eerste lid, onder c, kan worden geïdentificeerd;
 - b. een nauwkeurige omschrijving van de gegevens die verstrekt moeten worden;
 - c. de periode waarover de gegevens verstrekt moeten worden.
3. Een verleende toestemming voor de uitoefening van deze bevoegdheid omvat ook de bevoegdheid voor de dienst om:

- a. zich te wenden tot een andere aanbieder dan de aanbieder, bedoeld in het eerste lid, onder a of b, respectievelijk een andere persoon of instantie dan de persoon of instantie, bedoeld in het eerste lid, onder c, wanneer die andere aanbieder respectievelijk die andere persoon of instantie in de plaats treedt van de aanbieder respectievelijk de persoon of instantie ten aanzien waarvan de toestemming is verleend of naast de oorspronkelijke aanbieder of persoon of instantie wordt ingeschakeld;
- b. deze bevoegdheid uit te oefenen wanneer een ander nummer of een andere aanduiding waarmee de gebruiker van een communicatiedienst of onlineplatform of derde kan worden geïdentificeerd in de plaats treedt van of een aanvulling is op het nummer dan wel de andere aanduiding, bedoeld in het tweede lid, onder a.

Artikel 88. Vordering historische gebruiksgegevens communicatiediensten en onlineplatforms

1. De diensten zijn bevoegd gebruiksgegevens te vorderen van een aanbieder van een communicatiedienst of onlineplatform, waaronder begrepen gegevens over het communicatieverkeer en transactieverkeer die met betrekking tot die gebruiker voor of op het tijdstip van de opdracht heeft plaatsgevonden.
2. Bij algemene maatregel van bestuur worden de gegevens aangewezen waarop de vordering betrekking kan hebben.

Artikel 89. Vordering actuele gebruiksgegevens communicatiediensten en onlineplatforms

1. De diensten zijn bevoegd gebruiksgegevens te vorderen van een aanbieder van een communicatiedienst of onlineplatform, waaronder begrepen gegevens over het communicatieverkeer en transactieverkeer dat met betrekking tot die gebruiker na het tijdstip van de opdracht zal plaatsvinden.
2. Bij algemene maatregel van bestuur worden de gegevens aangewezen waarop de vordering betrekking kan hebben.

Artikel 90. Vordering gebruikersgegevens communicatiediensten en onlineplatforms

1. De diensten zijn bevoegd gegevens te vorderen over een gebruiker van een communicatiedienst of een onlineplatform bij de aanbieder van de communicatiedienst of het onlineplatform.
2. Bij algemene maatregel van bestuur worden de gegevens aangewezen waarop de vordering betrekking kan hebben.
3. Als de te verstrekken gegevens bij de aanbieder van een openbaar telecommunicatienetwerk of openbare elektronische communicatiedienst in de zin van de Telecommunicatiewet niet bekend zijn en zij nodig zijn voor de toepassing van artikel 79 en 89 kan de dienst opdragen dat de desbetreffende aanbieder de verzochte gegevens achterhaalt en verstrekt.

Artikel 91. Procedure vordering gegevens

1. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de vordering van gegevens op grond van artikel 85, 87, 88, 89 of 90 en de wijze waarop gevolg wordt gegeven aan de vordering.
2. Een vordering die zich richt tot een aanbieder van een communicatiedienst of onlineplatform op wie niet de verplichting tot verstrekking als bedoeld in artikel 13.4 van de Telecommunicatiewet van toepassing is, wordt schriftelijk gedaan door het hoofd van de dienst.
3. De aanbieder van een communicatiedienst of online platform op wie niet al op grond van artikel 13.4 van de Telecommunicatiewet een verplichting tot medewerking rust, is verplicht aan de vordering te voldoen. De verzochte gegevens worden terstond verstrekt, voor zover bij of krachtens algemene maatregel van bestuur of bij de vordering niet anders is bepaald.
4. Op de verstrekking van gegevens op grond van de vordering is artikel 63, vierde lid, van overeenkomstige toepassing.

Artikel 92. Vordering gegevens van kredietinstellingen en financiële instellingen

1. De diensten zijn bevoegd identificerende gegevens, saldogegevens en transactiegegevens te vorderen van kredietinstellingen en financiële instellingen als bedoeld in artikel 3 van Verordening

(EU) 2024/1624 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2024 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor witwassen of terrorismefinanciering, met betrekking tot in de vordering aangegeven personen of organisaties.

2. Bij algemene maatregel van bestuur, op voordracht van Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Onze Minister van Defensie gezamenlijk, en in overeenstemming met Onze Minister van Financiën, worden regels gesteld over de vordering en de wijze waarop gevolg wordt gegeven aan de vordering. Deze regels hebben in ieder geval betrekking op:

- a. de gegevens die dienen te worden verstrekt;
- b. de termijn waarbinnen de gegevens dienen te worden verstrekt;
- c. de wijze waarop de gegevens worden verstrekt.

3. De in het eerste lid bedoelde instellingen zijn verplicht aan de vordering te voldoen.

4. Op de verstrekking van gegevens op grond van de vordering is artikel 63, vierde lid, van overeenkomstige toepassing.

Artikel 93. Vergoeding kosten vordering gegevens en medewerking

1. Aanbieders van een communicatiedienst of onlineplatform en personen of instanties die in het kader van de uitoefening van een beroep of bedrijf de opslag als bedoeld in artikel 87, eerste lid, onder c, verzorgen, hebben aanspraak op vergoeding uit 's Rijks kas van de door hen gemaakte administratiekosten en personeelskosten rechtstreeks voortvloeiend uit het voldoen aan een opdracht als bedoeld in artikel 87, 88, 89 of 90, voor zover zij niet al niet al op grond van artikel 13.6, tweede lid, van de Telecommunicatiewet in aanmerking komen voor vergoeding van de daarin bedoelde kosten.

2. De aanbieder van een communicatiedienst die op grond van artikel 86 verplicht is medewerking te verlenen, heeft naar redelijkheid aanspraak op vergoeding uit 's-Rijks kas van:

- a. de investerings-, exploitatie- en onderhoudskosten voor de technische voorzieningen die worden gemaakt om te kunnen voldoen aan de vordering; en
- b. de gemaakte administratie- en personeelskosten die rechtstreeks voortvloeien uit het voldoen aan de opdracht.

3. Kredietinstellingen en financiële instellingen hebben aanspraak op vergoeding uit 's Rijks kas van de door hen gemaakte administratiekosten en personeelskosten rechtstreeks voortvloeiend uit het voldoen aan een opdracht als bedoeld in artikel 92.

4. Bij ministeriële regeling worden regels gesteld over de vaststelling en vergoeding van de kosten, bedoeld in het eerste, tweede en derde lid.

5. Artikel 13.6, tweede en derde lid, van de Telecommunicatiewet is van overeenkomstige toepassing op het voldoen aan een vordering als bedoeld in artikel 85, eerste lid.

Artikel 94. Vordering gegevens voor bescherming weerbaarheidsbelangen

1. De diensten zijn in geval van een zwaarwegende noodzaak bevoegd gegevens te vorderen van bestuursorganen, ambtenaren en voorts een ieder die geacht wordt de benodigde gegevens te kunnen verstrekken ter bescherming van de instandhouding van het maatschappelijk leven of de bescherming van de gereedstelling of de veiligheid van de krijgsmacht.

2. De persoon aan wie een vordering als bedoeld in het eerste lid wordt gericht, is verplicht daaraan te voldoen. De verlangde gegevens worden, voor zover bij de vordering niet anders is bepaald, terstond verstrekt.

Artikel 95. Vordering medewerking bij ontsleutelen gegevens

1. De diensten zijn bevoegd in het kader van de uitoefening van de bevoegdheid, bedoeld in de artikelen 76, eerste lid, 78, eerste lid, 79, eerste lid, 80, 81, eerste lid, en 82, eerste lid, zich te wenden tot degene van wie redelijkerwijs vermoed wordt dat hij kennis draagt van de wijze van versleuteling van het desbetreffende geautomatiseerde werk, de gegevens, de gesprekken, de telecommunicatie of de gegevensoverdracht met de opdracht alle noodzakelijke medewerking te verlenen tot het ontsleutelen van de gegevens door deze kennis ter beschikking te stellen of de versleuteling ongedaan te maken. Een opdracht ziet niet op het inbouwen van het afzwakken van de versleuteling van de systemen of op het inbouwen van toegang tot de systemen om ontsleutelde gegevens te verkrijgen.

2. Het verzoek om toestemming voor de uitoefening van deze bevoegdheid bevat in aanvulling op artikel 41:
 - a. gegevens betreffende de identiteit van de persoon aan wie de opdracht wordt verstrekt;
 - b. een omschrijving van het geautomatiseerde werk, de gegevens, de gesprekken, de telecommunicatie of de gegevensoverdracht waarvoor de medewerking wordt opgedragen.
3. De persoon aan wie een opdracht als bedoeld in het eerste lid wordt gericht is verplicht daaraan te voldoen.

Artikel 96. Oprichten en inzet rechtspersonen

1. De diensten zijn bevoegd tot het oprichten en de inzet van rechtspersonen voor de voorbereiding op en ondersteuning van operationele activiteiten.
2. De toestemming voor de inzet van een rechtspersoon wordt verleend voor de duur van het onderzoek waarbij deze wordt ingezet, met inbegrip van de periode die nodig is om tot een verantwoorde afbouw van de inzet te komen.
3. Voor het oprichten van rechtspersonen als bedoeld in het eerste lid blijft artikel 4.7, eerste lid, aanhef en onder a, en vierde lid, van de Comptabiliteitswet 2016 buiten toepassing.

Artikel 97. Bevorderen of treffen van maatregelen

1. De diensten zijn bevoegd tot het bevorderen of treffen van maatregelen voor de bescherming van door de desbetreffende dienst te behartigen belangen.
2. Het bevorderen of treffen van maatregelen kan bij een instructie als bedoeld in artikel 72, eerste lid, worden opgedragen aan een natuurlijke persoon als bedoeld in dat artikel.
3. Als het bevorderen of treffen van maatregelen wordt opgedragen aan een medewerker van de dienst, kan de medewerker ook worden belast met het verrichten van handelingen die het plegen of medeplegen van een strafbaar feit tot gevolg kunnen hebben, of de medewerking daaraan. Artikel 72, tweede tot en met vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Hoofdstuk 6. De verdere verwerking van gegevens

Paragraaf 6.1. Inleidende bepalingen verdere gegevensverwerking

Artikel 98. Betekenis, correctie, vernietiging

1. De gegevens die, gelet op het doel waarvoor zij worden verwerkt, geen betekenis hebben of hun betekenis hebben verloren, worden verwijderd.
2. Als blijkt dat gegevens onjuist zijn of ten onrechte worden verwerkt, worden deze verbeterd respectievelijk verwijderd. Onze betrokken Minister deelt dit zo spoedig mogelijk mee aan hen aan wie hij die gegevens heeft verstrekt.
3. De verwijderde gegevens worden vernietigd, tenzij wettelijke regels over bewaring daaraan in de weg staan.
4. Als voor de voor vernietiging in aanmerking komende gegevens een aanvraag tot kennisneming als bedoeld in artikel 149 of 152 is gedaan, wordt de vernietiging van de desbetreffende gegevens opgeschort tot ten minste het moment waarop het besluit op de aanvraag onherroepelijk is geworden. Voor zover de aanvraag om kennisneming is ingewilligd, worden de desbetreffende gegevens niet eerder vernietigd dan nadat de betrokkene van de desbetreffende gegevens op grond van artikel 149, zesde lid, respectievelijk artikel 152, tweede lid, kennis heeft kunnen nemen.
5. Als de voor vernietiging in aanmerking komende gegevens van belang zijn:
 - a. in het kader van een aanhangige klacht of een aanhangig bezwaar, of
 - b. in het kader van een procedure bij een rechter, of als beroep openstaat tegen een uitspraak die in die procedure is gedaan wordt de vernietiging opgeschort tot ten minste het moment waarop de beslissing op de klacht of het bezwaar of de rechterlijke uitspraak onherroepelijk is geworden.

Artikel 99. Gegevens ten aanzien van de identiteit van informanten en agenten

1. Gegevens die betrekking hebben op of kunnen leiden tot de vaststelling van de identiteit van een natuurlijke persoon die medewerking heeft verleend aan een verzoek tot verstrekking van

gegevens als bedoeld in artikel 63 worden vijfenzeventig jaar nadat de medewerking van de desbetreffende natuurlijke persoon is beëindigd, vernietigd.

2. Gegevens die betrekking hebben op of kunnen leiden tot de vaststelling van de identiteit van een natuurlijke persoon als bedoeld in artikel 72, eerste lid, worden vijfenzeventig jaar nadat de inzet van de desbetreffende natuurlijke persoon is beëindigd, vernietigd.

Artikel 100. Onvoorzien verzamelde vertrouwelijke gegevens journalisten en advocaten

1. Gegevens als bedoeld in artikel 42, eerste lid, onder a en b, die zijn verkregen met de uitoefening van een operationele bevoegdheid zonder dat daarvoor de toestemming, bedoeld in artikel 42, eerste lid, is gegeven, worden terstond vernietigd, tenzij de verdere verwerking van de gegevens noodzakelijk is voor het onderzoek in het kader waarvan de gegevens zijn verzameld en hiervoor toestemming wordt gegeven door de rechtbank Den Haag. Artikelen 42, tweede lid, eerste zin, en 43 tot en met 45 zijn van overeenkomstige toepassing.

2. Het eerste lid is niet van toepassing op de gegevens, bedoeld in artikel 42, eerste lid, onder b, als de gegevens zijn verzameld met de uitoefening van een operationele bevoegdheid jegens de bron van de journalist.

Paragraaf 6.2. Specifieke gegevens

Artikel 101. Gebruik van specifieke gegevens

1. De diensten zijn bevoegd voor de taakuitvoering gebruik te maken van alle hen daarvoor ter beschikking staande gegevens, met inachtneming van het bepaalde in dit hoofdstuk.

2. De gegevens die bijdragen aan de verwezenlijking van een doel als bedoeld in artikel 20, eerste lid, voor de uitvoering van deze wet of de Wet veiligheidsonderzoeken worden opgenomen in een dossier.

Artikel 102. Bewaartermijn met bijzondere bevoegdheden verzamelde persoonsgegevens en periodieke beoordeling in inlichtingenonderzoeken

1. Persoonsgegevens die zijn verzameld met de uitoefening van bijzondere bevoegdheden op grond van artikel 38, eerste lid, worden uiterlijk twee jaar na afloop van het inlichtingenonderzoek waarvoor zij zijn verzameld verwijderd, tenzij het inlichtingenonderzoek binnen deze twee jaar is hervat.

2. Wanneer een inlichtingenonderzoek meer dan tien jaar duurt, wordt steeds na tien jaar beoordeeld of de gegevens, bedoeld in het eerste lid, nog betekenis hebben voor het inlichtingenonderzoek waarvoor zij zijn verzameld. Als een inlichtingenonderzoek binnen twee jaar na afloop is hervat, dan wordt het inlichtingenonderzoek voor de toepassing van dit lid geacht nooit te zijn afgelopen. Wanneer de termijn van tien jaar inmiddels is verstreken, dan vindt de beoordeling plaats voordat het inlichtingenonderzoek wordt hervat.

3. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing op gegevens die zijn opgenomen in een dossier.

Paragraaf 6.3. Bulkgegevens

Artikel 103. Bevoegdheid tot het verder verwerken van bulkgegevens

De diensten verwerken bulkgegevens alleen verder voor de taakuitvoering met inachtneming van het bepaalde in deze paragraaf.

Artikel 104. Voorwaarden voor verdere verwerking van bulkgegevens

1. Bulkgegevens worden alleen verder verwerkt door personen die werkzaam zijn binnen de diensten of ten behoeve van de diensten, voor zover dat noodzakelijk is voor de uitvoering van de aan de desbetreffende ambtenaar opgedragen taak.

2. Verdere verwerking van bulkgegevens voor de taakuitvoering vindt alleen plaats middels bevraging als bedoeld in artikel 65 en 84.

Artikel 105. Bewaartermijn bulkgegevens

1. De bewaartermijn voor bulkgegevens is drie jaar en kan als daar dringende redenen voor zijn steeds door Onze betrokken Minister worden verlengd met niet meer dan drie jaar.
2. De bewaartermijn vangt aan op het eerste moment dat de bulkgegevens voor de taakuitvoering kunnen worden bevraagd.
3. Bulkgegevens die niet binnen een periode van één jaar na verzameling voor de taakuitvoering kunnen worden bevraagd worden terstond vernietigd.
4. In afwijking van het tweede lid worden versleutelde bulkgegevens die niet binnen een periode van drie jaar na verzameling voor de taakuitvoering kunnen worden bevraagd terstond vernietigd. Onze betrokken Minister kan steeds besluiten de in de vorige zin genoemde periode met maximaal drie jaar te verlengen. Wanneer de versleuteling ongedaan is gemaakt, is het derde lid van overeenkomstige toepassing.

Artikel 106. Gegevensreductie

Aan het begin van en bij verlenging van een bewaartermijn voor bulkgegevens als bedoeld in artikel 105, eerste lid, wordt beoordeeld of een gedeelte van de bulkgegevens verwijderd kan worden.

Artikel 107. Bulkgegevens met beperkte gevolgen van verwerking door de diensten

1. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen categorieën bulkgegevens waarvan de verdere verwerking door de diensten geen onevenredige gevolgen heeft voor betrokkenen in vergelijking met het belang van de taakuitvoering door de diensten als zodanig worden aangewezen.
2. Artikel 65, derde lid, is niet van toepassing op bulkgegevens als bedoeld in het eerste lid.
3. Artikel 105 is niet van toepassing op bulkgegevens die op grond van het eerste lid zijn aangewezen.

Artikel 108. Bijzondere bulkgegevens

1. Bulkgegevens die zijn verzameld op grond van artikel 82, eerste lid, en overige bulkgegevens ten aanzien waarvan Onze betrokken Minister daartoe besluit worden alleen verder verwerkt met inachtneming van het bepaalde in dit artikel.
2. In afwijking van artikel 105 wordt de bewaartermijn voor bijzondere bulkgegevens niet verlengd.
3. Als onderdelen van bijzondere bulkgegevens op verschillende momenten worden verzameld, geldt de bewaartermijn voor elk van deze onderdelen afzonderlijk.
4. Van een besluit als bedoeld in het eerste lid wordt afschrift gezonden aan het college van toetsing en toezicht.

Artikel 109. Afsplitsen van bulkgegevens

1. Onderdelen van bulkgegevens met een onderlinge samenhang kunnen door de diensten onafhankelijk van de bulkgegevens waaraan zij zijn ontleend verder worden verwerkt.
2. Onderdelen van bulkgegevens als bedoeld in het eerste lid kunnen zelf bulkgegevens zijn.
3. Als op de onderdelen artikel 105 van toepassing is, dan blijft de al lopende bewaartermijn doorlopen.

Paragraaf 6.4. Verdere verwerking van met bijzondere bevoegdheden verzamelde gegevens voor de ondersteuning van de taakuitvoering

Artikel 110. Functiescheiding taakuitvoering en ondersteuning

1. Het hoofd van de dienst wijst voor de dienst werkzame personen aan die bij uitsluiting van anderen zijn belast met de verdere verwerking van de gegevens die zijn verzameld op grond van artikel 38, tweede lid, onder a en b.
2. De personen, bedoeld in het eerste lid, kunnen worden bijgestaan door andere voor de dienst werkzame personen.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op de vernietiging van gegevens die terstond na de verzameling ervan plaatsvindt.

4. Het eerste lid is niet van toepassing op de verdere verwerking van gegevens in het kader van opleidingsactiviteiten door deelnemers aan deze activiteiten.

Artikel 111. Gebruik van gegevens voor taakuitoefening

1. Gegevens die zijn verzameld op grond van artikel 38, tweede lid, onder a, worden niet verder verwerkt voor de taakuitvoering van de diensten dan nadat daarvoor toestemming is gegeven door Onze betrokken Minister.
2. De toestemming, bedoeld in het eerste lid, wordt verleend onder dezelfde voorwaarden als die gelden voor de verzameling van de betreffende gegevens.

Artikel 112. Ontwikkeling van capaciteiten

1. Gegevens die zijn verzameld op grond van artikel 38, tweede lid, onder b, worden alleen verder verwerkt voor de ontwikkeling van die capaciteit waarvoor zij zijn verzameld.
2. In afwijking van het eerste lid kan Onze betrokken Minister toestemming verlenen voor het verder verwerken van gegevens, bedoeld in het eerste lid, voor de ontwikkeling van andere capaciteiten dan die waarvoor de gegevens zijn verzameld.
3. De toestemming, bedoeld in het tweede lid, wordt verleend onder dezelfde voorwaarden als die gelden voor de verzameling van de betreffende gegevens.

Artikel 113. Gebruik van gegevens voor de ondersteuning van de taakuitvoering

1. De diensten zijn bevoegd gegevens die zijn verzameld voor de taakuitvoering verder te verwerken voor de doeleinden genoemd in artikel 38, tweede lid.
2. Gegevens waarvan de bewaartermijn voor de taakuitvoering is verstreken en die al voor het verstrijken van die termijn verwerkt worden op grond van het eerste lid worden bewaard zo lang dat nodig is voor de doeleinden waarvoor zij voor het verstrijken van de bewaartermijn al zijn verwerkt. De gegevens worden uitsluitend verder verwerkt voor de doeleinden waarvoor zij voor het verstrijken van de bewaartermijn worden verwerkt. Artikel 110, eerste lid, is van overeenkomstige toepassing.

Paragraaf 6.5. De verstrekking van gegevens

Artikel 114. Interne verstrekking van gegevens

De verstrekking van door een dienst verwerkte gegevens aan een binnen de dienst of een ten behoeve van de dienst werkzame ambtenaar vindt alleen plaats, voor zover dat noodzakelijk is voor de uitvoering van de aan de desbetreffende ambtenaar opgedragen taak.

Artikel 115. Externe verstrekking van gegevens

1. Met inachtneming van hoofdstuk 7, zijn de diensten in het kader van de taakuitvoering bevoegd om over door of voor de dienst verder verwerkte gegevens mededeling te doen aan:
 - a. Onze Ministers wie deze aangaan;
 - b. andere bestuursorganen wie deze aangaan;
 - c. de krijgsmacht en andere defensieonderdelen;
 - d. internationale beveiligings-, verbindingsinlichtingen- en inlichtingenorganen;
 - e. andere personen of instanties wie deze aangaan.
2. De mededeling geschiedt door Onze betrokken Minister als de aard van de mededeling daartoe aanleiding geeft.
3. Onverminderd het eerste lid kunnen door de diensten verwerkte gegevens voorts alleen meegedeeld worden in de gevallen voorzien bij deze wet.

Artikel 116. Verstrekking aan krijgsmacht en defensieonderdelen

1. De diensten zijn in het kader van hun taakuitvoering bevoegd om gegevens direct na verzameling en zonder dat verdere verwerking van deze gegevens door de diensten heeft plaatsgevonden te verstrekken aan de krijgsmacht en aan andere defensieonderdelen.

2. Als die gegevens bulkgegevens zijn, vindt de verstrekking alleen plaats als sprake is van zwaarwegende noodzaak en voor zover die de gereedstelling, gereedheid en inzet van de krijgsmacht, bedoeld in artikel 3, tweede lid en onder a, b en c, aangaat.
3. De verstrekking van gegevens vindt niet eerder plaats dan nadat Onze betrokken Minister daarvoor toestemming heeft verleend. De toestemming kan verleend worden voor meerdere opeenvolgende verstrekkingen van vergelijkbare aard, voor een periode van maximaal twaalf maanden en kan steeds op een daartoe strekkend verzoek worden verlengd voor dezelfde periode.
4. De verstrekking van gegevens vindt plaats onder de voorwaarde dat de krijgsmacht of het defensieonderdeel aan wie de gegevens worden verstrekt, deze gegevens in onbewerkte vorm niet aan anderen mag verstrekken. Artikel 121, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing bij zwaarwegende noodzaak.
5. Van een toestemming tot verstrekking van bulkgegevens wordt de afdeling toezicht terstond op de hoogte gesteld.
6. Artikel 123 is niet van toepassing.

Artikel 117. Verstrekking van dreigings- en risicoanalyses

1. Onverminderd artikel 115, zijn de diensten bevoegd een dreigings- of risicoanalyse als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onder e, en artikel 3, tweede lid, onder e, te verstrekken aan Onze Minister van Justitie en Veiligheid op diens verzoek.
2. De diensten stellen de risico- of dreigingsanalyse op naar aanleiding van gegevens die worden verstrekt door:
 - a. de personen, bedoeld in de artikelen 4, derde lid, onder b, en 42, eerste lid, onder c, van de Politiewet 2012;
 - b. degenen die belast zijn met de behartiging van de belangen van de personen, bedoeld in de artikelen 4, derde lid, onder b, en 42, eerste lid, onder c, van de Politiewet 2012;
 - c. degenen die belast zijn met de behartiging van de belangen van de objecten of de diensten, die zijn aangewezen op grond van artikel 16 van de Politiewet 2012;
 - d. de diensten;
 - e. de politie; of
 - f. het openbaar ministerie.
3. De diensten zijn alleen bevoegd gegevens te verzamelen voor het opstellen van de dreigings- en risicoanalyses als de gegevens die op grond van het tweede lid zijn verstrekt dat noodzakelijk maken.

Artikel 118. Mededeling bij verzoek om naslag

1. Onverminderd artikel 115, zijn de diensten bevoegd op verzoek van een bij regeling van Onze betrokken Ministers gezamenlijk aangewezen persoon of instantie mededeling te doen over door de dienst verder verwerkte gegevens over personen of instanties in bij die regeling aangewezen gevallen. De Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst kan deze mededeling doen voor zover het betreft personen en instanties met een militaire relevantie.
2. Een verzoek als bedoeld in het eerste lid wordt gericht aan Onze betrokken Minister en bevat in ieder geval de volgende gegevens:
 - a. naam, voornamen, adres en geboortedatum van de betrokken persoon of identificerende gegevens betreffende de instantie;
 - b. voor zover van toepassing een verklaring van de betrokken persoon dat hij instemt met het verzoek;
 - c. de aanleiding voor het verzoek.
3. Een verklaring als bedoeld in het tweede lid, onder b, kan achterwege blijven als dit de effectiviteit van het uitvoeren van het verzoek zou kunnen schaden.

Artikel 119. Mededeling voor de opsporing of vervolging strafbare feiten

1. Onze betrokken Minister kan, als bij de verwerking van gegevens door of ten behoeve van een dienst blijkt van gegevens die ook van belang kunnen zijn voor de opsporing of vervolging van strafbare feiten, uit eigen beweging of op verzoek daarvan schriftelijk mededeling doen aan het daarvoor aangewezen lid van het openbaar ministerie.

2. In spoedeisende gevallen kan die mededeling mondeling geschieden. Onze betrokken Minister of namens deze het hoofd van de dienst bevestigt de desbetreffende mededeling zo spoedig mogelijk schriftelijk.

3. Als die mededeling betrekking heeft op gegevens, bedoeld in artikel 42, eerste lid, wordt voorafgaand aan het doen van de mededeling toestemming van de rechtbank Den Haag gevraagd. Als de toestemming niet wordt verleend, blijft de mededeling achterwege. Het tweede lid is niet van toepassing op een mededeling als bedoeld in de eerste zin.

4. Op een daartoe strekkend verzoek van het daartoe aangewezen lid van het openbaar ministerie wordt inzage gegeven in alle aan de mededeling ten grondslag liggende gegevens die voor de beoordeling van de juistheid van de mededeling noodzakelijk zijn. De artikelen 25 en 26 zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 120. Mededeling op grond van een dringende en gewichtige reden

1. Onze betrokken Minister kan uit eigen beweging of op verzoek op grond van een dringende en gewichtige reden aan personen of instanties die betrokken zijn bij de uitvoering van een publieke taak schriftelijk mededeling doen van gegevens die van belang kunnen zijn voor de behartiging van de aan hen in dat kader opgedragen belangen. Onze betrokken Minister kan deze mededeling doen als bij de verwerking van gegevens door of ten behoeve van een dienst blijkt van dergelijke gegevens. Artikel 122, tweede en derde lid, is van overeenkomstige toepassing.

2. De personen en instanties, bedoeld in het eerste lid, worden aangewezen bij algemene maatregel van bestuur. De voordracht voor deze algemene maatregel van bestuur wordt niet eerder gedaan dan vier weken nadat het ontwerp aan beide kamers der Staten-Generaal is overgelegd.

Artikel 121. Voorwaarden voor verstrekking aan anderen

1. De verstrekking van gegevens kan geschieden onder de voorwaarde dat degene aan wie de gegevens worden verstrekt, deze gegevens niet aan anderen mag verstrekken.

2. Onze betrokken Minister of namens deze het hoofd van de dienst kan na de verstrekking van gegevens onder de in het eerste lid bedoelde voorwaarde alsnog toestemming verlenen om deze gegevens aan anderen te verstrekken. Aan deze toestemming kunnen voorwaarden worden verbonden.

Artikel 122. Schriftelijke mededeling persoonsgegevens

1. Persoonsgegevens worden door Onze betrokken Minister schriftelijk medegedeeld, als de persoon of instantie waaraan de mededeling wordt gedaan naar aanleiding van die mededeling jegens de desbetreffende persoon bevoegd is maatregelen te treffen.

2. In spoedeisende gevallen kan die mededeling mondeling geschieden. Onze betrokken Minister bevestigt de mededeling zo spoedig mogelijk schriftelijk.

3. Onze betrokken Minister kan aan een persoon of instantie inzage verlenen in de aan de mededeling ten grondslag liggende gegevens, voor zover dat voor de beoordeling van de juistheid van de mededeling noodzakelijk is. De artikelen 25 en 26, tweede en derde lid, zijn van overeenkomstige toepassing op de personen en instanties waaraan inzage is verleend.

Artikel 123. Beperking van verstrekking van persoonsgegevens

1. Verstrekking van persoonsgegevens waarvan de juistheid redelijkerwijs niet kan worden vastgesteld of die meer dan tien jaar geleden zijn verwerkt, terwijl ten aanzien van de desbetreffende persoon sindsdien geen nieuwe gegevens zijn verwerkt, vindt niet plaats.

2. In afwijking van het eerste lid, kan over die persoonsgegevens alleen mededeling worden gedaan aan:

- a. een dienst of een instantie waarmee de dienst een samenwerkingsrelatie of samenwerkingsverband op grond van hoofdstuk 7 is aangegaan;
- b. instanties die zijn belast met de opsporing en vervolging van strafbare feiten;
- c. de krijgsmacht en andere defensieonderdelen;
- d. andere instanties in door Onze betrokken Minister te bepalen bijzondere gevallen.

3. Bij die mededeling wordt de mate van betrouwbaarheid alsmede de ouderdom van de daaraan ten grondslag liggende gegevens vermeld. Als over die gegevens een verklaring als bedoeld in artikel 150, eerste lid, voorhanden is, wordt deze gelijktijdig verstrekt.
4. Artikel 122, derde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Paragraaf 6.6. Slotbepalingen gegevensverwerking

Artikel 124. Overbrenging archiefbescheiden

1. In afwijking van artikel 12, eerste lid, van de Archiefwet 1995 worden alleen die archiefbescheiden, bedoeld in artikel 1, aanhef, onder c, onder 1°, 2° en 4°, van de Archiefwet 1995, naar een archiefbewaarplaats overgebracht die ouder zijn dan twintig jaar en waarvan door Onze betrokken Minister, na advies van de beheerder van die archiefbewaarplaats, is vastgesteld dat daaraan geen beperkingen aan de openbaarheid moeten worden gesteld met het oog op het belang van de staat of van diens bondgenoten.
2. De in het eerste lid bedoelde beperkingen hebben geen betrekking op archiefbescheiden die ouder zijn dan vijfenzeventig jaar, tenzij Onze betrokken Minister, in overeenstemming met het gevoelen van de Ministerraad, anders beslist.
3. Onze betrokken Minister draagt zorg voor archiefbescheiden die verband houden met de gegevensverwerking door ten behoeve van de onder hem ressorterende dienst werkzame ambtenaren, voor zover deze archiefbescheiden niet zijn overgebracht naar een rijksarchiefbewaarplaats.

Hoofdstuk 7. Samenwerking

Paragraaf 7.1. Samenwerking nationaal

Artikel 125. Samenwerking AIVD en MIVD

1. De diensten werken zoveel mogelijk samen.
2. De diensten zijn in het kader van de samenwerking in ieder geval bevoegd tot:
 - a. de verstrekking van gegevens;
 - b. het verlenen van technische en andere vormen van ondersteuning;
 - c. het uitvoeren van gezamenlijke onderzoeken.
3. In het kader van de samenwerking draagt een dienst er zorg voor dat hij de andere dienst tijdig informeert over voorgenomen operationele activiteiten in Nederland en in andere landen die naar verwachting van invloed kunnen zijn op een taakuitvoering van die andere dienst. Indien de eigen taakuitvoering van een dienst zich verzet tegen het verstrekken van informatie als bedoeld in het eerste lid, treden de hoofden van de diensten met elkaar in overleg.
4. Gegevens die in het kader van een gezamenlijk onderzoek door een dienst zijn verzameld, worden terstond gedeeld met de andere dienst voor de uitvoering van dat gezamenlijk onderzoek.
5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over de wijze waarop en de voorwaarden waaronder de diensten samenwerken.

Artikel 126. Werkzaamheden ten behoeve van de AIVD

1. Onze Minister die het aangaat, wijst in overeenstemming met Onze betrokken Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties ambtenaren aan van de Koninklijke Marechaussee, de Belastingdienst, de Dienst Toeslagen, de Dienst Justitiële Inrichtingen, de Immigratie- en Naturalisatiedienst en het Centraal Orgaan opvang asielzoekers die werkzaamheden verrichten ten behoeve van de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst. Voorts wijst de korpschef respectievelijk de directeur-generaal van de Douane in overeenstemming met Onze betrokken Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties ambtenaren van de politie respectievelijk de Douane aan die werkzaamheden verrichten ten behoeve van de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst.
2. De werkzaamheden worden verricht onder verantwoordelijkheid van Onze betrokken Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, overeenkomstig de aanwijzingen van het hoofd van

de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst en uitsluitend op grond van het bepaalde bij of krachtens deze wet.

3. Indien noodzakelijk voor de uitvoering van de werkzaamheden, kunnen de op grond van het eerste lid aangewezen ambtenaren andere ambtenaren van dezelfde organisatie verzoeken om personele, organisatorische of technische ondersteuning bij de uitvoering van de werkzaamheden.

4. Bij algemene maatregel van bestuur, op voordracht van Onze betrokken Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, in overeenstemming met Onze Minister die het aangaat, kunnen andere dan in het eerste lid genoemde overheidsorganen en overheidsinstanties worden aangewezen waarvan ambtenaren werkzaamheden als bedoeld in het eerste lid verrichten. Het eerste, tweede en derde lid zijn van overeenkomstige toepassing.

5. De voordracht voor een krachtens het vierde lid vast te stellen algemene maatregel van bestuur wordt niet eerder gedaan dan vier weken nadat het ontwerp aan beide kamers der Staten-Generaal is overgelegd.

Artikel 127. Samenwerking AIVD

1. Onze Minister die het aangaat wijst in overeenstemming met Onze betrokken Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties ambtenaren aan van de Koninklijke Marechaussee, de Belastingdienst, de Dienst Toeslagen, de Immigratie- en Naturalisatiedienst en de Nederlandse Arbeidsinspectie, alsmede ambtenaren die werkzaam zijn bij de Financiële Inlichtingen eenheid, die in samenwerking met de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst werkzaamheden verrichten in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen samenstelling van uitsluitend overheidsorganen en overheidsinstanties. Voorts wijst de korpschef respectievelijk de directeur-generaal Douane in overeenstemming met Onze betrokken Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties ambtenaren aan van de politie respectievelijk de Douane die in samenwerking met de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst die werkzaamheden verrichten. Onze Minister van Justitie en Veiligheid wijst, in verband met diens taken op grond van de Cyberbeveiligingswet, in overeenstemming met Onze betrokken Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, ondergeschikte ambtenaren aan die in samenwerking met de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst die werkzaamheden verrichten.

2. De werkzaamheden worden verricht onder verantwoordelijkheid van Onze betrokken Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, overeenkomstig de aanwijzingen van het hoofd van de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst en uitsluitend op grond van het bepaalde bij of krachtens deze wet.

3. Bij algemene maatregel van bestuur, op voordracht van Onze betrokken Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, en in overeenstemming met Onze Minister die het aangaat, kunnen andere dan in het eerste lid genoemde overheidsorganen en overheidsinstanties worden aangewezen waarvan de ambtenaren werkzaamheden als bedoeld in het eerste lid verrichten in een aangewezen samenwerking. Het eerste en tweede lid zijn van overeenkomstige toepassing.

4. Bij deze algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over:

- a. de naam van de samenwerking;
- b. het doel van de samenwerking;
- c. de verstrekking van gegevens.

5. De voordracht voor een krachtens het derde lid vast te stellen algemene maatregel van bestuur wordt niet eerder gedaan dan vier weken nadat het ontwerp aan beide kamers der Staten-Generaal is overgelegd.

Artikel 128. Werkzaamheden ten behoeve van de MIVD

1. Onze Minister die het aangaat, wijst in overeenstemming met Onze betrokken Minister van Defensie ambtenaren aan van de Belastingdienst, de Dienst Toeslagen, de Dienst Justitiële Inrichtingen en de Immigratie- en Naturalisatiedienst die werkzaamheden verrichten ten behoeve van de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst. Voorts wijst de korpschef respectievelijk de directeur-generaal van de Douane in overeenstemming met Onze betrokken Minister van Defensie ambtenaren van de politie respectievelijk de Douane aan die werkzaamheden verrichten ten behoeve van de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst.

2. Onze betrokken Minister van Defensie kan ambtenaren van de krijgsmacht en andere defensieonderdelen aanwijzen die werkzaamheden verrichten voor de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst, alsmede voor de dienst werkzame personen die worden belast met de feitelijke uitvoering van en het toezicht op die werkzaamheden.
3. De werkzaamheden worden verricht onder verantwoordelijkheid van Onze betrokken Minister van Defensie, overeenkomstig de aanwijzingen van het hoofd van de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst en uitsluitend op grond van het bepaalde bij of krachtens deze wet.
4. Bij algemene maatregel van bestuur, op voordracht van Onze betrokken Minister van Defensie, in overeenstemming met Onze Minister die het aangaat, kunnen andere dan in het eerste lid genoemde overheidsorganen en overheidsinstanties worden aangewezen waarvan ambtenaren werkzaamheden als bedoeld in het eerste lid verrichten. Het eerste, tweede en derde lid zijn van overeenkomstige toepassing.
5. De voordracht voor een krachtens het vierde lid vast te stellen algemene maatregel van bestuur wordt niet eerder gedaan dan vier weken nadat het ontwerp aan beide kamers der Staten-Generaal is overgelegd.

Artikel 129. Samenwerking MIVD

1. Bij algemene maatregel van bestuur, op voordracht van Onze betrokken Minister van Defensie, in overeenstemming met Onze Minister die het aangaat, kunnen overheidsorganen en overheidsinstanties worden aangewezen die in samenwerking met de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst werkzaamheden verrichten in bij die algemene maatregel van bestuur aangewezen samenstelling van uitsluitend overheidsorganen en overheidsinstanties.
2. Onze Minister die het aangaat dan wel het bevoegd gezag wijst in overeenstemming met Onze betrokken Minister van Defensie ambtenaren aan van de op grond van het eerste lid aangewezen overheidsorganen of overheidsinstanties die de werkzaamheden verrichten.
3. De werkzaamheden worden verricht onder verantwoordelijkheid van Onze betrokken Minister van Defensie, overeenkomstig de aanwijzingen van het hoofd van de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst en uitsluitend op grond van het bepaalde bij of krachtens deze wet.
4. Bij de in het eerste lid bedoelde algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over:
 - a. de naam van de samenwerking;
 - b. het doel van de samenwerking;
 - c. de verstrekking van gegevens.
5. De voordracht voor een krachtens het eerste lid vast te stellen algemene maatregel van bestuur wordt niet eerder gedaan dan vier weken nadat het ontwerp aan beide kamers der Staten-Generaal is overgelegd.

Artikel 130. Gescheiden gegevensverwerking

De verwerking van gegevens door ten behoeve van een dienst werkzame ambtenaren blijft strikt gescheiden van de verwerking van gegevens door die ambtenaren ten behoeve van andere doeleinden. Het hoofd van de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst respectievelijk het hoofd van de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst kan daar over nadere aanwijzingen geven.

Artikel 131. Mededeling van gegevens door openbaar ministerie

1. De leden van het openbaar ministerie doen, door tussenkomst van het College van procureurs-generaal of, voor zover van toepassing, de procureur-generaal, bedoeld in de rijkswet openbare ministeries van Curaçao, van Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba, desgevraagd of uit eigen beweging onverwijld mededeling van gegevens die voor een dienst van belang kunnen zijn aan de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst of de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst.
2. Steeds wanneer de vervulling van de taak van het openbaar ministerie en van een dienst daartoe aanleiding geeft, plegen een lid van het College van procureurs-generaal of, voor zover van toepassing, de procureur-generaal, bedoeld in de rijkswet openbare ministeries van Curaçao, van Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba en het hoofd van de betrokken dienst overleg.

Artikel 132. Mededeling van gegevens door overheidsinstanties

1. De ambtenaren van de politie, de Koninklijke Marechaussee, de Belastingdienst, de Douane, de Dienst Toeslagen, de Immigratie- en Naturalisatiedienst, de Dienst Justitiële Inrichtingen en de ambtenaren die werkzaam zijn bij de Financiële Inlichtingen eenheid verstrekken desgevraagd of uit eigen beweging gegevens die voor een dienst van belang kunnen zijn aan de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst of de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst.
2. Een verzoek en de verstrekking vinden plaats door tussenkomst van daartoe door Onze Minister die het aangaat in overeenstemming met Onze betrokken Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties respectievelijk Onze betrokken Minister van Defensie aangewezen ambtenaren die de gegevens zo spoedig mogelijk aan de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst of de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst zenden.
3. Bij algemene maatregel van bestuur, op voordracht van Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Onze Minister van Defensie gezamenlijk, in overeenstemming met Onze Minister die het aangaat, kunnen andere dan in het eerste lid genoemde overheidsorganen en overheidsinstanties worden aangewezen die gegevens verstrekken aan de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst of de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst. Het eerste en tweede lid zijn van overeenkomstige toepassing.
4. De voordracht voor een krachtens het derde lid vast te stellen algemene maatregel van bestuur wordt niet eerder gedaan dan vier weken nadat het ontwerp aan beide kamers der Staten-Generaal is overgelegd.
5. In afwijking van het eerste lid kan de verstrekking van de gegevens tevens plaatsvinden op rechtstreeks geautomatiseerde wijze. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld met betrekking tot de te treffen technische en organisatorische maatregelen.

Artikel 133. Ondersteuning door diensten aan opsporingsinstanties

1. De diensten zijn bevoegd tot het verlenen van technische en andere vormen van ondersteuning aan de met opsporing van strafbare feiten belaste instanties.
2. Het verzoek aan een dienst wordt gedaan door het daartoe bevoegde gezag, door tussenkomst van het daartoe aangewezen lid van het openbaar ministerie, en omvat een omschrijving van de verzochte werkzaamheden en de reden waarom de ondersteuning wenselijk wordt geacht.
3. De ondersteuning wordt slechts verleend, indien daarvoor toestemming is gegeven door Onze betrokken Minister.
4. Het bevoegde gezag dat om de ondersteuning heeft verzocht, is verantwoordelijk voor de feitelijke uitvoering van de werkzaamheden.
5. In spoedeisende gevallen kan het verzoek mondeling worden gedaan en wordt deze zo spoedig mogelijk schriftelijk bevestigd.

Artikel 134. Ondersteuning door politie aan diensten

1. Onze betrokken Minister is bevoegd Onze Minister van Justitie en Veiligheid te verzoeken om technische en andere vormen van ondersteuning door de politie aan de diensten.
2. Het verzoek omvat een omschrijving van de verzochte werkzaamheden.
3. Onze betrokken Minister die om de ondersteuning heeft verzocht, is verantwoordelijk voor de feitelijke uitvoering van de werkzaamheden.

Artikel 135. Ondersteuning door Koninklijke Marechaussee aan AIVD

1. Onze betrokken Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is bevoegd Onze Minister van Defensie te verzoeken om technische en andere vormen van ondersteuning aan de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst door de Koninklijke Marechaussee.
2. Het verzoek omvat een omschrijving van de verzochte werkzaamheden.
3. Onze betrokken Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is verantwoordelijk voor de feitelijke uitvoering van de werkzaamheden.

Artikel 136. Ondersteuning door krijgsmacht en defensieonderdelen aan MIVD

1. De Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst is bevoegd de krijgsmacht en andere defensieonderdelen te verzoeken om ondersteuning.

2. De ondersteuning kan in ieder geval bestaan uit:
 - a. het verlenen van technische en andere vormen van ondersteuning;
 - b. al dan niet in gezamenlijkheid bijdragen aan de ontwikkeling van technische en analysecapaciteiten.
3. Een verzoek om ondersteuning wordt gedaan door het hoofd van de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst. Het verzoek is gericht aan het bevoegd gezag en bevat een omschrijving van de verzochte ondersteuning.
4. Het hoofd van de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst is verantwoordelijk voor de feitelijke uitvoering van de werkzaamheden.

Artikel 137. Ondersteuning door MIVD aan krijgsmacht en defensieonderdelen

1. De Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst is bevoegd tot het verlenen van ondersteuning aan de krijgsmacht en andere defensieonderdelen.
2. De ondersteuning kan in ieder geval bestaan uit:
 - a. het verlenen van technische en andere vormen van ondersteuning;
 - b. al dan niet in gezamenlijkheid bijdragen aan de ontwikkeling van technische en analysecapaciteiten.
3. Het verzoek omvat een omschrijving van de verzochte ondersteuning.
4. De ondersteuning wordt slechts verleend, indien daarvoor toestemming is verleend door Onze betrokken Minister.
5. Het bevoegde gezag dat om de ondersteuning heeft verzocht, is verantwoordelijk voor de feitelijke uitvoering van de te leveren ondersteuning.
6. In spoedeisende gevallen kan het verzoek mondeling worden gedaan en wordt deze zo spoedig mogelijk schriftelijk bevestigd.

Paragraaf 7.2. Samenwerking internationaal

Artikel 138. Internationale samenwerking bilateraal

1. De diensten zijn bevoegd tot het aangaan van samenwerkingsrelaties met buitenlandse inlichtingen- en veiligheidsdiensten.
2. De Militaire inlichtingen- en veiligheidsdienst is voorts bevoegd tot het aangaan van samenwerkingsrelaties met buitenlandse militaire inlichtingen- en veiligheidsentiteiten.
3. Voorafgaand aan het aangaan van een samenwerkingsrelatie die structureel van aard zal zijn en waarbij wordt voorzien dat door een dienst persoonsgegevens worden verstrekt, weegt die dienst of kan worden overgegaan tot het aangaan van deze samenwerkingsrelatie en, zo ja, wat de aard en intensiteit van die samenwerking kan zijn. Bij de weging worden de volgende criteria betrokken:
 - a. de democratische inbedding van de buitenlandse dienst;
 - b. de eerbiediging van de mensenrechten door het desbetreffende land of regio;
 - c. de professionaliteit en betrouwbaarheid van de buitenlandse dienst;
 - d. de wettelijke bevoegdheden of mogelijkheden van de buitenlandse dienst;
 - e. het door de buitenlandse dienst geboden niveau van gegevensbescherming;
 - f. de wenselijkheid van de samenwerking in het kader van internationale afspraken;
 - g. de mate waarin de samenwerkingsrelatie de taakuitvoering van de dienst bevordert.
4. De weging wordt vastgelegd in een wegingsnotitie.
5. Een samenwerkingsrelatie wordt pas aangegaan, indien daartoe door Onze betrokken Minister toestemming is verleend.
6. Het hoofd van de dienst draagt er zorg voor dat indien omstandigheden daartoe aanleiding geven, de aard en intensiteit van de samenwerkingsrelatie geheel of gedeeltelijk opnieuw wordt gewogen of dat een wegingsnotitie wordt opgesteld.

Artikel 139. Internationale samenwerking multilateraal

1. De diensten zijn bevoegd tot het oprichten van en deelnemen aan samenwerkingsverbanden met buitenlandse inlichtingen- en veiligheidsdiensten.

2. De Militaire inlichtingen- en veiligheidsdienst is voorts bevoegd tot het oprichten van en deelnemen aan samenwerkingsverbanden met buitenlandse militaire inlichtingen- en veiligheidsentiteiten.
3. Voorafgaand aan het oprichten van of deelnemen aan een samenwerkingsverband dat structureel van aard zal zijn en waarbij wordt voorzien dat door een dienst persoonsgegevens worden verstrekt, weegt die dienst of kan worden overgegaan tot het oprichten van of deelnemen aan dit samenwerkingsverband en, zo ja, wat de aard en intensiteit van die samenwerking kan zijn. Bij de weging worden in elk geval de volgende criteria betrokken:
 - a. de weging van de deelnemers aan het samenwerkingsverband ten aanzien waarvan reeds een weging heeft plaatsgevonden op grond van artikel 138;
 - b. het doel van het samenwerkingsverband;
 - c. de mate waarin het oprichten van of deelnemen aan het samenwerkingsverband de taakuitvoering van de dienst bevordert;
 - d. de werkwijze van of de gemaakte afspraken binnen het samenwerkingsverband.
4. De weging wordt vastgelegd in een overzichtsnotitie.
5. Een dienst gaat pas over tot het oprichten van of deelnemen aan een samenwerkingsverband indien daartoe door Onze betrokken Minister toestemming is verleend.
6. Het hoofd van de dienst draagt er zorg voor dat indien omstandigheden daartoe aanleiding geven de deelname aan een samenwerkingsverband geheel of gedeeltelijk opnieuw wordt gewogen of dat een overzichtsnotitie wordt opgesteld.

Artikel 140. Gegevensuitwisseling

1. De diensten zijn in het kader van een samenwerkingsrelatie als bedoeld in artikel 138 of in het kader van een samenwerkingsverband als bedoeld in artikel 140 bevoegd:
 - a. gegevens uit te wisselen;
 - b. gegevens te verstrekken ten behoeve van door de buitenlandse dienst te behartigen belangen, tenzij deze belangen onverenigbaar zijn met de door de dienst te behartigen belangen of de taakuitvoering van de dienst zich tegen verstrekking verzet.
2. De verstrekking van bulkgegevens vindt niet eerder plaats dan nadat Onze betrokken Minister daarvoor toestemming heeft verleend. De toestemming kan verleend worden voor meerdere opeenvolgende verstrekkingen van vergelijkbare aard voor een periode van maximaal twaalf maanden en kan steeds op een daartoe strekkend verzoek worden verlengd voor een periode van maximaal twaalf maanden.
3. De verstrekking van gegevens geschiedt onder de voorwaarde dat degene aan wie de gegevens worden verstrekt, deze gegevens niet aan anderen mag verstrekken, tenzij:
 - a. het hoofd van de dienst voorafgaand aan de verstrekking toestemming verleent om de gegevens door te verstrekken; of
 - b. het hoofd van de dienst na de verstrekking alsnog toestemming verleent om de gegevens door te verstrekken.
4. Artikel 123 is van overeenkomstige toepassing, met uitzondering van de verstrekking van bulkgegevens.

Artikel 141. Verstrekking gegevens zwaarwegende noodzaak

1. In afwijking van artikel 140 kunnen de diensten in geval van een zwaarwegende noodzaak ook gegevens verstrekken aan:
 - a. een buitenlandse dienst of entiteit waarmee geen samenwerkingsrelatie als bedoeld in artikel 138 bestaat;
 - b. een buitenlandse dienst of entiteit waarmee een samenwerkingsrelatie als bedoeld in artikel 138, derde lid, bestaat, maar ten aanzien waarvan in het kader van de weging is vastgesteld dat de te verstrekken gegevens niet worden verstrekt;
 - c. een samenwerkingsverband als bedoeld in artikel 139, tweede lid, ten aanzien waarvan in het kader van de weging is vastgesteld dat de te verstrekken gegevens niet worden verstrekt.
2. Een verstrekking vindt niet eerder plaats dan nadat Onze betrokken Minister toestemming heeft verleend.

3. De verstrekking van gegevens geschiedt onder de voorwaarde dat degene aan wie de gegevens worden verstrekt, deze gegevens niet aan anderen mag verstrekken, tenzij:
 - a. Onze betrokken Minister voorafgaand aan de verstrekking toestemming verleent om de gegevens aan anderen te verstrekken; of
 - b. Onze betrokken Minister na de verstrekking alsnog toestemming verleent om de gegevens aan anderen te verstrekken.
4. Artikel 123 is van overeenkomstige toepassing, met uitzondering van de verstrekking van bulkgegevens.

Artikel 142. Ondersteuning aan de diensten in het kader van internationale samenwerking

1. De diensten zijn in het kader van een samenwerkingsrelatie als bedoeld in artikel 138 of in het kader van een samenwerkingsverband als bedoeld in artikel 139 bevoegd een buitenlandse dienst, een buitenlandse militaire inlichtingen- en veiligheidsentiteit of een samenwerkingsverband te verzoeken om technische en andere vormen van ondersteuning.
2. De diensten doen geen verzoeken om technische en andere vormen van ondersteuning die niet overeenkomen met de uitoefening van een bevoegdheid op grond van deze wet.
3. Indien het verzoek betrekking heeft op de uitoefening van een bijzondere bevoegdheid, zijn de paragrafen 4.1 tot en met 4.3 en 10.2 van overeenkomstige toepassing.
4. Indien het verzoek betrekking heeft op ondersteuning bij de uitoefening van een bijzondere bevoegdheid, wordt het verzoek om ondersteuning gedaan door degene die toestemming heeft verleend voor de uitoefening van de bijzondere bevoegdheid.

Artikel 143. Ondersteuning door de diensten in het kader van internationale samenwerking

1. De diensten zijn in het kader van een samenwerkingsrelatie als bedoeld in artikel 130 of in het kader van een samenwerkingsverband als bedoeld in artikel 131 bevoegd een buitenlandse dienst, een buitenlandse militaire inlichtingen- en veiligheidsentiteit of een samenwerkingsverband technische en andere vormen van ondersteuning te verlenen ten behoeve van door hen te behartigen belangen, tenzij deze belangen onverenigbaar zijn met de door de dienst te behartigen belangen of de taakuitvoering van de dienst zich tegen de ondersteuning verzet.
2. De ondersteuning door de diensten kan worden verleend op verzoek van een buitenlandse dienst, buitenlandse militaire inlichtingen- en veiligheidsentiteiten of samenwerkingsverband.
3. Het verzoek omvat een omschrijving van de verzochte ondersteuning en de reden waarom de ondersteuning wenselijk wordt geacht.
4. De ondersteuning wordt slechts verleend, indien daarvoor toestemming is verkregen van Onze betrokken Minister.
- 5.. De ondersteuning kan niet bestaan uit het bieden van gelegenheid tot het zelfstandig verzamelen van gegevens in Nederland.
6. Indien de ondersteuning bestaat uit de uitoefening van een bijzondere bevoegdheid, zijn de voorwaarden die voor deze uitoefening gelden op grond van hoofdstuk 3 en 4 en het betreffende artikel dat ten grondslag ligt aan de bijzondere bevoegdheid van overeenkomstige toepassing.

Paragraaf 7.3. Publiek-private samenwerking

Artikel 144. Publiek-private samenwerking bilateraal

1. De diensten zijn bevoegd tot het aangaan van samenwerkingsrelaties met private partijen.
2. De samenwerking kan bestaan uit:
 - a. de uitwisseling van gegevens;
 - b. gezamenlijke analyse van gegevens;
 - c. wederzijdse technische of operationele ondersteuning.
3. Voorafgaand aan het aangaan van een samenwerkingsrelatie, die structureel van aard zal zijn en waarbij wordt voorzien dat persoonsgegevens worden verstrekt door een dienst, weegt die dienst of kan worden overgegaan tot het aangaan van deze samenwerkingsrelatie en, zo ja, wat de aard en intensiteit van die samenwerking kan zijn.

4. Bij de weging worden de volgende criteria betrokken:
 - a. het land van vestiging van desbetreffende partij;
 - b. doelstelling van de partij;
 - c. professionaliteit en betrouwbaarheid van de partij;
 - d. de mate waarin de samenwerkingsrelatie de taakuitvoering van de dienst bevordert.
5. De weging wordt vastgelegd in een wegingsnotitie.
6. Een samenwerkingsrelatie als bedoeld in het derde lid wordt pas aangegaan, indien daartoe door Onze betrokken Minister toestemming is verleend.
7. Het hoofd van de dienst draagt er zorg voor dat indien omstandigheden daartoe aanleiding geven de aard en intensiteit van de samenwerkingsrelatie, geheel of gedeeltelijk opnieuw wordt gewogen of een wegingsnotitie wordt opgesteld.

Artikel 145. Publiek-private samenwerking multilateraal

1. De diensten zijn bevoegd tot het oprichten van of deelnemen aan samenwerkingsverbanden met private partijen.
2. De samenwerking kan bestaan uit:
 - a. de uitwisseling van gegevens;
 - b. gezamenlijke analyse van gegevens;
 - c. wederzijdse technische of operationele ondersteuning.
3. Voorafgaand aan het oprichten van of deelnemen aan een samenwerkingsverband dat structureel van aard zal zijn en waarbij wordt voorzien dat persoonsgegevens worden verstrekt door een dienst, weegt die dienst of kan worden overgegaan tot het oprichten van of deelnemen aan dit samenwerkingsverband en, zo ja, wat de aard en intensiteit van die samenwerking kan zijn.
4. Bij de weging worden de volgende criteria betrokken:
 - a. de weging, bedoeld in het derde lid, van de deelnemende partijen waarvoor reeds een wegingsnotitie is opgesteld;
 - b. het doel, de duur en de reikwijdte van het samenwerkingsverband;
 - c. waarborgen over gegevensverwerking, informatiebeheer binnen het samenwerkingsverband.
5. De weging wordt vastgelegd in een overzichtsnotitie.
6. De oprichting van of deelname aan een samenwerkingsverband als bedoeld in het derde lid is slechts mogelijk indien daartoe door Onze betrokken Minister toestemming is verleend.
7. Het hoofd van de dienst draagt er zorg voor dat indien omstandigheden daartoe aanleiding geven de deelname aan een samenwerkingsverband, geheel of gedeeltelijk opnieuw wordt gewogen of een overzichtsnotitie wordt opgesteld.

Paragraaf 7.4. Overige samenwerking multilateraal

Artikel 146. Overige samenwerking multilateraal

1. Met inachtneming van paragraaf 7.1, 7.2 en 7.3, zijn de diensten bevoegd tot het oprichten van of deelnemen aan samenwerkingsverbanden met:
 - a. overheidsorganen en overheidsinstanties;
 - b. buitenlandse inlichtingen- of veiligheidsdiensten als bedoeld in artikel 138, eerste lid, of 139, eerste lid;
 - c. private partijen als bedoeld in artikel 144, eerste lid, of 145, eerste lid.
2. De Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst is bevoegd tot het oprichten van of deelnemen aan samenwerkingsverbanden met:
 - a. buitenlandse militaire inlichtingen- en veiligheidsdiensten als bedoeld in artikel 138, tweede lid, of 139, tweede lid;
 - b. de krijgsmacht en andere defensieonderdelen.
3. De samenwerking kan bestaan uit:
 - a. de uitwisseling van gegevens;
 - b. gezamenlijke analyse van gegevens;
 - c. wederzijdse technische of operationele ondersteuning.
4. Indien een samenwerkingsverband structureel van aard zal zijn en naar verwachting persoonsgegevens door een dienst zullen worden verstrekt, weegt die dienst voorafgaand aan het

oprichten van of deelnemen aan het samenwerkingsverband of kan worden overgegaan tot het oprichten van of deelnemen aan het samenwerkingsverband en, zo ja, wat de aard en intensiteit van de samenwerking kan zijn.

5. Bij de weging worden de volgende criteria betrokken:

- a. de weging van deelnemende partijen waarvoor reeds een wegingsnotitie is opgesteld;
- b. het doel, de duur en de reikwijdte van het samenwerkingsverband;
- c. waarborgen over gegevensverwerking en informatiebeheer binnen het samenwerkingsverband.

6. De weging wordt vastgelegd in een overzichtsnotitie.

7. De oprichting van of deelname aan een samenwerkingsverband als bedoeld in het derde lid is slechts mogelijk indien daartoe door Onze betrokken Minister toestemming is verleend.

8. Het hoofd van de dienst draagt er zorg voor dat indien omstandigheden daartoe aanleiding geven de deelname aan het samenwerkingsverband geheel of gedeeltelijk opnieuw wordt gewogen of dat een wegingsnotitie wordt opgesteld.

Hoofdstuk 8. Inzage in gegevens verwerkt door of afkomstig van een dienst

Artikel 147. Gesloten inzageregime

1. Onverminderd de verstrekking van gegevens op grond van paragraaf 6.5, kan slechts inzage verleend worden in gegevens die zijn verwerkt door of afkomstig zijn van een dienst overeenkomstig de bepalingen van dit hoofdstuk.

2. De Wet open overheid is niet van toepassing op de gegevens verwerkt in het kader van de uitvoering van deze wet en de Wet veiligheidsonderzoeken, tenzij bij deze wet anders is bepaald.

Artikel 148. Aanvullende begripsbepaling

In dit hoofdstuk wordt onder document, intern beraad, persoonlijke beleidsopvatting, verstaan wat daaronder in artikel 2.1 respectievelijk artikel 5.2 van de Wet open overheid of in de artikelen 1 en 12 van de Wet openbaarheid van bestuur BES wordt verstaan.

Artikel 149. Inzage persoonsgegevens

1. Onze betrokken Minister kan op verzoek inzage verlenen in gegevens die zijn verwerkt door of afkomstig zijn van een dienst aan:

- a. een ieder voor zover het eigen persoonsgegevens betreft;
- b. een ieder voor zover het persoonsgegevens betreft van een overleden echtgenoot, geregistreerd partner, kind of ouder van de verzoeker;
- c. een ieder voor zover het persoonsgegevens betreft van een overleden grootouder van de verzoeker, indien alle kinderen en de eventuele echtgenoot of geregistreerd partner van deze grootouder ook zijn overleden.

2. Een verzoek geschiedt schriftelijk en kan langs elektronische weg worden gedaan.

3. Het verzoek wordt ondertekend en bevat ten minste:

- a. de naam en het adres van de verzoeker;
- b. de dagtekening;
- c. een aanduiding van de beschikking die wordt gevraagd.

4. In een verzoek, bedoeld in het eerste lid, onder b en c, worden ook ten minste de volgende gegevens vermeld:

- a. naam en voorletters van de overledene;
- b. geboortedatum en geboorteplaats van de overledene;
- c. datum van overlijden en plaats van overlijden;
- d. de hoedanigheid van de overledene in relatie tot de verzoeker.

5. Bij een verzoek, bedoeld in het eerste lid, onder b en c, wordt ook een bewijs van overlijden van de overleden echtgenoot, geregistreerd partner, kind, ouder of grootouder gevoegd.

6. Onze betrokken Minister draagt zorg voor een deugdelijke vaststelling van de identiteit van de verzoeker.

7. Indien het verzoek, bedoeld in het eerste lid, onder b of c, betrekking heeft op gegevens van een persoon die nog niet is overleden of op gegevens van een overleden persoon die niet de

hoedanigheid van echtgenoot, geregistreerd partner, kind, ouder of grootouder van de verzoeker heeft, wordt het verzoek niet ontvankelijk verklaard.

8. Indien het verzoek, bedoeld in het eerste lid, onder c, betrekking heeft op een overleden persoon waarvan kinderen of de echtgenoot of geregistreerd partner nog in leven zijn, wordt het verzoek niet ontvankelijk verklaard.

9. Onze betrokken Minister besluit zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk binnen drie maanden, op het verzoek. Het besluit kan eenmaal voor maximaal vier weken worden verdaagd. De verzoeker wordt schriftelijk geïnformeerd over de verdaging en de motivering daarvan.

Artikel 150. Verklaring na inzage

1. Degene die ingevolge artikel 149 inzage heeft gekregen in eigen persoonsgegevens die zijn verwerkt door of afkomstig zijn van een dienst, kan daar over een schriftelijke verklaring overleggen. Deze verklaring wordt bij de desbetreffende gegevens gevoegd.

2. Bij de inzage door een betrokkene van de hem betreffende gegevens, wordt deze gewezen op het bepaalde in het eerste lid.

3. De verklaring wordt gelijktijdig met de gegevens waarop deze betrekking heeft verwijderd en vernietigd.

Artikel 151. Inzage medewerkers diensten

1. In afwijking van artikel 149 verleent het hoofd van een dienst een persoon werkzaam bij een dienst of werkzaam geweest bij een dienst op diens verzoek zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen drie maanden na het verzoek, inzage in zijn gegevens die bij de desbetreffende dienst berusten.

2. Artikel 154 is van overeenkomstige toepassing.

3. Het hoofd van een dienst kan, in afwijking van artikel 2:1, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht, bepalen dat inzage in de gegevens slechts is voorbehouden aan de betrokken persoon persoonlijk.

4. Degene die inzage heeft gekregen in de hem betreffende gegevens, kan het hoofd van de dienst schriftelijk verzoeken deze te verbeteren, aan te vullen of te verwijderen, indien deze feitelijk onjuist zijn, voor het doel van de verwerking onvolledig of niet ter zake dienend zijn of in strijd met een wettelijk voorschrift zijn verwerkt. Het verzoek bevat de aan te brengen wijzigingen.

5. Het hoofd van een dienst bericht de verzoeker binnen drie maanden na ontvangst van het verzoek, bedoeld in het vierde lid, in hoeverre hij daaraan voldoet. Dit bericht geldt als een beschikking.

Artikel 152. Inzage bestuurlijke aangelegenheid

1. Onze betrokken Minister deelt een ieder op diens verzoek zo spoedig mogelijk, en uiterlijk binnen drie maanden na ontvangst van het verzoek, mede of inzage kan worden verleend in andere dan persoonsgegevens betreffende de in het verzoek vermelde bestuurlijke aangelegenheid. Onze betrokken Minister kan zijn besluit voor maximaal vier weken verdagen. Van de verdaging wordt voor de afloop van de eerste termijn schriftelijk gemotiveerd mededeling gedaan aan de verzoeker.

2. In dit artikel wordt onder bestuurlijke aangelegenheid verstaan: een aangelegenheid die betrekking heeft op het beleid van een bestuursorgaan, daaronder begrepen de voorbereiding en de uitvoering ervan, en met uitzondering van gegevens die betrekking hebben op of herleidbaar zijn tot individuele personen.

Artikel 153. Wijze van inzage verlenen

1. Onze betrokken Minister geeft de verzoeker inzage in de verzochte gegevens door:

a. het geven van een kopie van het document waarin de gegevens zijn neergelegd of door de letterlijke inhoud daarvan in andere vorm te verstrekken;

b. inzage van de inhoud van het desbetreffende document toe te staan;

c. een uittreksel of een samenvatting van de inhoud van het desbetreffende document te geven; of

d. inlichtingen uit het desbetreffende document te verschaffen.

2. Bij het kiezen tussen de vormen van inzage houdt Onze betrokken Minister rekening met de voorkeur van de verzoeker en het belang van de dienst.

Artikel 154. Afwijzing verzoek

1. Een verzoek als bedoeld in artikel 149 wordt afgewezen, als:
 - a. geen gegevens zijn verwerkt over de verzoeker;
 - b. gegevens over de verzoeker zijn verwerkt in of relevant zijn voor een lopend onderzoek of voor een onderzoek dat minder dan vijf jaar geleden is beëindigd.
2. Als een verzoek wordt afgewezen, wordt bij de motivering van de afwijzing alleen in algemene termen gewezen op alle aldaar vermelde gronden voor de afwijzing.

Artikel 155. Schakelbepaling

Artikel 154 is van overeenkomstige toepassing op een verzoek als bedoeld in artikel 149, eerste lid, onder b en c, met dien verstande dat in artikel 154 voor "de verzoeker" wordt gelezen: de overleden persoon.

Artikel 156. Weigeringsgronden

1. Een verzoek als bedoeld in artikel 152 wordt in ieder geval afgewezen, indien de gegevens waarop het verzoek betrekking heeft:
 - a. de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;
 - b. de nationale veiligheid zou kunnen schaden;
 - c. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld.
2. Een verzoek wordt voorts afgewezen voor zover het belang van verstrekking van de gegevens waarop het verzoek betrekking heeft, niet opweegt tegen de volgende belangen:
 - a. de betrekkingen van Nederland met andere landen en staten en met internationale organisaties;
 - b. de economische of financiële belangen van de staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen;
 - c. de opsporing en vervolging van strafbare feiten;
 - d. inspectie, controle en toezicht door of vanwege bestuursorganen;
 - e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
 - f. de bescherming van andere dan in het eerste lid, onder c, genoemde concurrentiegevoelige bedrijfs- en fabricagegegevens;
 - g. de bescherming van het milieu waarop deze informatie betrekking heeft;
 - h. de beveiliging van personen en bedrijven en het voorkomen van sabotage;
 - i. het goed functioneren van de Staat, andere publiekrechtelijke lichamen of bestuursorganen;
 - j. indien geen sprake is van milieu-informatie, de onevenredige benadeling van een ander belang dan genoemd in het eerste of tweede lid.
3. In afwijking van het eerste lid, onder c, wordt in geval van milieu-informatie een verzoek afgewezen voor zover door verstrekking van de gegevens het in het eerste lid, onder c, genoemde belang ernstig wordt geschaad.
4. De voorgaande leden zijn van overeenkomstige toepassing op een verzoek als bedoeld in artikel 149 of artikel 151, voor zover een dergelijke aanvraag niet wordt afgewezen op grond van artikel 154 respectievelijk 155.

Artikel 157. Intern beraad

1. In het geval dat het verzoek betrekking heeft op gegevens vervat in documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, worden geen gegevens verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.
2. Over persoonlijke beleidsopvattingen kunnen met het oog op een goede en democratische bestuursvoering gegevens worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kunnen de gegevens in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.
3. Met betrekking tot adviezen van een ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie kan het verstrekken van gegevens over de daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen

plaatsvinden, indien het voornemen daartoe door het bestuursorgaan dat het rechtstreeks aangaat aan de leden van de adviescommissie voor de aanvang van hun werkzaamheden kenbaar is gemaakt.

Artikel 158. Uitzondering dwangsomregeling

Paragraaf 4.1.3.2 van de Algemene wet bestuursrecht is niet van toepassing op besluiten op grond van dit hoofdstuk en op beslissingen op bezwaar tegen deze besluiten.

Artikel 159. Schakelbepaling inzage

Dit hoofdstuk is van overeenkomstige toepassing op gegevens die zijn verwerkt door ten behoeve van een dienst werkzame ambtenaren.

Hoofdstuk 9. College van toetsing en toezicht

Paragraaf 9.1. Taken van het college van toetsing en toezicht

Artikel 160. College van toetsing en toezicht

1. Er is een college van toetsing en toezicht op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten.
2. Het college bestaat uit:
 - a. een afdeling toetsing;
 - b. een afdeling toezicht, en
 - c. een afdeling klachtbehandeling.
3. Het bestuur van het college wordt gevormd door de afdeling toezicht en de afdeling toetsing. De voorzitter van de afdeling toezicht is ook de voorzitter van het bestuur en het college.
4. Voor elk van de afdelingen kunnen maximaal twee plaatsvervangende leden worden benoemd die de leden van de betreffende afdeling vervangen bij verhindering en ontstentenis.
5. Het college treedt volledig onafhankelijk op bij de uitvoering van de taken en de uitoefening van de bevoegdheden die het college bij of krachtens deze wet zijn toegewezen.

Artikel 161. Afdeling toetsing

1. De afdeling toetsing bestaat uit twee leden, onder wie de voorzitter.
2. De afdeling toetsing is belast met:
 - a. het toetsen van de rechtmatigheid van de uitoefening van de bevoegdheden, bedoeld in artikel 47;
 - b. het toetsen van de aanwijzing op grond van artikel 55, eerste lid, of artikel 56, eerste lid.

Artikel 162. Afdeling toezicht

1. De afdeling toezicht bestaat uit twee leden, onder wie de voorzitter.
2. De afdeling toezicht is belast met:
 - a. het toezicht op de rechtmatigheid van de uitvoering van wat bij of krachtens deze wet en de Wet veiligheidsonderzoeken is gesteld;
 - b. het gevraagd en ongevraagd inlichten en adviseren van Onze betrokken Ministers over de door de afdeling toezicht geconstateerde bevindingen. Desgewenst kan de afdeling toezicht Onze betrokken Ministers verzoeken deze inlichtingen en adviezen voor de kennis van een of beide kamers der Staten-Generaal te brengen, waarbij de werkwijze zoals beschreven in artikel 186 van overeenkomstige toepassing is;
 - c. het ongevraagd adviseren van Onze betrokken Ministers over de uitvoering van artikel 59;
 - d. het toezicht op de toepassing van de bevoegdheid van artikel 14, vierde lid, van de Rijkswet op het Nederlanderschap door Onze Minister van Justitie en Veiligheid.

Artikel 163. Afdeling klachtbehandeling

1. De afdeling klachtbehandeling bestaat uit één lid.
2. De afdeling klachtbehandeling is belast met:
 - a. het onderzoeken en beoordelen van klachten;
 - b. het onderzoeken en beoordelen van een melding van een vermoeden van een misstand.

Artikel 164. Scheiding tussen taken toetsing, toezicht en klachtbehandeling

1. Een lid of plaatsvervangend lid wordt alleen voor één afdeling benoemd.
2. Tussen de afdeling toetsing en de afdeling toezicht, alsmede tussen de uitvoering van de aan deze afdelingen opgedragen taken bestaat een organisatorische scheiding. De personen werkzaam op het secretariaat die hun werkzaamheden uitoefenen voor de afdeling toezicht, worden niet ook belast met de uitvoering van werkzaamheden voor de afdeling toetsing.
3. Aan de behandeling van een klacht wordt niet meegewerkt door een persoon die betrokken is geweest bij de toetsing van de besluiten die ten grondslag liggen aan het optreden waarop de klacht betrekking heeft of het toezicht op de naleving van dat optreden.
4. Het bestuur van het college draagt zorg voor de verwezenlijking van de op grond van het tweede en derde lid vereiste scheiding en maakt openbaar hoe daaraan invulling is gegeven.
5. Het tweede lid, eerste zin, is niet van toepassing op personen die werkzaam zijn op het secretariaat die andere werkzaamheden uitvoeren dan de werkzaamheden in het kader van de taakuitvoering van de afdelingen.

Paragraaf 9.2. Benoeming van de leden

Artikel 165. Benoemingsprocedure

1. De leden van het college van toetsing en toezicht worden benoemd bij koninklijk besluit op voordracht van Onze betrokken Ministers gezamenlijk voor een tijdvak van zes jaar.
2. Voor de benoeming van de leden van het college wordt door de Tweede Kamer der Staten-Generaal per vacature een voordracht van zo mogelijk drie personen gedaan waaruit Onze betrokken Ministers een keuze maken. Bij haar voordracht slaat de Tweede Kamer zodanig acht als haar dienstig voorkomt op een aanbevelingslijst van zo mogelijk drie kandidaten per vacature, opgemaakt door:
 - a. de vice-president van de Raad van State, de president van de Hoge Raad der Nederlanden, de Nationale ombudsman en een ander door het bestuur aangewezen lid van het college van toetsing en toezicht gezamenlijk, voor zover de vacature de voorzitter van de afdeling toezicht betreft;
 - b. de vice-president van de Raad van State, de president van de Hoge Raad der Nederlanden, de Nationale ombudsman en de voorzitter van het college van toetsing en toezicht gezamenlijk, voor zover de vacature een van de andere leden van de afdelingen betreft;
 - c. het college van toetsing en toezicht, als de vacature een plaatsvervangend lid voor de afdeling toetsing of toezicht betreft;
 - d. het lid klachtbehandeling, als de vacature een plaatsvervangend lid voor de klachtbehandeling betreft.
3. Onze betrokken Ministers kunnen de Tweede Kamer verzoeken een nieuwe voordracht te doen.
4. Het eerste lid en derde lid zijn van overeenkomstige toepassing voor de benoeming van plaatsvervangende leden.

Artikel 166. Herbenoeming

1. De leden en plaatsvervangende leden kunnen eenmaal worden herbenoemd bij koninklijk besluit op voordracht van Onze betrokken Ministers gezamenlijk voor een tijdvak van zes jaar.
2. Onze betrokken Ministers doen van een voorgenomen herbenoeming mededeling aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, en, voor zover het een herbenoeming van een van de leden van de afdelingen niet zijnde een plaatsvervangend lid betreft, ook mededeling aan de vice-president van de Raad van State, de president van de Hoge Raad der Nederlanden, de Nationale ombudsman en de voorzitter van het college van toetsing en toezicht. In het geval van de herbenoeming van de voorzitter van het college wordt de mededeling gedaan aan de plaatsvervangend voorzitter. In het geval van de herbenoeming van een plaatsvervangend lid klachtbehandeling wordt de mededeling aan het lid klachtbehandeling gedaan.

Artikel 167. Benoemingsvereisten

1. De leden van het college van toetsing en toezicht bezitten de Nederlandse nationaliteit.

2. Ten minste één van de leden van de afdeling toetsing dient ten minste zes jaar de functie van rechterlijk ambtenaar met rechtspraak belast, bedoeld in artikel 1, onder c, van de Wet op de rechterlijke organisatie, te hebben vervuld, of ten minste zes jaar als lid van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, als lid belast met rechtspraak bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven of als lid belast met rechtspraak bij de Centrale Raad van Beroep werkzaam te zijn geweest.
3. Aan ten minste één van de twee leden van de afdeling toezicht, en aan het lid van de afdeling klachtbehandeling dient door een universiteit of de Open Universiteit waarop de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek betrekking heeft, de graad Bachelor op het gebied van het recht en de graad Master op het gebied van het recht te zijn verleend, of dienen zij aan een universiteit of de Open Universiteit waarop de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek betrekking heeft, het doctoraat in de rechtsgeleerdheid of het recht om de titel meester te voeren te hebben verkregen.
4. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen graden, verleend door een universiteit, de Open Universiteit of een hogeschool als bedoeld in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, of daaraan gelijkwaardige getuigschriften worden aangewezen die voor de toepasselijkheid van het derde lid gelijk worden gesteld aan de in dat onderdeel bedoelde graad Bachelor op het gebied van het recht.
5. Voordat de leden van het college hun ambt aanvaarden leggen zij in handen van Onze Minister-President af:
 - a. de eed of verklaring en belofte dat zij tot het verkrijgen van hun benoeming rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of onder welk voorwendsel ook, aan iemand iets hebben gegeven of beloofd, alsmede dat zij om iets in hun ambt te doen of te laten rechtstreeks noch middellijk van iemand enig geschenk of enige belofte hebben aangenomen of zullen aannemen;
 - b. de eed of belofte van trouw aan de Grondwet.
6. De leden van het college vervullen geen betrekkingen waarvan de uitoefening ongewenst is met het oog op een goede vervulling van hun functie of op de handhaving van hun onpartijdigheid en onafhankelijkheid of van het vertrouwen daarin.
7. De betrekkingen van de leden worden door het bestuur van het college openbaar gemaakt.

Artikel 168. Ontslaggronden

Aan de leden van het college wordt bij koninklijk besluit, op voordracht van Onze betrokken Ministers gezamenlijk, ontslag verleend:

- a. op verzoek van de betrokkene;
- b. wanneer de betrokkene door ziekte of gebreken blijvend ongeschikt is zijn functie te vervullen;
- c. bij de aanvaarding van een betrekking als bedoeld in artikel 167, zesde lid;
- d. bij het verlies van Nederlanderschap;
- e. wanneer betrokkene bij onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak wegens misdrijf is veroordeeld, of hem bij een dergelijke uitspraak een maatregel is opgelegd die vrijheidsbeneming tot gevolg heeft;
- f. wanneer betrokkene ingevolge onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak onder curatele is gesteld, in staat van faillissement is verklaard, surseance van betaling heeft verkregen of wegens schulden is gegijzeld;
- g. wanneer ten aanzien van de betrokkene diens verklaring als bedoeld in artikel 1 van de Wet veiligheidsonderzoek bij onherroepelijk geworden besluit is ingetrokken;
- h. wanneer naar het oordeel van Onze betrokken Ministers gezamenlijk, gehoord de Tweede Kamer der Staten-Generaal, betrokkene door handelen of nalaten ernstig nadeel toebrengt aan het in hem te stellen vertrouwen;
- i. op verzoek van de vice-president van de Raad van State, de president van de Hoge Raad der Nederlanden en de Nationale ombudsman gezamenlijk, na overleg met het college van toetsing en toezicht, en gehoord de Tweede Kamer der Staten-Generaal, als deze van oordeel zijn dat door het handelen of nalaten van betrokkene het college van toetsing en toezicht in gebreke is of dreigt te worden bij de uitvoering van de aan hem, en zijn afdelingen opgedragen taken;
- j. met ingang van de eerste dag van de maand, volgend op die, waarin betrokkene de leeftijd van zeventig jaar heeft bereikt.

Artikel 169. Schorsing

1. Door Onze betrokken Ministers gezamenlijk wordt een lid van het college van toetsing en toezicht op non-actief gesteld, wanneer:

- a. hij zich in voorlopige hechtenis bevindt;
- b. hij bij een nog niet onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak wegens misdrijf is veroordeeld, of hem bij zulk een uitspraak een maatregel is opgelegd die vrijheidsbeneming tot gevolg heeft;
- c. hij onder curatele is gesteld, in staat van faillissement is verklaard, surseance van betaling heeft verkregen of wegens schulden is gegijzeld ingevolge een nog niet onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak;
- d. Onze betrokken Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties ten aanzien van dat lid een besluit uitbrengt tot het intrekken van de verklaring, bedoeld in artikel 1 van de Wet veiligheidsonderzoeken, op grond van artikel 10, eerste lid, van die wet.

2. Door Onze betrokken Ministers gezamenlijk kan een lid van het college op non-actief worden gesteld, als deze wordt vervolgd wegens een misdrijf of als er een ander ernstig vermoeden is voor het bestaan van feiten of omstandigheden die tot ontslag, anders dan op gronden vermeld in artikel 168, onder b en j, zouden kunnen leiden.

3. In het geval, bedoeld in het tweede lid, eindigt de non-activiteit na drie maanden. Door Onze betrokken Ministers gezamenlijk kan de non-activiteit steeds met maximaal drie maanden worden verlengd. De non-activiteit wordt door Onze betrokken Ministers gezamenlijk beëindigd zodra de grond voor non-activiteit is vervallen.

Artikel 170. Nadere regels rechtspositie leden college van toetsing en toezicht

1. Bij algemene maatregel van bestuur worden, voor zover hierin niet bij de wet is voorzien, regels gesteld over de rechten en plichten die betrekking hebben op de rechtspositie van de leden van het college van toetsing en toezicht, in ieder geval met betrekking tot:

- a. de bezoldiging;
- b. de aanspraken bij ziekte van de leden;
- c. een vergoeding voor de kosten van voorzieningen die voor eigen rekening van de leden komen en door hen mede worden aangewend voor de vervulling van hun ambt, in ieder geval begrepen die met betrekking tot dienstreizen en vervoer.

2. De plaatsvervangende leden van het college ontvangen voor het deelnemen aan de werkzaamheden van het college een bij algemene maatregel van bestuur te regelen vergoeding.

Artikel 171. Schakelbepaling plaatsvervangende leden

Deze paragraaf is van overeenkomstige toepassing op plaatsvervangende leden met uitzondering van artikel 167, tweede tot en met vierde lid, of tenzij in deze paragraaf anders bepaald.

Paragraaf 9.3. Overige bepalingen college van toetsing en toezicht

Artikel 172. Secretariaat college

1. Het college van toetsing en toezicht, het bestuur en zijn afdelingen worden ondersteund door een secretariaat.

2. Op voordracht van Onze betrokken Ministers gezamenlijk, op aanbeveling van de voorzitter van het college wordt bij koninklijk besluit besloten tot het aangaan van een arbeidsovereenkomst met de tot het secretariaat behorende personen. Tot beëindiging van de arbeidsovereenkomst wordt bij koninklijk besluit op voordracht van Onze betrokken Ministers gezamenlijk, op aanbeveling van de voorzitter besloten, tenzij de voorzitter de arbeidsovereenkomst opzegt op grond van artikel 677 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek.

3. Bij koninklijk besluit op voordracht van Onze betrokken Ministers gezamenlijk, kan worden bepaald in welke gevallen het tweede lid niet van toepassing is.

4. Voor de tot het secretariaat behorende personen gelden de voor alle ambtenaren geldende arbeidsvoorwaarden die zijn opgenomen in de laatstelijk afgesloten collectieve

arbeidsovereenkomst voor ambtenaren die krachtens een arbeidsovereenkomst met de Staat werkzaam zijn.

5. Op verzoek van het bestuur van het college kunnen in de collectieve arbeidsovereenkomst andere arbeidsvoorwaarden voor de tot het secretariaat behorende personen worden opgenomen.

Artikel 173. Reis- en verblijfsbeperking college

Op de leden van het college van toetsing en toezicht en de tot het secretariaat behorende personen is artikel 10, eerste en tweede lid, van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de ontheffing, bedoeld in het tweede lid, wordt verleend door Onze Minister-President.

Artikel 174. Regeling van werkzaamheden college

Het bestuur van het college van toetsing en toezicht regelt op voordracht van elk van zijn afdelingen de werkzaamheden van de afdelingen. Deze regeling wordt in de Staatscourant bekendgemaakt.

Artikel 175. Vergaderingen college en afdelingen

De vergaderingen van het college van toetsing en toezicht, het bestuur en zijn afdelingen zijn niet openbaar.

Artikel 176. Verslaglegging college

1. Het college van toetsing en toezicht brengt jaarlijks voor 1 mei gelijktijdig aan beide kamers der Staten-Generaal en aan Onze Ministers een openbaar verslag uit over de wijze waarop het college zijn taken het vorige kalenderjaar heeft verricht.

2. Het college brengt jaarlijks voor 15 december gelijktijdig aan beide kamers der Staten-Generaal en aan Onze Ministers een openbaar jaarplan uit, inhoudende een overzicht op hoofdlijnen van de voorgenomen activiteiten voor de uitvoering van de in artikel 161 en 162 genoemde taken die het college en zijn afdelingen in het aankomende jaar zal verrichten.

3. Het openbare jaarverslag en openbaar jaarplan worden algemeen verkrijgbaar gesteld.

Artikel 177. Gegevensverstrekking en inzage in het kader van de taakuitvoering college

1. Gegevens die door Onze betrokken Ministers, de hoofden van de diensten, de coördinator en andere bij de uitvoering van deze wet en de Wet veiligheidsonderzoeken betrokken ambtenaren voor de taakuitoefening door het college van toetsing en toezicht en zijn afdelingen daaraan zijn verstrekt en aldaar berusten, zijn niet openbaar.

2. Verzoeken om kennisneming of openbaarmaking van deze gegevens worden geweigerd.

3. De voorzitter van het college deelt een ieder op diens verzoek zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk binnen drie maanden, mede of inzage kan worden verleend in door het college verwerkte gegevens, met uitzondering van door de diensten op grond van artikel 48, tweede lid, 180 of 181 verstrekte gegevens en de verdere verwerking van die gegevens in het kader van artikel 161, 162 of 163. De voorzitter kan het besluit voor maximaal vier weken verdagen. Van de verdaging wordt voor de afloop van de eerste termijn schriftelijk gemotiveerd mededeling gedaan aan de verzoeker. De artikelen 148, 152, tweede lid, 153, 156, 157 en 158 zijn van overeenkomstige toepassing.

4. De voorzitter van het college beslist niet op verzoeken om inzage als bedoeld in het derde lid dan nadat Onze betrokken Ministers in de gelegenheid zijn gesteld hun zienswijze naar voren te brengen. Artikel 4.4, derde tot en met het zesde lid, van de Wet open overheid zijn van overeenkomstige toepassing.

5. Artikel 124 is van overeenkomstige toepassing op de archiefbescheiden die berusten bij het college van toetsing en toezicht en zijn afdelingen, met dien verstande dat voor Onze betrokken Minister wordt gelezen: Onze betrokken Minister wie het aangaat.

Artikel 178. Zorgplicht college

1. De artikelen 13 en 23 zijn van overeenkomstige toepassing op het college van toetsing en toezicht, met dien verstande dat het bestuur van het college de bedoelde zorg draagt.

2. De verstrekking van gegevens tussen de afdelingen van het college die betrekking hebben op personen met wier medewerking door de diensten gegevens worden verzameld blijft achterwege.

Artikel 179. Overleg wettelijke regels

1. Onze betrokken Ministers voeren overleg met het college van toetsing en toezicht over de bij of krachtens de wet te stellen regels die betrekking hebben op de taken of bevoegdheden van het college van toetsing en toezicht.
2. Onze betrokken Ministers verbinden een redelijke termijn aan het overleg, bedoeld in het eerste lid.

Paragraaf 9.4. Bevoegdheden afdeling toezicht en afdeling klachtbehandeling

Artikel 180. Medewerkingsplicht toezicht en klachtbehandeling

1. Onze betrokken Ministers, de hoofden van de diensten, de coördinator en voorts een ieder die betrokken is of is geweest bij de uitvoering van deze wet en de Wet veiligheidsonderzoeken verstrekken op verzoek aan de afdeling toezicht of de afdeling klachtbehandeling alle inlichtingen en verlenen haar alle overige medewerking die voor een uitoefening van haar taak redelijkerwijs noodzakelijk is. De afdeling toezicht en afdeling klachtbehandeling wordt op verzoek rechtstreekse toegang verleend tot de in het kader van de uitvoering van deze wet en de Wet veiligheidsonderzoeken verwerkte gegevens.
2. Als de afdeling toezicht of de afdeling klachtbehandeling medewerking of inlichtingen verzoekt van een persoon die betrokken is geweest bij de uitvoering van deze wet of de Wet veiligheidsonderzoeken, stelt zij voorafgaand daaraan Onze betrokken Minister hiervan zo snel mogelijk in kennis.
3. Bij de verstrekking van inlichtingen op grond van het eerste lid wordt, als daarvoor aanleiding bestaat, aangegeven welke inlichtingen in het belang van de nationale veiligheid voor de uitsluitende kennisneming van een betreffende afdeling moeten blijven.

Artikel 181. Inlichtingenrechten afdeling toezicht en klachtbehandeling

1. De afdeling toezicht of afdeling klachtbehandeling kan, als zij dat voor een uitoefening van haar taak noodzakelijk acht, de personen, bedoeld in artikel 180, eerste lid, en andere personen als getuige of als deskundige om inlichtingen verzoeken en deze oproepen om voor haar te verschijnen.
2. Het verzoek wordt schriftelijk gedaan en vermeldt de feiten waarover door de getuige of de deskundige inlichtingen moeten worden verstrekt. Het verzoek vermeldt ook de plaats en het tijdstip waarop deze zal worden gehoord en de gevolgen die zijn verbonden aan het niet verschijnen. De oproeping om te verschijnen geschiedt bij aangetekende brief of bij brief met ontvangstbevestiging.
3. De getuige of de deskundige is verplicht alle inlichtingen te verschaffen die redelijkerwijs noodzakelijk zijn voor de taakuitoefening van de afdeling toezicht of de afdeling klachtbehandeling en is verplicht daartoe, als dat in het verzoek is aangegeven, in persoon te verschijnen. De opgeroepene kan zich laten bijstaan door een raadsman.
4. De verplichting om te verschijnen geldt niet voor Onze betrokken Ministers. Wanneer een minister niet verschijnt, laat deze zich vertegenwoordigen.
5. Indien een ambtenaar die betrokken is bij de uitvoering van deze wet of de Wet veiligheidsonderzoeken ingevolge dit artikel als getuige of als deskundige optreedt is artikel 26, tweede lid, niet van toepassing.
6. De afdeling toezicht of afdeling klachtbehandeling kan bevelen dat personen die, hoewel wettelijk opgeroepen, niet zijn verschenen, door de openbare macht voor haar worden gebracht om aan hun verplichtingen te voldoen.
7. De getuige of de deskundige kan zich van het verstrekken van inlichtingen verschonen wegens ambts- of beroepsgeheim, alleen voor zover het inlichtingen betreft waarvan de wetenschap aan hem als zodanig is toevertrouwd.

Artikel 182. Eed of belofte

1. De afdeling toezicht of afdeling klachtbehandeling kan bevelen, dat getuigen niet zullen worden gehoord dan na het afleggen van de eed of belofte. De getuige legt in dat geval in handen van een

lid van de desbetreffende afdeling van het college van toetsing en toezicht de eed of de belofte af, dat hij zal zeggen de gehele waarheid en niets dan de waarheid.

2. De deskundigen zijn verplicht hun taak onpartijdig en naar beste weten te verrichten.

Artikel 183. Opdracht deskundigen

1. De afdeling toezicht of afdeling klachtbehandeling is bevoegd om, als de taakuitvoering dat noodzakelijk maakt, bepaalde werkzaamheden aan deskundigen op te dragen.

2. De deskundige die zijn opdracht heeft aanvaard, is verplicht zijn taak onpartijdig en naar beste weten te verrichten.

Artikel 184. Betreden van plaatsen college van toetsing en toezicht

De afdeling toezicht of afdeling klachtbehandeling of een daarvoor door de voorzitter van een van die afdelingen aangewezen lid is bevoegd alle plaatsen te betreden, met uitzondering van een woning zonder toestemming van de bewoner, voor zover dat voor de vervulling van haar taak redelijkerwijs nodig is. De afdeling of het door haar aangewezen lid kan zich daarbij doen vergezellen van door de voorzitter aangewezen personen van het secretariaat, bedoeld in artikel 172.

Paragraaf 9.5. Uitoefening van toezicht door de afdeling toezicht

Artikel 185. Reikwijdte toezichtstaak

1. In het kader van haar toezichthoudende taak, bedoeld in artikel 162, onder a, is de afdeling toezicht bevoegd tot het verrichten van onderzoek naar de wijze waarop deze wet of de Wet veiligheidsonderzoeken wordt of is uitgevoerd.

2. De afdeling toezicht kan voorts een onderzoek als bedoeld in het eerste lid verrichten op een daartoe strekkend verzoek van elk van de beide kamers der Staten-Generaal.

3. Aan Onze betrokken Minister alsmede een of beide kamers der Staten-Generaal wordt van een voorgenomen onderzoek, zo nodig vertrouwelijk, mededeling gedaan.

Artikel 186. Toezichtsrapport

1. De afdeling toezicht stelt naar aanleiding van het door haar verrichte onderzoek een toezichtsrapport op. Het toezichtsrapport is openbaar, met uitzondering van gegevens als bedoeld in artikel 124, eerste lid.

2. Voordat de afdeling toezicht het toezichtsrapport vaststelt, stelt zij Onze betrokken Minister in de gelegenheid binnen een door de afdeling toezicht gestelde redelijke termijn op de in het toezichtsrapport opgenomen bevindingen te reageren. Indien Onze betrokken Minister niet binnen de gestelde termijn kan reageren, doet deze hiervan mededeling aan de afdeling toezicht en noemt daarbij een zo kort mogelijke termijn van uiterlijk twee weken waarbinnen de reactie wel verzonden zal worden. Indien na het verstrijken van deze termijnen geen reactie is ontvangen, deelt de afdeling toezicht Onze betrokken Minister schriftelijk mede dat deze in gebreke is.

3. Na ontvangst van de reactie van Onze betrokken Minister, of als twee weken zijn verstreken na de dag waarop de schriftelijke ingebrekestelling is verzonden, stelt de afdeling toezicht het toezichtsrapport vast. Zij kan naar aanleiding van haar bevindingen Onze betrokken Minister aanbevelingen doen over eventueel te treffen maatregelen.

4. Het toezichtsrapport wordt na vaststelling door de afdeling toezicht gezonden aan Onze betrokken Minister.

5. Onze betrokken Minister zendt het toezichtsrapport alsmede zijn reactie daarop binnen zes weken aan de beide kamers der Staten-Generaal. Indien na zes weken de verzending van het rapport niet heeft plaatsgevonden, kan de afdeling toezicht het rapport aan de beide kamers der Staten-Generaal zenden. Artikel 24, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 187. Andere schriftelijke bevindingen

1. Indien de afdeling toezicht voornemens is andere dan in een toezichtsrapport opgenomen schriftelijke bevindingen openbaar te maken, is artikel 186, eerste tot en met vierde lid, van

overeenkomstige toepassing. Schriftelijke bevindingen zijn iedere vorm van adviezen, onderzoeken en rapporten waarin bevindingen van de afdeling toezicht zijn vastgelegd.

2. Onze betrokken Minister zendt de schriftelijke bevindingen alsmede zijn reactie daarop binnen een redelijke termijn en uiterlijk binnen zes weken aan de beide kamers der Staten-Generaal.

Artikel 186, vijfde lid, tweede en derde zin zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 188. Oordelen toezicht

1. Als de afdeling toezicht in het kader van haar toezichthoudende taak tot het voorlopige oordeel komt dat de toepassing door Onze betrokken Minister of de diensten van:

- a. artikel 36;
- b. artikel 58, vierde lid;
- c. artikel 76, eerste lid, voor zover het betreft het binnendringen in een geautomatiseerd netwerk door tussenkomst van het geautomatiseerd werk van een derde;
- d. artikel 105;
- e. artikel 107;

niet rechtmatig is, kan zij daarvan gemotiveerd mededeling doen aan Onze betrokken Minister. Daarbij deelt zij ook mee of zij aan dit voorlopige oordeel gevolgen verbindt.

2. De aan een oordeel als bedoeld in het eerste lid te verbinden gevolgen kunnen alleen bestaan uit:

- a. de beëindiging van de desbetreffende bevoegdheid;
- b. de verwijdering en vernietiging van de bij de uitvoering van de desbetreffende bevoegdheid verwerkte gegevens;
- c. in het geval van niet rechtmatige toepassing van artikel 36, derde lid, de plicht om zich ervan te vergewissen dat de gegevens die de mededeling bevat niet onjuist zijn of niet ten onrechte zijn verstrekt.

3. De afdeling toezicht stelt Onze betrokken Minister in de gelegenheid om op het voorlopige oordeel en de daaraan door de afdeling toezicht verbonden gevolgen te reageren binnen drie dagen na ontvangst van het voorlopige oordeel.

4. Na ontvangst van de reactie van Onze betrokken Minister, of bij het uitblijven daarvan binnen de termijn, bedoeld in het derde lid, stelt de afdeling toezicht het oordeel en de daaraan te verbinden gevolgen vast. Dit oordeel is bindend. Het vastgestelde oordeel met de daaraan verbonden gevolgen wordt schriftelijk en gemotiveerd aan Onze betrokken Minister bekendgemaakt.

5. De afdeling toezicht weegt de rechtstreeks bij het oordeel betrokken belangen af, en oefent de in het vierde lid bedoelde bevoegdheid alleen uit voor zover dat gelet op de ernst en duur van de geconstateerde onrechtmatigheid noodzakelijk is, de voor een of meer belanghebbenden nadelige gevolgen van een oordeel niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het oordeel te dienen doelen en niet met de uitoefening van een minder ingrijpende bevoegdheid kan worden volstaan.

6. Onze betrokken Minister geeft binnen drie dagen na ontvangst van het vastgestelde oordeel daaraan uitvoering, tenzij artikel 213 wordt toegepast.

7. Onze betrokken Minister doet van een oordeel van de afdeling toezicht alsmede van diens reactie daarop terstond mededeling aan de beide kamers der Staten-Generaal. Artikel 24 is van overeenkomstige toepassing.

Paragraaf 9.6. De behandeling van klachten door de afdeling klachtbehandeling

Artikel 189. Indiening klacht bij afdeling klachtbehandeling

1. Een ieder heeft het recht bij de afdeling klachtbehandeling een klacht in te dienen over het optreden of het vermeende optreden van Onze betrokken Ministers, de hoofden van de diensten, de coördinator, en de voor of ten behoeve van de diensten en de coördinator werkzame personen jegens een natuurlijke of rechtspersoon voor de uitvoering van deze wet of de Wet veiligheidsonderzoeken. Titel 9.2 van de Algemene wet bestuursrecht is niet van toepassing.

2. De afdeling klachtbehandeling is verplicht een klacht als bedoeld in het eerste lid in behandeling te nemen, tenzij artikel 195, 196 of 197 van toepassing is.

3. Voordat de klager een klacht indient bij de afdeling klachtbehandeling, stelt de klager Onze betrokken Minister die het aangaat in kennis van de klacht en stelt hij deze in de gelegenheid diens zienswijze daarop te geven, tenzij dit redelijkerwijs niet van hem kan worden gevergd.
4. In afwijking van het bepaalde in artikel 9:12, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht, wordt bij de kennisgeving vermeld dat de klager een klacht bij de afdeling klachtbehandeling kan indienen en binnen welke termijn.

Artikel 190. Inhoud klaagschrift

1. Het klaagschrift wordt ondertekend en bevat ten minste:
 - a. de naam en het adres van de verzoeker;
 - b. de dagtekening;
 - c. een omschrijving van het optreden of vermeende optreden waartegen het verzoek is gericht, een aanduiding van degene die aldus heeft opgetreden en een aanduiding van degene jegens wie het optreden heeft plaatsgevonden, als deze niet de verzoeker is;
 - d. de gronden van de klacht;
 - e. de wijze waarop een klacht bij Onze betrokken Minister is ingediend, en zo mogelijk de bevindingen van het onderzoek naar de klacht door Onze betrokken Minister, zijn oordeel daarover alsmede de eventuele conclusies die Onze betrokken Minister hieraan verbonden heeft.
2. Als het klaagschrift in een vreemde taal is gesteld en een vertaling voor een behandeling van het verzoek noodzakelijk is, draagt de klager zorg voor een vertaling.
3. Als niet is voldaan aan de in dit artikel gestelde vereisten, stelt de afdeling klachtbehandeling de klager in de gelegenheid het verzuim binnen een door haar daarvoor gestelde termijn te herstellen.

Artikel 191. Verschoningsregeling klachtbehandeling

Aan de behandeling van de klacht wordt niet meegewerkt door een persoon die betrokken is geweest bij het optreden waarop de klacht betrekking heeft.

Artikel 192. Hoor en wederhoor

1. De afdeling klachtbehandeling stelt Onze betrokken Minister, degene op wiens optreden het verzoek betrekking heeft, en de klager in de gelegenheid hun standpunt toe te lichten.
2. De afdeling klachtbehandeling beslist of de toelichting schriftelijk of mondeling en al dan niet in elkaars tegenwoordigheid wordt gegeven.

Artikel 193. Behandeling van een klacht

Op het verkeer met de afdeling klachtbehandeling is hoofdstuk 2 van de Algemene wet bestuursrecht van overeenkomstige toepassing, met uitzondering van artikel 2:3, eerste lid, van die wet.

Artikel 194. Doorverwijzingsregeling

1. Als naar het oordeel van de afdeling klachtbehandeling ten aanzien van het in de klacht bedoelde optreden voor de verzoeker de mogelijkheid van bezwaar, beroep of beklag openstaat, wijst de afdeling klachtbehandeling de klager zo spoedig mogelijk op deze mogelijkheid en draagt zij het klaagschrift, nadat daarop de datum van ontvangst is aangetekend, aan de bevoegde instantie over, tenzij de klager kenbaar heeft gemaakt dat het klaagschrift aan hem moet worden teruggezonden.
2. Artikel 6:15, derde lid, van de Algemene wet bestuursrecht is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 195. Onbevoegdheid instellen of voortzetten behandeling klacht

De afdeling klachtbehandeling is niet bevoegd een onderzoek in te stellen of voort te zetten als de klacht betrekking heeft op:

- a. een aangelegenheid die behoort tot het algemeen regeringsbeleid, waaronder begrepen het algemeen beleid voor de handhaving van de rechtsorde, of tot het algemeen beleid van het betrokken bestuursorgaan;
- b. een algemeen verbindend voorschrift;

- c. een optreden waartegen beklag kan worden gedaan of beroep kan worden ingesteld, tenzij die gedraging bestaat uit het niet tijdig nemen van een besluit, of waartegen een beklag- of beroepsprocedure aanhangig is;
- d. een optreden waarover door een bestuursrechter uitspraak is gedaan;
- e. een optreden waarover een procedure bij een andere rechterlijke instantie dan een bestuursrechter aanhangig is, of beroep openstaat tegen een uitspraak die in die procedure is gedaan;
- f. een optreden waarop de rechterlijke macht toeziet.

Artikel 196. Geen verplichting tot onderzoek

De afdeling klachtbehandeling is niet verplicht een onderzoek in te stellen of voort te zetten als:

- a. het klaagschrift niet voldoet aan de vereisten, bedoeld in artikel 190;
- b. de klacht kennelijk ongegrond is;
- c. het belang van de klager bij een onderzoek door de afdeling klachtbehandeling of het gewicht van het optreden kennelijk onvoldoende is;
- d. de klager een ander is dan degene jegens wie het optreden heeft plaatsgevonden;
- e. de klacht betrekking heeft op een optreden waartegen bezwaar kan worden gemaakt, tenzij het optreden bestaat uit het niet tijdig nemen van een besluit, of waartegen een bezwaarprocedure aanhangig is;
- f. de klacht betrekking heeft op een optreden waartegen door de klager bezwaar had kunnen worden gemaakt, beroep had kunnen worden ingesteld of beklag had kunnen worden gedaan;
- g. de klacht betrekking heeft op een optreden waarover door een andere rechterlijke instantie dan een bestuursrechter uitspraak is gedaan;
- h. niet is voldaan aan het vereiste van artikel 189, tweede lid;
- i. een klacht die hetzelfde optreden betreft al bij de afdeling klachtbehandeling in behandeling is of door haar is afgedaan, tenzij een nieuw feit of een nieuwe omstandigheid bekend is geworden en dit tot een ander oordeel over het bedoelde optreden zou hebben kunnen leiden;
- j. ten aanzien van optreden dat nauw samenhangt met het onderwerp van het klaagschrift een procedure aanhangig is bij een rechterlijke instantie, of ingevolge bezwaar, administratief beroep of beklag bij een andere instantie;
- k. de klacht betrekking heeft op een optreden dat nauw samenhangt met een onderwerp, dat door het instellen van een procedure aan het oordeel van een andere rechterlijke instantie dan een bestuursrechter onderworpen is;
- l. na tussenkomst van de afdeling klachtbehandeling naar haar oordeel alsnog naar behoren aan de grieven van de klager tegemoet is gekomen.

Artikel 197. Geen verplichting tot onderzoek na tijdsverloop

1. Voorts is de afdeling klachtbehandeling niet verplicht een onderzoek in te stellen of voort te zetten, als de klacht wordt ingediend later dan een jaar:

- a. na de kennisgeving door Onze betrokken Minister van de bevindingen van het onderzoek, of
- b. nadat de klachtbehandeling door Onze betrokken Minister op andere wijze is geëindigd, of ingevolge een wettelijk voorschrift beëindigd had moeten zijn.

2. In afwijking van het eerste lid eindigt de termijn een jaar nadat het optreden heeft plaatsgevonden, als redelijkerwijs niet van de klager kan worden gevergd dat hij eerst een klacht bij Onze betrokken Minister indient. Is het optreden binnen een jaar nadat het plaatsvond, aan het oordeel van een andere rechterlijke instantie dan een bestuursrechter onderworpen, of is daartegen bezwaar gemaakt, administratief beroep ingesteld of beklag gedaan, dan eindigt de termijn een jaar na de datum waarop:

- a. in die procedure een uitspraak is gedaan waartegen geen beroep meer openstaat, of
- b. de procedure op een andere wijze is geëindigd.

Artikel 198. Mededeling aan klager of bestuursorgaan indien geen onderzoek

1. Als de afdeling klachtbehandeling op grond van artikel 195, 196 of 197 geen onderzoek instelt of dit niet voortzet, deelt zij dit onder vermelding van de redenen zo spoedig mogelijk schriftelijk aan de klager mede.

2. In het geval dat de afdeling klachtbehandeling een onderzoek niet voortzet, doet zij de in het eerste lid bedoelde mededeling ook aan Onze betrokken Minister en, in voorkomend geval, aan degene op wiens optreden het onderzoek betrekking heeft.

Artikel 199. Beoordeling klacht

1. De afdeling klachtbehandeling beoordeelt of in de door haar onderzochte aangelegenheid behoorlijk is gehandeld.
2. Als over het optreden waarop het onderzoek van de afdeling klachtbehandeling betrekking heeft door een rechterlijke instantie uitspraak is gedaan, neemt de afdeling de rechtsgronden in acht waarop die uitspraak steunt of mee steunt.
3. De afdeling klachtbehandeling deelt haar oordeel over de klacht schriftelijk en, voor zover de veiligheid of andere gewichtige belangen van de staat zich daartegen niet verzetten, gemotiveerd aan de klager mede.
4. De afdeling klachtbehandeling deelt haar oordeel over de klacht schriftelijk mee aan Onze betrokken Minister. De afdeling klachtbehandeling kan, wanneer zij tot het oordeel is gekomen dat in de door haar onderzochte aangelegenheid sprake is van een onrechtmatige of niet behoorlijke gedraging aanbevelingen doen over te treffen maatregelen, voor zover dat in verband staat met het desbetreffende optreden. Een aanbeveling kan in ieder geval inhouden dat:
 - a. een lopend onderzoek wordt beëindigd;
 - b. de uitoefening van een bevoegdheid wordt beëindigd;
 - c. door de diensten verwerkte gegevens worden verwijderd en vernietigd.
5. Als aan de klacht een onrechtmatige of niet behoorlijke gedraging ten grondslag ligt op basis van deze wet, kan de afdeling klachtbehandeling bepalen dat de in het vierde lid, onder a, b of c, genoemde maatregelen worden getroffen. Dit onderdeel van het oordeel van de afdeling klachtbehandeling is bindend.
6. Onze betrokken Minister stelt de afdeling klachtbehandeling en de klager binnen vier weken na ontvangst van het oordeel schriftelijk op de hoogte van de wijze waarop deze aan het oordeel van de afdeling klachtbehandeling uitvoering zal geven en binnen welke termijn.

Paragraaf 9.7. De behandeling van meldingen over vermoedens van misstanden

Artikel 200. Definitiebepaling bij meldingen vermoedens van misstanden

In deze paragraaf wordt verstaan onder:

- a. *melder*: een ieder die betrokken is of is geweest bij de uitvoering van deze wet of de Wet veiligheidsonderzoeken;
- b. *vermoeden van een misstand*: het vermoeden dat binnen een dienst of bij de coördinator, waarbij de melder werkt of heeft gewerkt of waarmee hij in het kader van de uitvoering van deze wet of de Wet veiligheidsonderzoeken in aanraking is gekomen, sprake is van een misstand voor zover het vermoeden gebaseerd is op redelijke gronden, die voortvloeien uit de kennis die de melder bij de desbetreffende dienst heeft opgedaan of voortvloeien uit de kennis die de melder heeft gekregen in verband met diens betrokkenheid bij de uitvoering van deze wet of de Wet veiligheidsonderzoeken en het maatschappelijk belang in het geding is bij de schending van een wettelijk voorschrift, een gevaar voor de veiligheid van personen, of een gevaar voor het goed functioneren van de openbare dienst als gevolg van een onbehoorlijke wijze van handelen of nalaten.

Artikel 201. Bevoegdheid melden vermoeden van misstand

1. Een melder kan bij de afdeling klachtbehandeling het vermoeden van een misstand melden, nadat hij dit vermoeden heeft gemeld bij de dienst waarbinnen sprake is van vermoedelijke misstand aan een leidinggevende, een vertrouwenspersoon of een andere in een interne klachtenregeling aangewezen persoon en deze melding niet binnen een redelijke termijn of niet naar behoren is behandeld.
2. De melder kan het vermoeden van een misstand rechtstreeks melden bij de afdeling klachtbehandeling als van hem in redelijkheid niet gevraagd kan worden dat hij het vermoeden bij de in het eerste lid bedoelde dienst meldt.

3. De melding bevat ten minste:
 - a. naam en adres van de melder;
 - b. de organisatie waar de betrokkene werkzaam is of is geweest;
 - c. de organisatie waarop de melding betrekking heeft;
 - d. een omschrijving van de misstand die wordt gemeld;
 - e. de reden van de melding aan de afdeling klachtbehandeling.
4. De melder verschaft voorts de gegevens die voor de behandeling van de melding nodig zijn waarover de melder redelijkerwijs de beschikking kan krijgen.
5. Het eerste tot en met vierde lid is van overeenkomstige toepassing als het een vermoeden van een misstand bij de coördinator betreft.

Artikel 202. Behandeling melding

1. De afdeling klachtbehandeling neemt de melding in behandeling, als zij van oordeel is dat er sprake is van een melding van het vermoeden van een misstand. Voor de beoordeling van een melding en de verdere behandeling zijn de artikelen 191 en 193 van overeenkomstige toepassing.
2. Als de afdeling klachtbehandeling de melding in behandeling neemt, deelt zij de inhoud van de melding aan Onze betrokken Minister mede, waarbij zij erop toeziet dat deze niet herleidbaar is tot de identiteit van de melder. De identiteit van de melder kan alleen aan Onze betrokken Minister worden medegedeeld, als de melder daarmee instemt.

Artikel 203. Niet verplicht instellen of voortzetten onderzoek

1. De afdeling klachtbehandeling is niet verplicht een onderzoek naar de melding in te stellen of voort te zetten, als:
 - a. de melding niet voldoet aan het bepaalde in artikel 201, derde lid;
 - b. de melding kennelijk ongegrond is;
 - c. het maatschappelijk belang bij een onderzoek door de afdeling klachtbehandeling, of de ernst van de misstand, kennelijk onvoldoende is;
 - d. een melding, dezelfde misstand betreffende, bij de afdeling klachtbehandeling in behandeling is of, tenzij een nieuw feit of een nieuwe omstandigheid bekend is geworden en zulks tot een ander oordeel over de bedoelde misstand zou hebben kunnen leiden, door de afdeling klachtbehandeling is afgedaan;
 - e. bij onherroepelijke rechterlijke uitspraak al over de misstand is geoordeeld, of
 - f. de melder naar het oordeel van de afdeling klachtbehandeling onvoldoende meewerkt aan een zorgvuldig verloop van het onderzoek en het bewaren van de vertrouwelijkheid van uitkomsten van het onderzoek.
2. De afdeling klachtbehandeling neemt een melding niet in onderzoek als de melding betrekking heeft op een gedraging waarover een procedure bij de strafrechter aanhangig is, of beroep openstaat tegen een uitspraak die in die procedure is gedaan.

Artikel 204. Mededeling aan melder en Minister bij geen onderzoek naar melding

Als de afdeling klachtbehandeling geen onderzoek instelt of dit niet voortzet, deelt zij dit onder vermelding van de redenen zo spoedig mogelijk schriftelijk aan de melder en, voor zover Onze betrokken Minister op grond van artikel 202, tweede lid, van de melding op de hoogte is gesteld, Onze betrokken Minister mede.

Artikel 205. Hoor en wederhoor bij onderzoek melding

Op het onderzoek van een melding is artikel 192 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 206. Onderzoek melding en rapport

1. De afdeling klachtbehandeling onderzoekt of het aannemelijk is dat sprake is van een misstand.
2. De afdeling klachtbehandeling stelt naar aanleiding van het door haar verrichte onderzoek een rapport op.
3. De afdeling klachtbehandeling stelt, voordat zij het rapport vaststelt, Onze betrokken Minister en de melder in de gelegenheid binnen een door de afdeling klachtbehandeling gestelde redelijke termijn op de in het rapport opgenomen bevindingen alsmede het oordeel van de afdeling

klachtbehandeling te reageren. Het rapport wordt daartoe voor de melder bij de afdeling klachtbehandeling voor de inzage gelegd.

4. Na ontvangst van de reactie van Onze betrokken Minister en de melder stelt de afdeling klachtbehandeling het rapport vast.

5. De afdeling klachtbehandeling deelt haar oordeel over de melding schriftelijk en, voor zover de veiligheid of andere gewichtige belangen van de staat zich niet daartegen verzetten, gemotiveerd aan de melder mede.

6. De afdeling klachtbehandeling deelt haar oordeel over de melding schriftelijk mee aan Onze betrokken Minister. De afdeling klachtbehandeling kan naar aanleiding van het door haar verrichte onderzoek aan Onze betrokken Minister aanbevelingen doen.

7. Onze betrokken Minister stelt de afdeling klachtbehandeling binnen twee weken na ontvangst van het oordeel schriftelijk op de hoogte van de wijze waarop deze aan het oordeel van de afdeling klachtbehandeling gevolg zal geven en binnen welke termijn.

8. Onze betrokken Minister zendt het oordeel van de afdeling klachtbehandeling alsmede diens reactie als bedoeld in het zevende lid zo spoedig mogelijk aan een of beide kamers der Staten-Generaal. Vermelding van in ieder geval de gegevens, bedoeld in artikel 24, eerste lid, blijft daarbij achterwege. De gegevens, bedoeld in de tweede zin, kunnen voor de vertrouwelijke kennisneming aan een of beide kamers der Staten-Generaal worden medegedeeld.

9. Een oordeel of aanbeveling behelst geen vaststelling van civielrechtelijke aansprakelijkheid in verband met een misstand, noch een vermoeden van schuld aan enig strafbaar feit.

Hoofdstuk 10. Rechtsbescherming

Paragraaf 10.1. Beroepsprocedure toetsing en toezicht

Artikel 207. Beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak

1. Onze betrokken Minister kan met het indienen van een beroepschrift beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State tegen:

- a. een oordeel van de afdeling toetsing als bedoeld in de artikelen 52, 53, 54 en 57;
- b. een oordeel, de daaraan door de afdeling toezicht verbonden gevolgen of zowel het oordeel als de daaraan door de afdeling toezicht verbonden gevolgen als bedoeld in artikel 188, vierde lid;
- c. een oordeel van de afdeling klachtbehandeling op grond van artikel 191, vijfde lid.

2. De termijn voor het indienen van een beroepschrift bedraagt twee weken en vangt aan met ingang van de dag na die waarop de afdeling toetsing of de afdeling toezicht het oordeel schriftelijk aan Onze betrokken Minister heeft medegedeeld.

3. Het instellen van beroep heeft geen schorsende werking, met uitzondering van:

- a. de onderdelen van een oordeel van de afdeling toetsing die betrekking hebben op maatregelen op grond van artikel 54, derde en vierde lid;
- b. het in artikel 57, vijfde lid, laatste zin, bedoelde verval van rechtswege.

Artikel 208. Beroepschrift en verweerschrift

1. Bij de indiening van het beroepschrift worden de op de zaak betrekking hebbende stukken voor de vertrouwelijke kennisneming aan de Afdeling bestuursrechtspraak ter beschikking gesteld. Onze betrokken Minister zendt een afschrift van het beroepschrift en de daarbij meegezonden stukken zo snel mogelijk aan de afdeling toetsing, de afdeling toezicht respectievelijk de afdeling klachtbehandeling.

2. De Afdeling bestuursrechtspraak stelt de afdeling toetsing, afdeling toezicht respectievelijk de afdeling klachtbehandeling in de gelegenheid een verweerschrift in te dienen, tenzij sprake is van een geval als bedoeld in artikel 211. De termijn voor het indienen van een verweerschrift bedraagt twee weken en vangt aan met ingang van de dag na die waarop het beroepschrift is ingediend.

3. Bij indiening van het verweerschrift kunnen op de zaak betrekking hebbende stukken die niet al op grond van het eerste lid zijn verstrekt, voor de vertrouwelijke kennisneming aan de Afdeling bestuursrechtspraak ter beschikking worden gesteld. De afdeling toetsing, de afdeling toezicht respectievelijk de afdeling klachtbehandeling zendt Onze betrokken Minister zo snel mogelijk een afschrift van het verweerschrift en de bijgevoegde stukken.

4. Op een daartoe strekkend verzoek van de Afdeling bestuursrechtspraak wordt, binnen een daarbij te stellen termijn, door Onze betrokken Minister of de afdeling toetsing, de afdeling toezicht respectievelijk de afdeling klachtbehandeling alle door de Afdeling bestuursrechtspraak relevante geachte inlichtingen, mondeling of schriftelijk, voor de vertrouwelijke kennisneming verstrekt. Een zakelijke weergave van de mondelinge inlichtingen of een afschrift van de schriftelijke inlichtingen wordt door Onze betrokken Minister, de afdeling toetsing, afdeling toezicht respectievelijk de afdeling klachtbehandeling verstrekt aan andere partij.

Artikel 209. Zitting

1. Na indiening van het verweerschrift, of na het verstrijken van de termijn daarvoor, worden Onze betrokken Minister en de afdeling toetsing, afdeling toezicht of afdeling klachtbehandeling zo spoedig mogelijk uitgenodigd om op een in de uitnodiging te vermelden plaats en tijdstip op een zitting te verschijnen. De uitnodiging wordt uiterlijk 24 uur voor de zitting verstuurd.
2. De behandeling van de zaak heeft plaats met gesloten deuren.

Artikel 210. Deskundigen

1. De Afdeling bestuursrechtspraak kan deskundigen benoemen. De deskundige die zijn benoeming heeft aanvaard en door de Afdeling bestuursrechtspraak wordt opgeroepen, is verplicht aan de oproeping gevolg te geven en zijn opdracht onpartijdig en naar beste weten te vervullen. In de oproeping worden de opdracht die moet worden vervuld, de plaats en het tijdstip waarop de opdracht moet worden vervuld en de gevolgen die zijn verbonden aan het niet verschijnen vermeld. Naam en woonplaats van de opgeroepen deskundige en de feiten waarop het horen betrekking zal hebben respectievelijk de opdracht die moet worden vervuld, worden bij de uitnodiging, bedoeld in artikel 201, eerste lid, aan partijen zoveel mogelijk medegedeeld.
2. De voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak kan een persoon, niet zijnde rechterlijk ambtenaar, als deskundig lid toevoegen aan de meervoudige kamer die het beroep behandelt.

Artikel 211. Procedurele voorzieningen

1. Als de Afdeling bestuursrechtspraak kennelijk onbevoegd is of het beroep kennelijk niet-ontvankelijk, kennelijk ongegrond of kennelijk gegrond is, kan de Afdeling bestuursrechtspraak uitspraak doen zonder toepassing van artikel 209, eerste lid.
2. De Afdeling bestuursrechtspraak kan een tussenuitspraak doen en kan daarbij zo nodig een voorlopige voorziening treffen. In dat geval bepaalt zij wanneer de voorlopige voorziening vervalt.

Artikel 212. Uitspraakbevoegdheden

1. De Afdeling bestuursrechtspraak doet zo spoedig mogelijk uitspraak.
2. De uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak is gemotiveerd en strekt tot gehele of gedeeltelijke:
 - a. onbevoegdverklaring van de Afdeling bestuursrechtspraak;
 - b. niet-ontvankelijkverklaring van het beroep;
 - c. ongegrondverklaring van het beroep;
 - d. gegrondverklaring van het beroep.
3. Als de Afdeling bestuursrechtspraak het beroep gegrond verklaart, vernietigt zij het bestreden oordeel geheel of gedeeltelijk. De vernietiging van een oordeel of een gedeelte van een oordeel brengt vernietiging van de rechtsgevolgen van dat besluit of van het vernietigde gedeelte daarvan mee.
4. De Afdeling bestuursrechtspraak kan:
 - a. bepalen dat de rechtsgevolgen van het vernietigde oordeel of het vernietigde gedeelte daarvan geheel of gedeeltelijk in stand blijven;
 - b. bepalen dat haar uitspraak in de plaats treedt van het vernietigde oordeel of het vernietigde gedeelte daarvan; of
 - c. een voorlopige voorziening treffen.
5. In afwijking van artikel 52, tweede lid, kan de Afdeling bestuursrechtspraak bij toepassing van het vierde lid, onder b, bepalen dat de uitoefening van de bevoegdheid rechtmatig is en Onze

betrokken Minister de toestemming kan verlenen. Als het besluit namens Onze betrokken Minister is genomen herleeft deze alsdan van rechtswege met terugwerkende kracht.

6. De Afdeling bestuursrechtspraak kan, als toepassing van het vierde lid niet mogelijk is, de afdeling toetsing, afdeling toezicht respectievelijk afdeling klachtbehandeling opdragen zo snel mogelijk, en in ieder geval uiterlijk binnen één week, een nieuw oordeel uit te brengen of een andere handeling te verrichten met inachtneming van haar aanwijzingen. Daarbij kan zij bepalen dat wettelijke voorschriften over de voorbereiding van het nieuwe oordeel of de andere handeling geheel of gedeeltelijk buiten toepassing blijven.

Artikel 213. Voorlopige voorziening

1. De voorzitter van de kamer die over het beroepsschrift oordeelt, kan op verzoek van Onze betrokken Minister, ingediend voorafgaand aan of tegelijkertijd met het instellen van beroep als bedoeld in artikel 199, eerste lid, onder b, een voorlopige voorziening treffen wanneer sprake is van onverwijlde spoed, gelet op de betrokken belangen, dat vereist.

2. De termijn voor het verzoek om een voorlopige voorziening bedraagt drie dagen en vangt aan met ingang van de dag na die waarop de afdeling toezicht het vastgestelde oordeel schriftelijk aan Onze betrokken Minister heeft medegedeeld.

3. Als een verzoek om een voorlopige voorziening als bedoeld in het eerste lid wordt gedaan, wordt de werking van het oordeel als bedoeld in artikel 188, vierde lid, opgeschort vanaf het moment dat de afdeling toezicht het oordeel en de daaraan te verbinden gevolgen vaststelt totdat de voorzitter, bedoeld in het eerste lid, op dat verzoek uitspraak doet.

4. Artikelen 208, 209, 210, eerste lid, 211, 212, tweede tot en met zesde lid, en 214, eerste lid, zijn van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de termijn voor indiening van een verzoekschrift drie dagen is.

5. De voorzitter, bedoeld in het eerste lid, doet zo spoedig mogelijk uitspraak en bepaalt daarbij het tijdstip waarop de voorlopige voorziening vervalt. De voorlopige voorziening vervalt in ieder geval zodra het beroep is ingetrokken.

6. Als het verzoek om een voorlopige voorziening wordt gedaan als beroep is ingesteld ingevolge artikel 207, eerste lid, onder b, en de voorzitter, bedoeld in het eerste lid, van oordeel is dat na de zitting, bedoeld in het vierde lid in samenhang gelezen met artikel 209, eerste lid, nader onderzoek redelijkerwijs niet kan bijdragen aan de beoordeling van de zaak, kan hij onmiddellijk uitspraak doen in de hoofdzaak.

7. Het zesde lid kan alleen worden toegepast als Onze betrokken Minister en de afdeling toetsing, afdeling toezicht, respectievelijk afdeling klachtbehandeling daarvoor toestemming hebben gegeven.

Artikel 214. Afschrift en openbaarmaking

1. De Afdeling bestuursrechtspraak zendt de uitspraak in afschrift aan Onze betrokken Ministers, de afdeling toezicht, de afdeling toetsing respectievelijk de afdeling klachtbehandeling.

2. De Afdeling bestuursrechtspraak maakt de uitspraak openbaar. In de openbaar gemaakte uitspraak blijven gegevens als bedoeld in artikel 24, eerste lid, achterwege.

Artikel 215. Geheimhouding beroep

Een ieder die betrokken is bij de behandeling van het beroep is verplicht tot geheimhouding.

Artikel 216. Procesreglement

De Afdeling bestuursrechtspraak stelt een procesreglement vast voor de behandeling van beroep en verzoeken om een voorlopige voorziening als bedoeld in paragraaf 10.1 en 10.2.

Paragraaf 10.2. Toestemmingverlening inzet bevoegdheden jegens bijzondere categorieën personen in tweede instantie

Artikel 217. Toestemmingverlening in tweede instantie

1. Onze betrokken Minister kan na een afwijzende beslissing als bedoeld in artikel 43, eerste lid, laatste zin, van de rechtbank Den Haag met het indienen van een verzoekschrift de Afdeling

bestuursrechtspraak van de Raad van State verzoeken in tweede instantie te beslissen op een verzoek als bedoeld in artikel 43, eerste lid, eerste zin.

2. De termijn voor het indienen van een verzoekschrift bedraagt twee weken en vangt aan met ingang van de dag na die waarop de rechtbank de afwijzing schriftelijk aan Onze betrokken Minister heeft medegedeeld.

Artikel 218. Verzoekschrift toestemmingverlening in tweede instantie

1. Bij de indiening van het verzoekschrift worden de op de zaak betrekking hebbende stukken voor de vertrouwelijke kennisneming aan de Afdeling bestuursrechtspraak ter beschikking gesteld.

2. Op een daartoe strekkend verzoek van de Afdeling bestuursrechtspraak wordt, binnen een daarbij te stellen termijn, door Onze betrokken Minister relevante geachte inlichtingen, mondeling of schriftelijk, voor de vertrouwelijke kennisneming verstrekt.

Artikel 219. Beslissing toestemmingverlening in tweede instantie

1. De Afdeling bestuursrechtspraak beslist zo spoedig mogelijk op het verzoekschrift.

2. De beslissing van de Afdeling bestuursrechtspraak is gemotiveerd en strekt tot gehele of gedeeltelijke:

- a. onbevoegdverklaring van de Afdeling bestuursrechtspraak;
- b. niet-ontvankelijkverklaring van het verzoek;
- c. ongegrondverklaring van het verzoek;
- d. gegrondverklaring van het verzoek.

3. Als de Afdeling bestuursrechtspraak het verzoek geheel of gedeeltelijk gegrond verklaart, kan de Afdeling de toestemming verlenen. In dat geval vernietigt zij de bestreden beslissing geheel en bepaalt zij dat haar beslissing in de plaats treedt van de vernietigde beslissing.

Artikel 220. Afschrift en openbaarmaking beroep rechtbankprocedure

1. De toepassing van de artikelen 217, 218 en 219 vindt plaats achter gesloten deuren. Een ieder die betrokken is bij de behandeling van het verzoek is verplicht tot geheimhouding.

2. De Afdeling bestuursrechtspraak zendt de beslissing in afschrift aan Onze betrokken Ministers.

3. De Afdeling bestuursrechtspraak maakt de beslissing niet openbaar.

Paragraaf 10.3. Geheimhouding tijdens juridische procedures

Artikel 221. Geheimhouding in bestuursrechtelijke procedures

1. Als in een bestuursrechtelijke procedure over de toepassing van deze wet of de Wet veiligheidsonderzoeken Onze betrokken Minister of het college van toetsing en toezicht door de bestuursrechter op grond van artikel 8:27, 8:28 of 8:45 van de Algemene wet bestuursrecht of paragraaf 10.1 of 10.2 van deze wet wordt verplicht tot het verstrekken van inlichtingen of het overleggen van stukken en de desbetreffende inlichtingen worden verstrekt respectievelijk de stukken worden overgelegd waarbij door Onze betrokken Minister of het college van toetsing en toezicht is aangegeven dat vanwege het bestaan van gewichtige redenen als bedoeld in artikel 8:29, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht alleen de bestuursrechter kennis zal mogen nemen van de desbetreffende inlichtingen respectievelijk de stukken, en de bestuursrechter op grond van artikel 8:29, derde lid, van de Algemene wet bestuursrecht tot het oordeel komt dat ten onrechte een beroep op gewichtige redenen wordt gedaan, worden de stukken aan Onze betrokken Minister of het college van toetsing en toezicht teruggezonden. De bestuursrechter stelt daaraan voorafgaand Onze betrokken Minister of het college van toetsing en toezicht in de gelegenheid de desbetreffende inlichtingen respectievelijk stukken alsnog zonder het voorbehoud dat alleen de bestuursrechter er kennis van kan nemen te verstrekken.

2. Als in een bestuursrechtelijke procedure over de toepassing van deze wet of de Wet veiligheidsonderzoeken Onze betrokken Minister of het college van toetsing en toezicht door het Gerecht of het Hof ingevolge artikel 23, 28 en 29 van de Wet administratieve rechtspraak BES wordt verplicht tot het verstrekken van inlichtingen of het overleggen van stukken en de desbetreffende inlichtingen worden verstrekt respectievelijk de stukken worden overgelegd waarbij door Onze betrokken Minister of het college van toetsing en toezicht is aangegeven dat vanwege

het bestaan van gewichtige redenen als bedoeld in artikel 24, eerste lid, van de Wet administratieve rechtspraak BES alleen het Gerecht of het Hof kennis zal mogen nemen van de desbetreffende inlichtingen respectievelijk de stukken, en het Gerecht of het Hof op grond van artikel 24, derde lid, van de Wet administratieve rechtspraak BES tot het oordeel komt dat ten onrechte een beroep op gewichtige redenen wordt gedaan, worden de stukken aan Onze betrokken Minister of het college van toetsing en toezicht teruggezonden. Het Gerecht of het Hof stelt daaraan voorafgaand Onze betrokken Minister of het college van toetsing en toezicht in de gelegenheid de desbetreffende inlichtingen respectievelijk stukken alsnog zonder het voorbehoud dat alleen het Gerecht of het Hof er kennis van kan nemen te verstrekken.

3. Het eerste en tweede lid is van overeenkomstige toepassing wanneer Onze betrokken Minister, niet zijnde partij in de bestuursrechtelijke procedure, wordt verplicht tot het geven van inlichtingen of het overleggen van stukken in verband met door de dienst gedane mededelingen als bedoeld in artikel 115, eerste lid, onder a en b.

4. Als door Onze betrokken Minister of het college van toetsing en toezicht aan de bestuursrechter respectievelijk het Gerecht of het Hof stukken moeten worden overgelegd, kan worden volstaan met het ter inzage geven van de desbetreffende stukken. Van de desbetreffende stukken mag op generlei wijze een afschrift worden vervaardigd.

Artikel 222. Geheimhouding in civielrechtelijke procedures

1. Als de staat in een civielrechtelijke procedure door de rechter op grond van artikel 22 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering wordt bevolen bepaalde stellingen toe te lichten of bepaalde op de zaak betrekking hebbende bescheiden over te leggen en deze dit met een beroep op geheimhouding wegens gewichtige redenen weigert worden de desbetreffende inlichtingen of bescheiden voor de vertrouwelijke kennisneming aan de rechter verstrekt respectievelijk overgelegd door deze ter inzage te geven zonder dat hiervan een afschrift wordt vervaardigd, om de rechter in de gelegenheid te stellen te beoordelen of de weigering van de staat gerechtvaardigd is.

2. Als de rechter van oordeel is dat de weigering, bedoeld in het eerste lid, gerechtvaardigd is, kan de staat de rechter toch toestaan de inlichtingen of de bescheiden die hem voor de vertrouwelijke kennisneming zijn verstrekt respectievelijk aan hem zijn overgelegd of voor de inzage gegeven, te betrekken bij de beoordeling van de zaak, zonder dat een ander dan de rechter hiervan kennis zal mogen nemen. De rechter doet in dat geval alleen ook op grond van die inlichtingen of bescheiden uitspraak als de wederpartij daarvoor toestemming heeft verleend. De rechter kan uit het niet verlenen van die toestemming de gevolgtrekking maken die hij geraden acht.

3. De rechter verzoekt zich te mogen verschonen in overeenstemming met artikel 40 van het van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering als:

a. de rechter van oordeel is dat de weigering, bedoeld in het eerste lid, gerechtvaardigd is, en hij van ten minste één van beide partijen geen toestemming heeft gekregen de inlichtingen of de bescheiden die hem voor de vertrouwelijke kennisneming zijn verstrekt respectievelijk aan hem zijn overgelegd of ter inzage gegeven, te betrekken bij de beoordeling van de zaak;

b. de rechter van oordeel is dat de weigering, bedoeld in het eerste lid, niet gerechtvaardigd is, maar de staat toch in die weigering volhardt.

Artikel 41 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering is van toepassing.

4. In een geval als bedoeld in het derde lid, onder a of b, worden de bescheiden die op grond van het eerste lid voor de vertrouwelijke kennisneming aan de rechter zijn overgelegd of ter inzage gegeven, zo snel mogelijk aan de staat teruggezonden.

Artikel 223. Beslissing geheimhouding bij adviescommissie

Als voor de beslissing op een tegen een besluit van Onze betrokken Minister ingediend bezwaarschrift, een adviescommissie als bedoeld in artikel 7:13 van de Algemene wet bestuursrecht is ingesteld, komt aan die commissie niet de bevoegdheid, bedoeld in artikel 7:13, vierde lid, van de Algemene wet bestuursrecht toe, voor zover deze betrekking heeft op de beslissing over de toepassing van artikel 7:4, zesde lid, van de Algemene wet bestuursrecht. De uitoefening van deze bevoegdheid blijft voorbehouden aan Onze betrokken Minister.

Hoofdstuk 11. Staatsnoodrecht

Artikel 224. In- en buitenwerkingstelling bij buitengewone omstandigheden

1. Onverminderd de artikelen 7, eerste lid, en 8, eerste lid, van de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden kunnen, als buitengewone omstandigheden dit noodzakelijk maken, bij koninklijk besluit, op voordracht van Onze Minister-President, de artikelen 224 tot en met 229 of onderdelen daarvan gezamenlijk of afzonderlijk in werking worden gesteld.
2. Wanneer het in het eerste lid bedoelde besluit is genomen, wordt zo snel mogelijk een voorstel van wet aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal gezonden over het voortduren van de werking van de bij dat besluit in werking gestelde regels.
3. Wordt het voorstel van wet door de Staten-Generaal verworpen, dan worden bij koninklijk besluit, op voordracht van Onze Minister-President, de bepalingen die ingevolge het eerste lid in werking zijn gesteld, zo snel mogelijk buiten werking gesteld.
4. Bij koninklijk besluit, op voordracht van Onze Minister-President, worden bepalingen die ingevolge het eerste lid in werking zijn gesteld, buiten werking gesteld, zodra de omstandigheden dit naar Ons oordeel toelaten.
5. Het besluit, bedoeld in het eerste, derde en vierde lid, wordt op de daarin te bepalen wijze bekendgemaakt. Het treedt in werking terstond na de bekendmaking.
6. Het besluit, bedoeld in het eerste, derde en vierde lid, wordt in ieder geval geplaatst in het Staatsblad.

Artikel 225. Opschorting wettelijke verplichtingen

Onze betrokken Minister is bevoegd de volgende bepalingen gezamenlijk of afzonderlijk op te schorten:

- a. artikelen 4, 8 en 176;
- b. artikel 59.

Artikel 226. Afwijking rechtmatigheidstoets uitoefening bevoegdheden

1. Onze betrokken Minister is bevoegd artikel 50, tweede tot en met vierde lid, of onderdelen daarvan, op te schorten.
2. Onze betrokken Minister is bevoegd de verplichting als bedoeld in artikel 48, eerste lid, op te schorten.
3. De opschorting, bedoeld in het eerste of tweede lid, vindt alleen plaats bij de toepassing van die bevoegdheden die rechtstreeks verband houden met de buitengewone omstandigheid.

Artikel 227. Opschorting enkele voorzieningen internationale samenwerking

1. Onze betrokken Minister is bevoegd de volgende bepalingen gezamenlijk of afzonderlijk op te schorten:
 - a. artikel 138, derde, vierde en zesde lid;
 - b. artikel 139, derde, vierde en zesde lid;
 - c. artikel 144, derde tot en met vijfde en zevende lid;
 - d. artikel 146, derde tot en met vijfde en zevende lid.
2. Onze betrokken Minister is voorts bevoegd artikel 143, vijfde lid, op te schorten, met dien verstande dat het hoofd van de dienst voorwaarden kan verbinden aan de ondersteuning als bedoeld in het eerste lid van die bepaling.

Artikel 228. Verlengen van termijnen

Onze betrokken Minister is bevoegd om een afwijkende termijn vast te stellen voor de uitvoering van:

- a. artikel 149, negende lid, van maximaal zes maanden, eenmaal door Onze betrokken Minister te verlengen met maximaal zes maanden;
- b. artikel 199, vijfde lid, en 206, zevende lid, van maximaal drie maanden.

Artikel 229. Alternatieve benoemingsprocedure college van toetsing en toezicht

1. In afwijking van de artikelen 165, eerste lid, en 166, eerste lid, wordt de voordracht voor de benoeming respectievelijk herbenoeming van een lid of plaatsvervangend lid van het college van toetsing en toezicht bij koninklijk besluit gedaan door Onze betrokken Ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Defensie gezamenlijk.
2. Onze betrokken Ministers gezamenlijk zijn bevoegd de artikelen 165, tweede tot en met vierde lid, en 166 tweede lid, buiten werking te stellen. In plaats daarvan delen Onze betrokken Ministers zo snel mogelijk een benoeming van een lid op grond van het eerste lid mee aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.
3. Onze betrokken Ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Defensie gezamenlijk zijn bevoegd artikel 167, tweede tot en met vierde en zevende lid, gezamenlijk of afzonderlijk buiten werking te stellen.
4. De benoeming van een lid op grond van het eerste lid onderscheidenlijk met toepassing van het tweede of derde lid, vervalt één jaar nadat dit artikel buiten werking wordt gesteld van rechtswege. Dit lid kan opnieuw benoemd worden met toepassing van de procedure, bedoeld in artikel 165.
5. Ingeval gedurende de buitengewone omstandigheden sprake is van een herbenoeming als bedoeld in artikel 166, eerste lid, kan na het vervallen van de buitengewone omstandigheden en in afwijking van artikel 166, eerste lid, een tweede herbenoeming plaatsvinden. De periode van de herbenoemingen tezamen kan de periode van zes jaar niet overstijgen.

Hoofdstuk 12. Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Artikel 230. Caribisch Nederland

Deze wet is ook van toepassing in de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba, met inachtneming van het in dit hoofdstuk bepaalde.

Artikel 231. Toepassing Algemene wet op het binnentreden Caribisch Nederland

Voor de toepassing van deze wet in de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba is de Algemene wet op het binnentreden van toepassing.

Artikel 232. Medewerkingsverplichting telecomaانبieders Caribisch Nederland

1. De personen en instanties die bij of krachtens de Wet op de telecommunicatievoorzieningen BES bevoegd zijn tot het verzorgen van telecommunicatieverkeer voor derden zijn verplicht medewerking te verlenen aan de uitvoering van de bijzondere bevoegdheden, bedoeld in de artikelen 79, 81, 82, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91 voor zover de uitvoering betrekking heeft op het aftappen of opnemen van telecommunicatie en het verstrekken van gegevens over een gebruiker en het telecommunicatieverkeer met betrekking tot die gebruiker. Onder een gebruiker wordt in dit kader verstaan de natuurlijke of rechtspersoon die met de persoon of een instantie, bedoeld in de eerste zin, een overeenkomst is aangegaan voor het verzorgen van telecommunicatieverkeer, alsmede de natuurlijke of rechtspersoon wiens telecommunicatieverkeer het betreft.
2. Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Onze Minister van Defensie en Onze Minister van Economische Zaken gezamenlijk kunnen in bijzondere gevallen de personen en instanties, bedoeld in het eerste lid, ontheffing verlenen van de verplichting tot medewerking.

Hoofdstuk 13. Straf-, overgangs- en slotbepalingen

Paragraaf 13.1. Strafbepaling

Artikel 233. Strafbepaling

1. Overtreding van de artikelen 75, vierde lid, 85, derde lid, 86, vijfde lid, 91, derde lid, 92, derde lid, 94, tweede lid, en 95, derde lid, is strafbaar.
2. Overtredingen van de in het eerste lid strafbaar gestelde feiten zijn misdrijven, voor zover zij opzettelijk zijn begaan. Voor zover zij geen misdrijven zijn, zijn zij overtredingen.
3. Overtreding van de in het eerste lid strafbaar gestelde feiten wordt gestraft:

- a. bij een misdrijf, met gevangenisstraf van maximaal twee jaar of geldboete van de vierde categorie;
- b. bij een overtreding, met hechtenis van maximaal zes maanden of geldboete van de vierde categorie.

Paragraaf 13.2. Overgangsrecht

Artikel 234. Definitiebepaling overgangsrecht

In deze paragraaf wordt verstaan onder:

- a. *oude recht*: de bij of krachtens de Wet inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017 of de Tijdelijke wet onderzoeken AIVD en MIVD naar landen met een offensief cyberprogramma, bulkdatasets en overige specifieke voorzieningen gestelde regels zoals deze luiden op de dag voorafgaand aan de inwerkingtreding van de in de artikelen 235 tot en met 249 genoemde bepalingen van deze wet waarvoor een regel van overgangsrecht wordt geregeld;
- b. *commissie van toezicht*: de commissie van toezicht op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, bedoeld in artikel 97 van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017;
- c. *toetsingscommissie*: toetsingscommissie inzet bevoegdheden, bedoeld in artikel 32 van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017.

Artikel 235. Opheffen inlichtingen- en veiligheidsdiensten

Op gegevens verwerkt door of voor inlichtingen- en veiligheidsdiensten die zijn opgeheven, zijn de artikelen 13, 17, eerste lid, onder a, 63, zesde lid, 72, zevende lid, 98, 99, 124, 115, 123 alsmede de paragrafen 3.3 en 10.1 en de hoofdstukken 8 en 9 van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de desbetreffende bevoegdheden en verplichtingen toekomen aan Onze Minister bij wie de desbetreffende gegevens berusten.

Artikel 236. Overgangsrecht algemene bevoegdheden jegens bijzondere categorieën personen

Als een voortdurende uitoefening van een algemene bevoegdheid jegens een advocaat, journalist, lid van een van de kamers der Staten-Generaal, of lid of persoon werkzaam op het secretariaat van het college van toetsing en toezicht op grond van het oude recht voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel 42 rechtmatig wordt verricht, wordt die uitoefening gedurende drie maanden na de inwerkingtreding van deze wet geacht rechtmatig te zijn, mits de uitoefening van die bevoegdheid naar aard en omvang niet verschilt ten opzichte van de uitoefening van deze bevoegdheid voor de inwerkingtreding van die wet.

Artikel 237. Overgangsrecht bijzondere bevoegdheden

1. Als het hoofd van een dienst voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze wet een verzoek tot het verlenen van toestemming bij Onze betrokken Minister heeft voorgelegd, blijft het oude recht van toepassing op de verlening van die toestemming en de uitoefening van de betreffende bevoegdheid op grond van die toestemming.
2. Op de behandeling van een aan de toetsingscommissie dan wel afdeling toetsing voorgelegde toestemming als bedoeld in het eerste lid is het oude recht van toepassing, tot het oordeel op grond van artikel 36 of 37 van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017 over die toestemming onherroepelijk wordt.
3. Als Onze betrokken Minister voorafgaand aan de inwerkingtreding van deze wet een verzoek tot het verlenen van toestemming bij de rechtbank Den Haag op grond van artikel 42 of 100 heeft voorgelegd, blijft het oude recht van toepassing op de verlening van die toestemming en de uitoefening van de betreffende bevoegdheid op grond van die toestemming.
4. Op een op grond van het oude recht verleende toestemming waarvan op de dag voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel 40 de toestemmingstermijn nog niet is verstreken, blijft het oude recht van toepassing. De verlenging van deze toestemming wordt gedaan met toepassing van en met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens deze wet.

Artikel 238. Overgangsrecht gegevensverwerking

1. Als bij de invoering van hoofdstuk 6 blijkt dat deze wet niet voorziet in een regel die noodzakelijk is om de operationele continuïteit van de taakuitvoering van de diensten te kunnen borgen of strikte toepassing van deze wet in specifieke situaties leidt tot ernstige nadelige gevolgen voor de operationele continuïteit van de taakuitvoering, kunnen, zo nodig in afwijking van deze wet, bij regeling van Onze Minister-President, in overeenstemming met Onze betrokken Ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en van Defensie, regels worden vastgesteld voor een goede invoering van deze wet.
2. Indien redelijkerwijs voorzienbaar is dat een krachtens het eerste lid gestelde regel die afwijkt van deze wet langer dan twee jaar noodzakelijk is voor de goede invoering van deze wet, wordt na de plaatsing in de Staatscourant van deze ministeriële regeling een voorstel van wet tot regeling van het betrokken onderwerp zo spoedig mogelijk bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal ingediend. Indien het voorstel wordt ingetrokken of indien een van de beide Kamers der Staten-Generaal besluit het voorstel niet aan te nemen, wordt de ministeriële regeling onverwijld ingetrokken. Wordt het voorstel tot wet verheven, dan wordt de ministeriële regeling ingetrokken op het tijdstip van inwerkingtreding van die wet.

Artikel 240. Overgangsrecht notificatieverplichting

Artikel 59 is niet van toepassing op door de diensten uitgeoefende bijzondere bevoegdheden als bedoeld in het tweede lid en derde lid van dat artikel, die hebben plaatsgevonden voor 29 mei 2002.

Artikel 241. Overgangsrecht inzage

Indien Onze betrokken Minister voor het tijdstip van inwerkingtreding van hoofdstuk 8 nog niet binnen de wettelijke termijn heeft beslist op een aanvraag op grond van artikel 76, 78 of 80 van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017 worden die aanvragen na inwerkingtreding van hoofdstuk 8 van deze wet aangemerkt als verzoeken die zijn gedaan op grond van artikel 149, 151 respectievelijk 152.

Artikel 242. Overgangsrecht samenwerking

1. Artikel 138, derde lid, en artikel 139, derde lid, blijven gedurende een periode van vijf jaar na inwerkingtreding van die artikelen buiten toepassing voor bestaande samenwerkingsrelaties en samenwerkingsverbanden.
2. De wegingsnotities en overzichtsnotities, bedoeld in de artikelen 144, derde lid, 145, derde lid, en 146, derde lid, worden voor het eerst uiterlijk twee jaar na inwerkingtreding van het betreffende artikel opgesteld.

Artikel 243. Overgang toetsing, toezicht en klachtbehandeling

1. Oordelen van de toetsingscommissie en de afdeling toezicht van de commissie van toezicht worden na inwerkingtreding van artikel 160 aangemerkt als oordelen van de afdeling toetsing respectievelijk afdeling toezicht.
2. Toestemmingen die op de dag voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel 160 van deze wet voor de toetsing aanhangig zijn bij de toetsingscommissie worden na inwerkingtreding van artikel 160 aangemerkt als toestemmingen voor de toetsing voorgelegd aan de afdeling toetsing.
3. In de procedures op grond van artikel 13 en 14 van de Tijdelijke wet onderzoeken AIVD en MIVD naar landen met een offensief cyberprogramma, bulkdatasets en overige specifieke voorzieningen treedt op het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 160 de afdeling toetsing in de plaats van de toetsingscommissie en de afdeling toezicht in de plaats van de afdeling toezicht van de commissie van toezicht.
4. In zaken waarin voor het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 160 aan de afdeling klachtbehandeling van de commissie van toezicht is verzocht een onderzoek te doen of de afdeling klachtbehandeling een onderzoek heeft ingesteld, treedt op het tijdstip van inwerkingtreding de afdeling klachtbehandeling in de plaats van de afdeling klachtbehandeling van de commissie van toezicht.

5. Archiefbescheiden van de toetsingscommissie en de commissie van toezicht worden van rechtswege overgedragen aan het college van toetsing en toezicht, voor zover zij niet in overeenstemming met de Archiefwet 1995 zijn overgebracht naar een archiefbewaarplaats.

Artikel 244. Overgang leden college van toetsing en toezicht

[Gereserveerd]

Artikel 245. Reglementen toetsingscommissie en commissie van toezicht

Voor de werkzaamheden van de afdeling toetsing, afdeling toezicht en afdeling klachtbehandeling gelden de reglementen van de toetsingscommissie respectievelijk de afdeling toezicht en klachtbehandeling van de commissie van toezicht totdat zij door andere zijn vervangen, met inachtneming van artikel 164.

Artikel 246. Overgang van personeel

1. Met ingang van het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 160 worden de personen werkzaam voor het secretariaat van de toetsingscommissie en de commissie van toezicht aangesteld voor het secretariaat van het college van toetsing en toezicht.

2. De overgang van de in het eerste lid bedoelde personeelsleden vindt plaats met een rechtspositie die als geheel ten minste gelijkwaardig is aan die voor elk van hen gold bij de toetsingscommissie respectievelijk commissie van toezicht.

Artikel 247. Nadere regels overgang toetsingscommissie en commissie van toezicht

1. Bij regeling van Onze Minister-President kunnen regels worden gesteld voor de goede invoering van hoofdstuk 9, voor zover de artikelen 243 tot en met 246 daarin niet voorzien.

2. Indien redelijkerwijs voorzienbaar is dat een krachtens het eerste lid gestelde regel langer dan twee jaar noodzakelijk is voor de goede invoering van deze wet, wordt na de plaatsing in de Staatscourant van deze ministeriële regeling een voorstel van wet tot regeling van het betrokken onderwerp zo spoedig mogelijk bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal ingediend. Indien het voorstel wordt ingetrokken of indien een van de beide Kamers der Staten-Generaal besluit het voorstel niet aan te nemen, wordt de ministeriële regeling onverwijld ingetrokken. Wordt het voorstel tot wet verheven, dan wordt de ministeriële regeling ingetrokken op het tijdstip van inwerkingtreding van die wet.

Artikel 248. Overgangsrecht klachtbehandeling

Op de behandeling van een voor de inwerkingtreding van deze wet aan de afdeling klachtbehandeling van de commissie van toezicht voorgelegde verzoeken en meldingen op grond van artikel 114 respectievelijk 126 van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017 is het oude recht van toepassing.

Artikel 249. Overgangsrecht beroep

Op de behandeling van een beroepsschrift als bedoeld in artikel 13, eerste lid, de Tijdelijke wet onderzoeken AIVD en MIVD naar landen met een offensief cyberprogramma, bulkdatasets en overige specifieke voorzieningen en een verzoek als bedoeld in artikel 14, eerste lid, van die wet aanhangig bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State op de dag voor de inwerkingtreding van deze wet blijft het oude recht van toepassing.

Paragraaf 13.3. Wijziging andere wetten

Artikel 250. Wijziging Aanpassingswet invoering bachelor-masterstructuur

Artikel 8.1, tweede lid, onderdeel i, van de Aanpassingswet invoering bachelor-masterstructuur komt te luiden:

i. artikel 167, derde lid, van de Wet bescherming nationale veiligheid door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten,.

Artikel 251. Wijziging Algemene wet bestuursrecht

De Algemene wet bestuursrecht wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1:1, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel h komt te luiden:

h. het college van toetsing en toezicht op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, bedoeld in artikel 160, eerste lid, van de Wet bescherming nationale veiligheid door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, en zijn afdelingen.

2. Onderdeel i vervalt.

B

Bijlage 2 wordt als volgt gewijzigd:

1. In artikel 6 komt de zinsnede met betrekking tot de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017 te luiden:

Wet bescherming nationale veiligheid door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten: hoofdstuk 8

2. In artikel 7 en 11 komt de zinsnede met betrekking tot de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017 telkens te luiden:

Wet bescherming nationale veiligheid door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten: artikel 93, eerste en tweede lid

Artikel 252. Wijziging Compatibiliteitswet 2017

In artikel 1.1 onder *college* en in artikel 4.1, eerste lid, van de Compatibiliteitswet 2017 wordt "de Commissie van toezicht betreffende de inlichtingen- en veiligheidsdiensten" telkens vervangen door "het college van toetsing en toezicht op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten".

Artikel 253. Wijziging Coördinatiewet uitzonderingstoestanden

Aan de lijsten A en B, behorende bij de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden, wordt aan de opsomming toegevoegd: van de Wet bescherming nationale veiligheid door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten: artikelen 224 tot en met 229.

Artikel 254. Wijziging Erfgoedwet

In artikel 1.1 onder c, van de Erfgoedwet wordt in de zinsnede met betrekking tot *college van staat* "de Commissie van toezicht betreffende de inlichtingen- en veiligheidsdiensten" vervangen door "het college van toetsing en toezicht op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten".

Artikel 255. Wijziging Telecommunicatiewet

De Telecommunicatiewet wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 3.22, derde lid, onder c, wordt "ter uitvoering van de in de artikelen 8 en 10 van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017 aan de in artikel 1 van die wet bedoelde diensten opgedragen taken" vervangen door "ter uitvoering van de in de artikelen 2 en 3 van de Wet bescherming nationale veiligheid door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten aan de in artikel 1 van die wet bedoelde diensten opgedragen taken".

B

Het opschrift van hoofdstuk 13 komt te luiden:

HOOFDSTUK 13 BEVOEGD AFTAPPEN EN TOEPASSING VAN ANDERE BEVOEGDHEDEN OP GROND VAN HET WETBOEK VAN STRAFVORDERING EN DE WET BESCHERMING NATIONALE VEILIGHEID DOOR DE INLICHTINGEN- EN VEILIGHEIDSDIENSTEN IN VERBAND MET TELECOMMUNICATIE

C

In artikel 13.2, eerste en tweede lid, 13.5, eerste lid, en 13.6, tweede lid, wordt "Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017" telkens vervangen door "Wet bescherming nationale veiligheid door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten".

D

In artikel 13.4, eerste lid, wordt "dan wel een opdracht op grond van artikel 55 van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017" vervangen door: "dan wel een vordering op grond van artikel 91, derde lid, van de Wet bescherming nationale veiligheid door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten".

E

In artikel 13.4, tweede en derde lid, wordt "dan wel een opdracht op grond van artikel 56 van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017" telkens vervangen door: "dan wel een vordering op grond van artikel 91, derde lid, van de Wet bescherming nationale veiligheid door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten".

Artikel 256. Wijziging Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming

In artikel 3, derde lid, onder b, van de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming wordt "Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017" vervangen door "Wet bescherming nationale veiligheid door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten".

Artikel 257. Wijziging Uitvoeringswet screeningsverordening buitenlandse directe investeringen

Artikel 4, vierde lid, onder b, van de Uitvoeringswet screeningsverordening buitenlandse directe investeringen komt te luiden:

b. Onze verantwoordelijke Minister kan, voor zover dit noodzakelijk is voor de uitvoering van deze wet, voorts de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties respectievelijk de Minister van Defensie verzoeken mededeling als bedoeld in artikel 118, eerste lid, van de Wet bescherming nationale veiligheid door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten te doen.

Artikel 258. Wijziging Uitvoeringswet verordening terroristische online-inhoud

In artikel 8, tweede lid, van de Uitvoeringswet verordening terroristische online-inhoud wordt "Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017" vervangen door "Wet bescherming nationale veiligheid door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten".

Artikel 259. Wijziging Vreemdelingenwet 2000

In artikel 107, vijfde lid, onder e, van de Vreemdelingenwet 2000 wordt "Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017" vervangen door "Wet bescherming nationale veiligheid door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten".

Artikel 260. Wijziging Wet bescherming klokkenluiders

In artikel 4, tweede lid, onder b, van de Wet bescherming klokkenluiders wordt "Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017" vervangen door "Wet bescherming nationale veiligheid door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten".

Artikel 261. Wijziging Wet beveiliging netwerk- en informatiesystemen

In de artikelen 20, eerste lid, onder d, en 21, tweede lid, onder c, van de Wet beveiliging netwerk- en informatiesystemen wordt "Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017" telkens vervangen door "Wet bescherming nationale veiligheid door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten".

Artikel 262. Wijziging Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur

In de artikelen 20, derde lid, onder d, onderdeel 2°, en 28, tweede lid, onder l, van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur wordt "artikel 39 van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017" telkens vervangen door "artikel 63 van de Wet bescherming nationale veiligheid door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten".

Artikel 263. Wijziging Wet coördinatie terrorismebestrijding en nationale veiligheid

Artikel 7, eerste lid, onder e, van de Wet coördinatie terrorismebestrijding en nationale veiligheid komt te luiden:

e. de diensten, genoemd in artikel 1 van de Wet bescherming nationale veiligheid door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, in verband met de uitvoering van de taken op grond van die wet;

Artikel 264. Wijziging Wet Incompatibiliteiten Staten-Generaal en Europees Parlement

De Wet Incompatibiliteiten Staten-Generaal en Europees Parlement wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel f komt te luiden:

f. lid van het college van toetsing en toezicht op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, bedoeld in artikel 160 van de Wet bescherming nationale veiligheid door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten;

2. Onder vervanging van de puntkomma aan het slot van onderdeel g door een punt, vervallen onderdelen h en i.

B

Artikel 2, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel h komt te luiden:

h. lid van het college van toetsing en toezicht op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, bedoeld in artikel 160 van de Wet bescherming nationale veiligheid door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten.

2. De onderdelen i en j vervallen.

Artikel 265. Wijziging Wet politiegegevens

De Wet politiegegevens wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 17, eerste lid, wordt "de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017" vervangen door: "de Wet bescherming nationale veiligheid door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten".

B

Artikel 24 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt „, bedoeld in artikel 8, tweede lid, van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017” vervangen door „, bedoeld in artikel 2, tweede lid, van de Wet bescherming nationale veiligheid door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten” en wordt “aan het lid van het openbaar ministerie als bedoeld in artikel 66 van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017” vervangen door “aan het lid van het openbaar ministerie als bedoeld in artikel 120 van de Wet bescherming nationale veiligheid door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten”.

2. In het tweede lid wordt „, bedoeld in artikel 10, tweede lid, van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017” vervangen door „, bedoeld in artikel 3, tweede lid, van de Wet bescherming nationale veiligheid door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten” en wordt “aan het lid van het openbaar ministerie als bedoeld in artikel 66 van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017” vervangen door “aan het lid van het openbaar ministerie als bedoeld in artikel 120 van de Wet bescherming nationale veiligheid door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten”.

Artikel 266. Wijziging Wet veiligheidstoets investeringen, fusies en overnames

Artikel 34, vijfde lid, van de Wet veiligheidstoets investeringen, fusies en overnames komt te luiden:

5. Onze Minister kan voor zover dit noodzakelijk is voor de uitvoering van deze wet, voorts de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties respectievelijk de Minister van Defensie verzoeken mededeling als bedoeld in artikel 118, eerste lid, van de Wet bescherming nationale veiligheid door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten te doen.

Artikel 267. Wijziging Wetboek van Strafrecht

In de artikelen 139a, tweede lid, onder 3°, en artikel 139c, tweede lid, onder 3°, van het Wetboek van Strafrecht wordt “de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017” telkens vervangen door “de Wet bescherming nationale veiligheid door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten”.

Paragraaf 13.4. Samenloopbepalingen

Artikel 268. Samenloopbepaling Archiefwet 2026

[Gereserveerd artikel 11.15 Archiefwet 2026, Stb. 2026, 149].

Artikel 269. Samenloopbepaling Wet politiegegevens

[Gereserveerd artikel 23a Politiewet, Stb. 2026, 154].

Paragraaf 13.5. Slotbepalingen

Artikel 270. Evaluatie

Onze Minister-President zendt in overeenstemming met Onze betrokken Ministers, binnen vijf jaar na inwerkingtreding van deze wet aan de Staten-Generaal, een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van deze wet in de praktijk.

Artikel 271. Intrekken wetgeving

1. De Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017 wordt ingetrokken.
2. De Tijdelijke wet onderzoeken AIVD en MIVD naar landen met een offensief cyberprogramma, bulkdatasets en overige specifieke voorzieningen wordt ingetrokken.

Artikel 272. Gedelegeerde wetgeving

[Gereserveerd]

Artikel 273. Inwerkingtreding

1. Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.
2. Voor de bekendmaking van deze wet stelt Onze Minister-President de nummering van de artikelen, paragrafen en hoofdstukken van deze wet opnieuw vast en brengt hij de in deze wet voorkomende aanhalingen van artikelen, paragrafen en hoofdstukken daarmee in overeenstemming.

Artikel 274. Citeertitel

Deze wet wordt aangehaald als: Wet bescherming nationale veiligheid door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister-President, Minister van Algemene Zaken,

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

De Minister van Defensie,

De Minister van Justitie en Veiligheid,